JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA

OFISI YA RAIS
TAWALA ZA MIKOA NA SERIKALI ZA MITAA

HOTUBA YA WAZIRI WA NCHI, OFISI YA RAIS TAWALA ZA MIKOA NA SERIKALI ZA MITAA, MHE. MOHAMED OMARY MCHENGERWA (MB), KUHUSU MAKADIRIO YA MAPATO NA MATUMIZI KWA MWAKA 2024/25

DODOMA **16 APRILI, 2024**

Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania Mhe. Dkt. Samia Suluhu Hassan akizindua Shule ya Msingi Imbele, mkoani Singida ikiwakilisha shule 302 zilizojengwa kupitia Mradi wa Kuboresha Elimu ya Awali na Msingi (BOOST) awamu ya kwanza.

Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania Mhe. Dkt. Samia Suluhu Hassan akiimba pamoja na wanafunzi wa Shule ya Msingi Imbele, mkoani Singida baada ya kuzindua shule hiyo ikiwakilisha shule za Msingi 302 zilizojengwa kupitia Mradi wa Kuboresha Elimu ya Awali na Msingi (BOOST)

HOTUBA YA WAZIRI WA NCHI, OFISI YA RAIS TAWALA ZA MIKOA NA SERIKALI ZA MITAA, MHESHIMIWA MOHAMED OMARY MCHENGERWA (MB), KUHUSU MAKADIRIO YA MAPATO NA MATUMIZI KWA MWAKA 2024/25

VIONGOZI WAKUU
OFISI YA RAIS - TAMISEMI

Mhe. Mohamed O. Mchengerwa (Mb)
Waziri wa Nchi, OR - TAMISEMI

Mhe. Zainab A. Katimba (Mb)
Naibu Waziri, OR - TAMISEMI (Elimu)

Mhe. Dkt. Festo J. Dugange (Mb)
Naibu Waziri, OR - TAMISEMI (Afya)

Ndg. Adolf H. Ndunguru
Katibu Mkuu, OR - TAMISEMI

Dkt. Charles E. Msonde
Naibu Katibu Mkuu
OR - TAMISEMI (Elimu)

Ndg. Sospeter M. Mtwale
Naibu Katibu Mkuu
OR - TAMISEMI (TAMISEMI)

Eng. Rogatus H. Mativila
Naibu Katibu Mkuu
OR - TAMISEMI (Miundombinu)

Dkt. Wilson M. Charles
Naibu Katibu Mkuu
OR - TAMISEMI (Afya)

YALIYOMO

VIFUPISHO VYA MANENO..iv
SEHEMU YA KWANZA... 1
1.0 UTANGULIZI 1
1.1 Shukrani na Pongezi 2
1.2 Majukumu ya Ofisi ya Rais - TAMISEMI............ 8
SEHEMU YA PILI... 10
2.0 UTEKELEZAJI WA BAJETI YA OFISI YA RAIS – TAMISEMI KWA MWAKA 2023/24 10
2.1 Ukusanyaji wa Maduhuli ya Mikoa na Mapato ya Ndani 13
2.2 Taarifa ya Fedha za Matumizi ya Kawaida na Maendeleo.. 24
2.3 Mafanikio ya Utekelezaji ya Bajeti kwa Mwaka 2023/24 25
2.3.1 Maandalizi ya Uchaguzi wa Serikali za Mitaa Mwaka 2024..................................... 26
2.3.2 Uratibu na Usimamizi wa Huduma za Afya ya Msingi, Ustawi wa Jamii na Lishe.. 27
2.3.3 Usimamizi na Uendeshaji wa Elimumsingi na Sekondari 33
2.3.4.1 Utawala Bora, Usimamizi wa Rasilimali, Ujenzi wa Majengo ya Utawala na Makazi ya Viongozi.............................. 42
2.3.5 Ujenzi, Ukarabati na Matengenezo ya Miundombinu ya Barabara na Usafirishaji 50
2.3.6 Usimamizi wa Mifumo ya TEHAMA............ 58
2.3.7 Uwezeshaji wa Wananchi kiuchumi........... 63
2.3.8 Mabadiliko ya Tabianchi na Biashara ya Kaboni 64
2.3.9 Uendelezaji Vijiji na Miji 66

2.3.10 Tume ya Utumishi wa Walimu 69
SEHEMU YA TATU 71
3.0 MPANGO NA BAJETI KWA MWAKA 2024/25.. 71
3.1 Vipaumbele vya Mpango na Bajeti kwa Mwaka 2024/25 Fungu Namba 56 72
3.2 Vipaumbele vya Mpango na Bajeti kwa Mwaka 2024/25 Tume ya Utumishi wa Walimu Fungu Namba 2 73
3.3 Vipaumbele vya Mpango na Bajeti kwa Mwaka 2024/25 Mafungu 26 ya Mikoa ikijumuisha Mamlaka za Serikali za Mitaa 184 74
3.4 Makadirio ya Maduhuli na Mapato ya Ndani ya Ofisi ya Rais-TAMISEMI Mwaka 2024/25 ... 76
3.4.1 Shughuli zitakazotekelezwa kupitia Fedha za Mapato ya Ndani ya Halmashauri 76
3.5 Makadirio ya Mapato ya Matumizi ya Kawaida ya Ofisi ya Rais-TAMISEMI Mwaka 2024/25 81
3.6 Mpango na Bajeti ya Maendeleo ya Ofisi ya Rais-TAMISEMI Mwaka 2024/25 81
3.7 Shughuli Zilizopangwa Kutekelezwa na Ofisi ya Rais-TAMISEMI Mwaka 2024/25 82
3.7.1 Uchaguzi wa Serikali za Mitaa wa Mwaka 2024 82
3.7.2 Uratibu na Usimamizi wa Huduma za Afya ya Msingi, Ustawi wa Jamii na Lishe 82
3.7.3 Usimamizi na Uendeshaji wa Elimumsingi na Sekondari 85
3.7.4 Utawala Bora, Usimamizi wa Rasilimali, Ujenzi wa Majengo ya Utawala na Makazi ya Viongozi.. 87
3.7.5 Uwezeshaji wa Wananchi Kiuchumi 89

3.7.6 Ujenzi, Ukarabati, Matengenezo ya Miundombinu ya Barabara, Usafiri na Usafirishaji 93
3.7.7 Uendelezaji Vijiji na Miji.......................... 96
3.7.8 Shirika la Masoko ya Kariakoo................. 97
3.7.9 Chuo cha Serikali za Mitaa 98
3.7.10 Shirika la Elimu Kibaha........................ 99
3.7.11 Bodi ya Mikopo ya Serikali za Mitaa...... 100
3.7.12 Tume ya Utumishi wa Walimu (Fungu Namba 02) 101
3.8 Maombi ya Fedha kwa Mwaka 2024/25 ya Ofisi ya Rais -TAMISEMI 104
3.8.1 Maduhuli na Makusanyo ya Mapato ya Ndani... 104
3.8.2 Makadirio ya Mapato na Matumizi......... 105

VIFUPISHO VYA MANENO

AFCS	Automated Fare Collection System
BASATA	Baraza la Sanaa Tanzania
BOOST	Boosting Primary Student Learning
BRELA	Business Registrations and Licensing Agency
CCM	Chama cha Mapinduzi
CEmONC	Comprehensive Emergency Obstetric and Newborn Care
CMG	Community Microfinance Group
CML	Central Materials Laboratory
D by D	Decentralization by Devolution
DADPS	District Agricultural and Development Plans
DART	Dar Rapid Transit Agency
ECD	Early Childhood Development
Elmis	Electronic Logistic Management Information System
FFARS	Facility Financial Accounting and Reporting System
GAVI	Global Alliance for Vaccine immunization
GePG	Government electronic Payment Gateway
GoTHOMIS	Government of Tanzania Health Operations Management Information System

HC	Health Centre
iCHF	improved Community Health Fund
ITS	Intelligent Transportation System
KCOHAS	Kibaha College of Health and Allied Science
KEC	Kibaha Education Centre
KMC	Kariakoo Market Corporations
LAAC	Local Authorities Accounts Committee
LATRA	Land Transport Regulatory Authority
LGLB	Local Government Loans Board
LGTI	Local Government Training Institute
MEMKWA	Mpango wa Elimu ya Msingi kwa Walioikosa
MEWAKA	Mafunzo Endelevu ya Walimu Kazini
MUSE	Mfumo wa Ulipaji Serikalini
NAPA	National Physical Addressing
NHIF	National Health Insurance Fund
NIDA	National Identification Authority
NMB	National Microfinance Bank
OR – TAMISEMI	Ofisi ya Rais Tawala za Mikoa na Serikali za Mitaa
OSHA	Occupational Safety and Health Authority
PAC	Public Accounts Committee
PIC	Public Investment Committee

PlanRep	Planning and Reporting System
PoS	Point of Sale
RCCE	Risk Communication and Community Engagement
RISE	Roads to Inclusion and Socioeconomic Opportunities
SEQUIP	Secondary Education Quality Improvement Project
SRWSS	Sustainable Rural Water Supply and Sanitation
TACTIC	Tanzania Cities Transforming Infrastructure and Competitiveness
TARURA	Tanzania Rural and Urban Roads Agency
TEHAMA	Teknolojia ya Habari na Mawasiliano
TMCHIP	Tanzania Maternal and Child Health Investment Program
TPLMIS	Ten Percent Loan Management Information System
TSC	Teachers' Service Commission
TSCMIS	Teachers Service Commission Management Information System
UKIMWI	Upungufu wa Kinga Mwilini
UMISSETA	Umoja wa Michezo ya Shule za Sekondari Tanzania
UMITASHUMTA	Umoja wa Michezo na Taaluma Shule za Msingi Tanzania
UNFPA	United Nations Population Fund

UPS	Uninterruptible Power Supply
VICOCOBA	Village Community Conservation Bank
WHO	World Health Organization

HOTUBA YA WAZIRI WA NCHI, OFISI YA RAIS TAWALA ZA MIKOA NA SERIKALI ZA MITAA, MHESHIMIWA MOHAMED OMARY MCHENGERWA (MB), KUHUSU MAKADIRIO YA MAPATO NA MATUMIZI KWA MWAKA 2024/25

SEHEMU YA KWANZA

1.0 UTANGULIZI

1. ***Mheshimiwa Spika,*** naomba kutoa hoja, kufuatia taarifa iliyowasilishwa leo ndani ya Bunge lako Tukufu na Mwenyekiti wa Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Tawala za Mikoa na Serikali za Mitaa (TAMISEMI), kwamba sasa Bunge lako Tukufu likubali kupokea na kujadili Taarifa ya Utekelezaji wa Mpango na Bajeti ya Ofisi ya Rais Tawala za Mikoa na Serikali za Mitaa (Ofisi ya Rais - TAMISEMI) (Fungu Namba 56); Tume ya Utumishi wa Walimu (Fungu Namba 02) na mafungu 26 ya mikoa, ikijumuisha halmashauri 184 kwa mwaka 2023/24. Aidha, ninaomba Bunge lako tukufu lijadili na kupitisha mpango wa utekelezaji, makadirio na matumizi ya fedha kwa Ofisi ya Rais – TAMISEMI, Tume ya Utumishi wa Walimu na mafungu 26 ya mikoa ikijumuisha halmashuari 184 kwa mwaka 2024/25.

1.1 Shukrani na Pongezi

2. ***Mheshimiwa Spika,*** ninapenda kutumia nafasi hii kumshukuru Mwenyezi Mungu kwa zawadi ya afya njema na kutujalia ari na hamasa ya kutekeleza majukumu yetu ya kibunge kwa manufaa mapana ya wananchi wote wa Tanzania. Aidha, ninamshukuru Mwenyezi Mungu kwa kuniwezesha kusimama leo mbele ya Bunge lako Tukufu kutoa Taarifa ya Utekelezaji wa Mpango, Makadirio na Matumizi ya Fedha za Serikali kupitia Ofisi ya Rais - TAMISEMI, Tume ya Utumishi wa Walimu, mikoa na mamlaka za serikali za mitaa.

3. ***Mheshimiwa Spika,*** kwa heshima na unyenyekevu mkubwa nitumie nafasi hii kumshukuru Mheshimiwa Dkt. Samia Suluhu Hassan, Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania, kwa imani kubwa aliyokuwa nayo kwangu na kuniteua kuwa Waziri wa Nchi, Ofisi ya Rais – TAMISEMI. Pia ninampongeza kwa dhati kwa kutimiza miaka mitatu na siku 28 za uongozi wake uliotukuka na unaolenga kuleta maridhiano, mageuzi, ustahimilivu na kuendelea kujenga taifa letu la Tanzania.

4. ***Mheshimiwa Spika,*** ninaomba kutumia nafasi hii kuwashukuru na kuwapongeza viongozi wakuu wa nchi; Mheshimiwa Dkt. Philip Isdor Mpango, Makamu wa Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania; Mheshimiwa Kassim Majaliwa Majaliwa (Mb.), Waziri Mkuu wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania; na Mheshimiwa Dkt. Doto Mashaka Biteko (Mb.), Naibu Waziri Mkuu wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania na Waziri wa Nishati kwa kazi kubwa wanayoendelea kuifanya ya kumsaidia Mheshimiwa Rais na kuendelea kuimarisha ustawi wa watu wa taifa la Tanzania.

5. ***Mheshimiwa Spika,*** nitumie nafasi hii pia, kukupongeza kuwa Rais wa 31 wa Umoja wa Mabunge Duniani, mwanamke wa tatu (3) kushika nafasi hiyo na wa kwanza kutoka Afrika. Pia, ninampongeza Mheshimiwa Mussa Azzan Zungu (Mb.), Naibu Spika wa Bunge la Jamhuri ya Muungano wa Tanzania kwa kukusaidia kuendesha shughuli za Bunge. Vilevile, ninawapongeza Wenyeviti wa Bunge Mheshimiwa Dkt. Joseph Mhagama (Mb.), Jimbo la Madaba, Mheshimiwa Deo Mwanyika (Mb.), Jimbo la Njombe Mjini na Mheshimiwa Najma Giga (Mb.), wa Viti Maalum kwa umakini wao wa kuliongoza Bunge lako Tukufu.

6. ***Mheshimiwa Spika,*** ninaishukuru Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Tawala za Mikoa na Serikali za Mitaa chini ya uongozi thabiti wa Mheshimiwa Denis Lazaro Londo, Mwenyekiti wa Kamati na Mbunge wa Jimbo la Mikumi; Mheshimiwa Justin Lazaro Nyamoga, Makamu Mwenyekiti na Mbunge wa Jimbo la Kilolo na wajumbe wa kamati kwa uchambuzi, ushauri na maelekezo katika kusimamia utekelezaji wa majukumu ya Ofisi ya Rais – TAMISEMI.

7. ***Mheshimiwa Spika,*** aidha, ninapenda kutoa shukrani za dhati kwa mchango unaotolewa na Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Hesabu za Serikali za Mitaa (LAAC), Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Sheria Ndogo, Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Hesabu za Serikali (PAC), Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Uwekezaji Mitaji ya Serikali (PIC) na Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Bajeti kwa kuhakikisha shughuli zinazotekelezwa na Ofisi ya Rais - TAMISEMI zinafanyika kwa ufanisi na weledi.

8. ***Mheshimiwa Spika,*** namshukuru Mheshimiwa George Simbachawene (Mb.), Waziri wa Nchi, Ofisi ya Rais - Menejimenti ya Utumishi wa Umma na Utawala Bora; Mheshimiwa Prof. Kitila Mkumbo Waziri wa Nchi, Ofisi ya Rais - Mipango na Uwekezaji na Mheshimiwa George Mkuchika (Mb.)

Waziri wa Nchi, Ofisi ya Rais – IKULU (Kazi Maalumu) pamoja na Mheshimiwa Ridhiwani Kikwete (Mb.) Naibu Waziri, Ofisi ya Rais - Menejimenti ya Utumishi wa Umma na Utawala Bora. Vilevile ninamshukuru Bw. Juma Mkomi, Katibu Mkuu, Ofisi ya Rais - Menejimenti ya Utumishi wa Umma na Utawala Bora; Dkt. Tausi Kida Katibu Mkuu, Ofisi ya Rais - Mipango na Uwekezaji; Bw. Lawrence Mafuru, Katibu Mtendaji Tume ya Mipango; na Bw. Xavier Daudi Naibu Katibu Mkuu, Ofisi ya Rais - Menejimenti ya Utumishi wa Umma na Utawala Bora kwa ushirikiano wao mkubwa katika utekelezaji wa majukumu ya Ofisi yetu.

9. ***Mheshimiwa Spika,*** natambua mchango mkubwa wa viongozi wenzangu, wakiongozwa na Mheshimiwa Dkt. Festo John Dugange, Naibu Waziri anayeshughulikia afya na Mbunge wa Jimbo la Wanging'ombe na Mheshimiwa Zainab Athuman Katimba, Naibu Waziri anayeshughulikia elimu na Mbunge wa Viti Maalum. Aidha, natumia fursa hii kumpongeza Mheshimiwa Deogratius John Ndejembi, aliyekuwa Naibu Waziri anayeshughulikia elimu Ofisi ya Rais – TAMISEMI ambaye ameteuliwa kuwa Waziri wa Nchi, Ofisi ya Waziri Mkuu (Kazi, Vijana, Ajira na Wenye Ulemavu) kwa ushirikiano mkubwa aliokuwa ananipa wakati wote alipokuwa akitekeleza majukumu yake. Ninamtakia kila la kheri katika kutekeleza majukumu yake mapya.

10. ***Mheshimiwa Spika,*** ninaomba kutumia nafasi hii kuwashukuru wataalamu wote wa Ofisi ya Rais - TAMISEMI wakiongozwa na Ndg. Adolf Ndunguru, Katibu Mkuu; Naibu Makatibu Wakuu Dkt. Charles Msonde (Elimu), Dkt. Wilson Charles (Afya), Ndg. Sospeter Mtwale (TAMISEMI), Mhandisi Rogatus Mativila (Miundombinu); Bi. Paulina Nkwama Katibu wa Tume ya Utumishi wa Walimu; watendaji wakuu wa taasisi, wakurugenzi na watumishi wote kwa kazi nzuri wanazozifanya katika kutekeleza majukumu yanayoiwezesha Ofisi ya Rais – TAMISEMI kufikia malengo ikiwa ni pamoja na kukamilisha hotuba hii kwa wakati.

11. ***Mheshimiwa Spika,*** kipekee na kwa heshima kubwa nitumie nafasi hii kuwashukuru wananchi wa Jimbo la Rufiji kwa imani wanayoendelea kuionesha kwangu, kwa kuendelea kuniunga mkono pamoja na majukumu ya kitaifa ambayo ninaendelea kuyatekeleza kwa manufaa ya wananchi wote wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania. Ninawaahidi kuwa, nitaendelea kuwatumikia usiku na mchana na sitachoka kwa kuwa lengo langu ni kuiona Rufiji iliyobora kuliko jana.

1.2 Salamu za Pole

12. ***Mheshimiwa Spika,*** natoa pole kwa Mheshimiwa Dkt. Samia Suluhu Hassan, Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania, Wabunge pamoja na Watanzania wote, kwa kuondokewa na wapendwa wetu, Hayati Alhaj Ali Hassan Mwinyi, Rais Mstaafu wa Awamu ya Pili na Hayati Edward Ngoyai Lowasa, Waziri Mkuu Mstaafu. Mwenyezi Mungu azilaze roho zao mahali pema peponi, Amina.

13. ***Mheshimiwa Spika,*** natoa pole kwa Bunge lako Tukufu kwa kuondokewa na wapendwa wetu Mheshimiwa Francis Leonard Mtega aliyekuwa Mbunge wa Jimbo la Mbarali, Mbeya na Ahmed Yahya Abdulwakili aliyekuwa Mbunge wa Jimbo la Kwahani - Zanzibar. Aidha, napenda kutumia fursa hii kutoa pole kwa familia, ndugu, jamaa na marafiki wa marehemu, pamoja na watanzania wote walioondokewa na wapendwa wao. Mwenyezi Mungu azilaze roho za marehemu mahali pema peponi, Amina.

14. ***Mheshimiwa Spika,*** pia, ninatoa pole kwa wananchi wote waliokumbwa na maafa mbalimbali na majanga ya asili ya mafuriko na maporomoko ya udongo yaliyotokea Wilaya ya Hanang' Mkoani Manyara, wananchi wa Wilaya ya Rufiji mkoani Pwani pamoja na maeneo mengine yaliyopatwa na maafa. Ninawapa pole sana na

ninamuomba Mwenyezi Mungu awajalie wepesi katika kipindi kigumu wanachokipitia na niwahikikishie Serikali yao ipo pamoja nao. Aidha, ninawashukuru sana wananchi, taasisi, asasi za kiraia na wadau mbalimbali kwa michango yao ya hali na mali waliyoitoa na wanayoendelea kuitoa kwa ajili ya wananchi waliokumbwa na maafa hayo.

1.3 Majukumu ya Ofisi ya Rais - TAMISEMI

15. ***Mheshimiwa Spika,*** Ofisi ya Rais - TAMISEMI ina jukumu la kuratibu na kusimamia mafungu 28 yanayojumuisha: Ofisi ya Rais - TAMISEMI Fungu Namba 56 pamoja na Taasisi zilizo chini ya Ofisi ya Rais - TAMISEMI (Wakala ya Barabara ya Vijijini na Mijini (TARURA), Wakala ya Mabasi Yaendayo Haraka (DART), Chuo cha Serikali za Mitaa (LGTI), Shirika la Elimu Kibaha (KEC), Bodi ya Mikopo ya Serikali za Mitaa (LGLB), Shirika la Masoko ya Kariakoo (KMC), Tume ya Utumishi wa Walimu Fungu Namba 02, na Mafungu 26 ya Mikoa ikijumuisha Halmashauri 184.

16. ***Mheshimiwa Spika,*** maelekezo ya mgawanyo wa majukumu yaliyotolewa na Hati Idhini ya Rais (Presidential Instrument) ya tarehe 30 Agosti, 2023 yanaainisha majukumu ya Ofisi ya Rais – TAMISEMI kama ifuatavyo: -

(i) Kusimamia utekelezaji wa Sera ya Ugatuaji wa Madaraka (D by D), tawala za mikoa na mamlaka za serikali za mitaa, maendeleo vijijini na mijini;
(ii) Kuziwezesha tawala za mikoa na mamlaka za serikali za mitaa kutekeleza majukumu yake ya kisheria;
(iii) Kuratibu shughuli za utoaji wa huduma mijini kama vile usafiri, usafirishaji na usafi wa mazingira;
(iv) Kusimamia shughuli za Tume ya Utumishi wa Walimu;
(v) Kusimamia shughuli za elimumsingi na sekondari;
(vi) Kusimamia na kuratibu shughuli za utoaji wa huduma za afya ya msingi, ustawi wa jamii na lishe;
(vii) Kuratibu na kusimamia mifumo na miundombinu ya TEHAMA katika ofisi za wakuu wa mikoa, mamlaka za serikali za mitaa na taasisi;
(viii) Kuratibu shughuli za wajasiriamali na wafanyabiashara wadogo;
(ix) Kujenga uwezo wa watumishi wa Ofisi ya Rais - TAMISEMI, ofisi za wakuu wa mikoa na mamlaka za serikali za mitaa; na
(x) Kusimamia utendaji wa mashirika, taasisi, programu na miradi iliyo chini ya Ofisi ya Rais – TAMISEMI.

SEHEMU YA PILI

2.0 UTEKELEZAJI WA BAJETI YA OFISI YA RAIS – TAMISEMI KWA MWAKA 2023/24

17. ***Mheshimiwa Spika,*** katika mwaka 2023/24, Ofisi ya Rais – TAMISEMI ilipanga kutekeleza mpango na bajeti kwa kuzingatia vipaumbele vifuatavyo: -

(i) Kusimamia masuala ya utawala bora, kukuza demokrasia, ushirikishwaji wa wananchi na Ugatuaji wa Madaraka kwa Umma (D by D);

(ii) Kuratibu maandalizi ya uchaguzi wa serikali za mitaa kwenye vijiji 12,318, mitaa 4,263 na vitongoji 64,361 katika halmashauri 184 utakaofanyika mwaka 2024;

(iii) Kuratibu suala la usalama katika mikoa na wilaya;

(iv) Kuratibu na kusimamia utekelezaji wa shughuli za maendeleo ya jamii katika mikoa na mamlaka za serikali za mitaa;

(v) Kuratibu na kusimamia utekelezaji wa shughuli za utoaji wa huduma za afya ya msingi, ustawi wa jamii na lishe katika ofisi za wakuu wa mikoa na mamlaka za serikali za mitaa;

(vi) Kuratibu na kusimamia utekelezaji wa shughuli za utoaji wa elimumsingi na sekondari katika mamlaka za serikali za mitaa ikijumuisha utekelezaji wa Elimumsingi na Sekondari bila Ada;

(vii) Kuratibu na kusimamia Mkakati wa kuongeza ukusanyaji wa mapato na kudhibiti matumizi katika mamlaka za serikali za mitaa;

(viii) Kuratibu ujenzi, ukarabati na matengenezo ya miundombinu ya barabara, usafirishaji, afya ya msingi, elimumsingi na sekondari na majengo ya utawala katika ofisi za wakuu wa mikoa, wakuu wa wilaya na mamlaka za serikali za mitaa;

(ix) Kuratibu na kusimamia shughuli za kuboresha mazingira ya kufanyia kazi kwa watumishi wa Ofisi ya Rais – TAMISEMI, ofisi za wakuu wa mikoa, wakuu wa wilaya na mamlaka za serikali za mitaa kwa lengo la kuongeza ufanisi katika utendaji kazi;

(x) Kuchochea na kuhimiza ukuaji wa uchumi shindani kwa maendeleo ya wananchi na Taifa kwa ujumla kwa kuiwezesha mikoa na mamlaka za serikali za mitaa kuweka mazingira mazuri ya uanzishaji wa viwanda, biashara na uwekezaji hasa katika kilimo, mifugo, uvuvi, misitu, nyuki, wanyamapori na utalii;

(xi) Kusimamia utekelezaji wa majukumu ya msingi ya Ofisi ya Rais – TAMISEMI;

(xii) Kuratibu upelekaji wa fedha za mikopo ya asilimia kumi ya wanawake, vijana na watu wenye ulemavu katika mamlaka za serikali za mitaa kwenda kwenye mfuko wa mikopo ya vikundi na kusimamia urejeshwaji wa mikopo iliyotolewa miaka ya nyuma;

(xiii) Kuratibu masuala ya michezo na utamaduni katika ngazi zote za Ofisi ya Rais - TAMISEMI, ofisi za wakuu wa mikoa, wilaya na mamlaka za serikali za mitaa;

(xiv) Kuratibu usimamizi wa masuala ya uhifadhi na utunzaji wa misitu, wanyamapori, nyuki, vyanzo vya maji, athari za mabadiliko ya tabianchi pamoja na fursa za mabadiliko hayo kupitia biashara ya kaboni (Hewa Ukaa) na udhibiti wa uzalishaji taka katika mikoa na mamlaka za serikali za mitaa;

(xv) Kusimamia mifumo na miundombinu ya TEHAMA katika Ofisi ya Rais – TAMISEMI, ofisi za wakuu wa mikoa, mamlaka za serikali za mitaa na taasisi zilizo chini yake;

(xvi) Kuratibu uendelezaji wa vijiji na miji kwenye mamlaka za serikali za mitaa;

(xvii) Kuzisimamia mamlaka za upangaji katika kupanga na kuendeleza mipango miji na matumizi endelevu ya ardhi vijijini, ujenzi

wa nyumba bora na kudhibiti ujenzi holela, kutunza mipaka ya maeneo ya utawala, kuzuia na kutatua migogoro inayohusu ardhi; na

(xviii) Kuratibu uendelezaji wa vijiji na miji kwa utangamano na shughuli za kilimo, uvuvi, mifugo, huduma za maji, umeme, barabara na sekta zingine za uzalishaji na masuala mengine mtambuka.

2.1 Ukusanyaji wa Maduhuli ya Mikoa na Mapato ya Ndani

18. ***Mheshimiwa Spika,*** katika mwaka 2023/24, taasisi zilizo chini ya Ofisi ya Rais - TAMISEMI, mikoa na mamlaka za serikali za mitaa ziliidhinishiwa kukusanya maduhuli na mapato ya ndani ya shilingi trilioni 1.19, ikilinganishwa na shilingi trilioni 1.07 iliyoidhinishwa mwaka 2022/23, sawa na ongezeko la shilingi bilioni 127.55 sawa na asilimia 11.90. Kati ya fedha hizo, shilingi bilioni 55.14 ni za taasisi zilizo chini ya Ofisi ya Rais - TAMISEMI, shilingi milioni 261.89 ni maduhuli ya mikoa na shilingi trilioni 1.14 ni za mapato ya ndani ya halmashauri.

19. ***Mheshimiwa Spika,*** hadi Machi, 2024 shilingi bilioni 863.78 zimekusanywa sawa na asilimia 72.02 ya lengo. Kati ya fedha hizo shilingi bilioni 848.14 ni mapato ya ndani ya mamlaka za serikali za mitaa, shilingi bilioni 15.44 ni mapato ya ndani ya taasisi na shilingi milioni 193.79 ni maduhuli ya mikoa. Makusanyo hayo yalitokana na ada za wanachuo, tozo, ukusanyaji wa madeni, mauzo ya bidhaa mbalimbali na ushuru unaotozwa na mamlaka za serikali za mitaa kulingana na Sheria ya Fedha za Serikali za Mitaa, Sura 290.

20. **Mheshimiwa Spika,** Hali ya ukusanyaji wa mapato ya ndani kwenye mamlaka za serikali za mitaa katika kipindi cha Awamu ya Sita imeendelea kuimarika, ambapo makadirio yameendelea kuongezeka kutoka shilingi trilioni 1.01 mwaka 2022/23 hadi shilingi trilioni 1.14 mwaka 2023/24. Aidha, makusanyo halisi yameongezeka kutoka shilingi bilioni 625.32 Machi, 2023 hadi shilingi bilioni 848.14 Machi, 2024 ikiwa ni ongezeko la shilingi bilioni 222.82 (***Kiambatisho Na.1).***

21. ***Mheshimiwa Spika,*** ongezeko la ukusanyaji wa mapato ya ndani katika mamlaka za serikali za mitaa, limechangiwa na mikakati mbalimbali inayofanywa na Ofisi ya Rais - TAMISEMI, ikiwemo tathmini ya vyanzo vya mapato iliyofanyika kwa miaka miwili (2) mfululizo ya mwaka 2022/23 na

mwaka 2023/24 katika halmashauri 184 na matumizi ya mfumo wa TAUSI katika ukusanyaji wa mapato.

22. ***Mheshimiwa Spika,*** utumiaji wa mfumo wa TAUSI umetatua changamoto mbalimbali zilizoukabili mfumo wa awali wa *Local Government Revenue Collection Information System* (LGRCIS) ikiwa ni pamoja na kukabiliwa na ukuaji wa teknolojia, kuzuia uvujaji wa mapato na mabadiliko ya kisera na mahitaji ya watumiaji na wadau mbalimbali. Aidha, umesaidia kuimarisha makusanyo katika mamlaka za serikali za mitaa kwa kupunguza matumizi ya fedha mbichi, ucheleweshaji wa kuwasilisha fedha benki, kumwezesha mteja kufanya malipo na utoaji wa leseni za biashara na vibali vya ujenzi kielektroniki. Aidha, mfumo wa TAUSI unamwezesha mteja kujihudumia mwenyewe mahali popote ndani na nje ya nchi na kupata huduma pasipo kufika ofisi za halmashauri.

23. ***Mheshimiwa Spika,*** mpaka sasa mfumo huu wa TAUSI umeonesha mafanikio makubwa ya ukusanyaji wa mapato, kupunguza muda wa kupata huduma za leseni na vibali, kudhibiti upotevu wa mapato yanayokusanywa kupitia mashine za kukusanyia mapato (Point of Sale - PoS) kwa kuweka udhibiti wa muda na kiasi cha kukusanya nje ya mtandao ili kuhakikisha taarifa zote za makusanyo zinafika kwenye mfumo mkuu, kuwa

na taarifa sahihi za walipakodi na watumiaji kwa kutumia Namba ya Utambulisho ya Taifa (NIN).

24. ***Mheshimiwa Spika,*** mfumo wa TAUSI unawezesha kukusanya mapato shirikishi kwa kutumia namba ya kumbukumbu ya malipo (control number) moja inayojumuisha mapato ya halmashauri na taasisi nyingine. Mfano, chanzo cha ushuru wa minada na afya ya wanyama kinakusanywa kwa namba ya kumbukumbu ya malipo moja ambapo sehemu ya makusanyo inaenda mamlaka za serikali za mitaa na nyingine inaenda Wizara ya Mifugo na Uvuvi kulingana na sheria.

25. ***Mheshimiwa Spika,*** katika kipindi cha miaka 10, mwenendo wa makusanyo ya mapato ya ndani ya halmashauri umeendelea kuimarika. Makisio ya mapato ya mwaka 2013/14 yalikuwa shilingi bilioni 395.81 na mwaka 2022/23 yamefikia shilingi trilioni 1.01 sawa na ongezeko la shilingi bilioni 617.20. Aidha, makusanyo halisi katika miaka hiyo yaliongezeka kutoka shilingi bilioni 323.27 hadi shilingi trilioni 1.02 sawa na ongezeko la shilingi bilioni 697.76. Vilevile makisio ya mwaka 2024/25 yamefikia shilingi trilioni 1.35 hii inaonesha dhahiri kuimarika kwa makusanyo katika mamlaka za serikali za mitaa kama inavyoonekana katika kielelezo hapa chini.

Kielelezo: Mwenendo wa Makusanyo ya Mapato ya Ndani ya Halmashauri 2013/14 – 2022/23

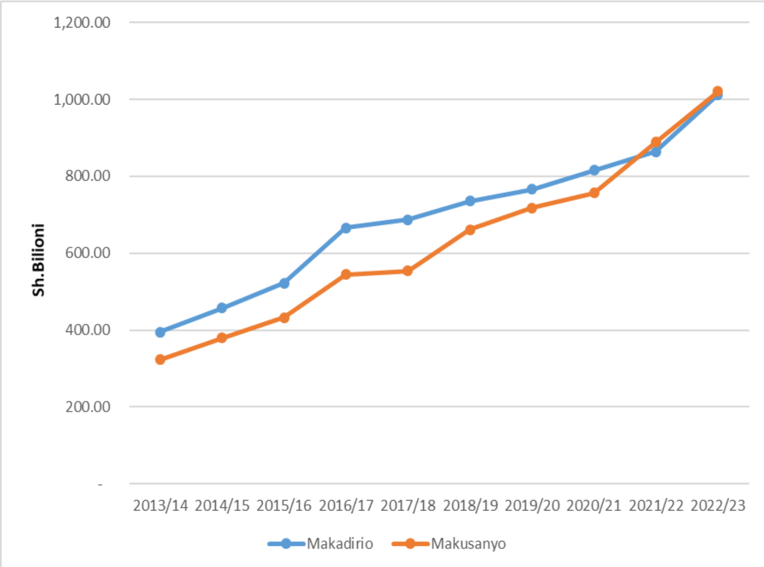

26. ***Mheshimiwa Spika,*** kufuatia marekebisho ya Sheria ya Fedha za Serikali za Mitaa Sura 290, kupitia Sheria ya Fedha Namba 2 ya Mwaka, 2023 yamezipa mamlaka za serikali za mitaa jukumu la uwakala wa kusimamia na kukusanya vyanzo vya kodi ya majengo, kodi ya pango la ardhi na ushuru wa mabango. Ofisi ya Rais - TAMISEMI imeanza ujenzi wa moduli ya vyanzo hivi katika mfumo wa TAUSI kwa kushirikiana na: Wizara ya Fedha; Wizara ya Ardhi, Nyumba na Maendeleo ya Makazi; Mamlaka ya Mapato Tanzania; Mamlaka ya Serikali Mtandao na Shirika la Umeme Tanzania. Zoezi la

majaribio kwa baadhi ya halmashauri limeanza na halmashauri zote zitaanza kutumia ifikapo Julai Mosi, 2024. Natumia fursa hii kuwaelekeza viongozi wote wa mikoa, wilaya na halmashauri kuhakikisha kuwa:-

(i) Wananchi wote wanapewa elimu juu ya huduma za Serikali zinazotolewa kwa njia ya mtandao;

(ii) Wanaandaa maeneo maalumu (kanda au kata) ambayo yatakuwa karibu na wananchi ili waweze kupata msaada wa kiufundi wanapopata shida ya huduma mtandaoni;

(iii) Wanatumia eMrejesho na kuweka namba ya huduma kwa wateja kwa ajili ya kupokea mrejesho/kero kutoka kwa wananchi na kuzifanyia kazi ipasavyo;

(iv) Wananchi wanaelimishwa na kuhimizwa kulipa kodi na tozo kwa wakati kwa ajili ya kuboresha huduma; na

(v) Wanafanya maandalizi yote stahiki ya kuwezesha vyanzo vyote vipya kuanza kufanya kazi pasipo kubughudhi wananchi.

Usimamizi wa Fedha za Taasisi na Mamlaka za Serikali za Mitaa

27. ***Mheshimiwa Spika,*** hadi Machi, 2024 halmashauri zimekusanya shilingi bilioni 848.14 sawa na asilimia 74 ya bajeti iliyoidhinishwa. Halmashauri zimeonesha kufanya vizuri ikilinganishwa na makusanyo ya kipindi kama hicho kwa mwaka

2022/23 ambapo kiasi cha shilingi bilioni 625.32 kilikusanywa sawa na asilimia 62 (***Kiambatisho Na. 1).***

28. ***Mheshimiwa Spika,*** kuongezeka kwa mapato ya ndani kunasadifu dhana ya Hayati Mwalimu Julius Kambarage Nyerere, aliyekuwa na maono makubwa kuhusu ukusanyaji wa mapato akiamini kuwa mapato yanapaswa kukusanywa kwa ufanisi ili kuwezesha maendeleo endelevu na kutoa huduma bora kwa wananchi. Kwa maneno yake, alielezea kuwa:

> ***"Mapato ni damu ya maendeleo. Bila ya mapato hakuna maendeleo. Nchi maskini siyo maskini kwa sababu hazina maliasili, zana, au watu hodari. Zipo nchi tajiri duniani ambazo hazina haya pia. Maskini ni maskini kwa sababu mapato yake ni madogo".***

29. ***Mheshimiwa Spika***, kuimarika kwa ukusanyaji wa mapato kumewezesha kuongezeka kwa matumizi ya fedha za mapato ya ndani kwenye miradi ya maendeleo kutoka shilingi bilioni 194.80 zilizotumika hadi Machi, 2023 ikilinganishwa na shilingi bilioni 226.05 zilizotumika hadi Machi, 2024 (***Kiambatisho Na. 2***).

30. ***Mheshimiwa Spika,*** katika mwaka 2023/24 shilingi bilioni 226.05 za mapato ya ndani zimetolewa kwa ajili ya kuchangia utekelezaji wa miradi ya maendeleo kwa kipindi kinachoishia mwezi Machi 2024. Kati ya fedha hizo, shilingi bilioni 50.62 zimetumika kwenye Sekta ya Elimu, shilingi bilioni 39.77 zimetumika kwenye Sekta ya Afya, Lishe na Ustawi wa Jamii, shilingi bilioni 61.06 zimetumika kwenye Sekta ya Utawala. Aidha, shilingi bilioni 18.92 zimetumika kwenye Sekta ya Barabara na Usafirishaji, shilingi bilioni 15.84 zimetumika kwenye Sekta ya Biashara na Uwekezaji, shilingi bilioni 13.73 zimetumika kwenye Sekta ya Ardhi na Mipango miji, shilingi bilioni 9.69 zimetumika kwenye Sekta ya Kilimo, Mifugo na Uvuvi, shilingi milioni 321.47 zimetumika kwenye Sekta ya Maji, na shilingi bilioni 16.06 zimetumika kwenye Sekta nyingine.

Ununuzi wa Boti na Utekelezaji wa Miradi ya Kimkakati

31. ***Mheshimiwa Spika***, taratibu za ununuzi wa boti 10 zinaendelea katika Halmashauri za Wilaya za Ludewa, Ukerewe, Buchosa, Nyasa na Sumbawanga ili kuimarisha doria, ulinzi na ukusanyaji wa mapato ya ndani katika halmashauri hizo.

32. ***Mheshimiwa Spika,*** utekelezaji wa miradi ya kimkakati unaendelea katika mamlaka za serikali za mitaa, ambapo miradi 14 imepokea fedha. Kati ya miradi hiyo miradi mitano (5) imekamilika ambayo ni ujenzi wa Soko la Kisasa la Kibada katika Halmashauri ya Manispaa ya Kigamboni, Soko la Kisasa katika Halmashauri ya Mji wa Kibaha, Ujenzi wa Kiwanda cha Chaki katika Halmashauri ya Wilaya ya Maswa, ujenzi wa Kituo cha Kuegesha Magari Makubwa – Nyakanazi katika Halmashauri ya Wilaya ya Biharamulo na upanuzi wa Kituo cha Mabasi cha Nyegezi katika Halmashauri ya Jiji la Mwanza. Aidha, miradi tisa (9) inaendelea na utekelezaji katika hatua mbalimbali na baadhi ya miradi hiyo imeanza kutoa huduma wakati shughuli za ukamilishaji zikiendelea.

33. ***Mheshimiwa Spika,*** halmashauri zimeendelea kukusanya mapato kutoka katika miradi ya kimkakati iliyoanza kutoa huduma. Katika mwaka 2023/24 halmashauri zilikisia kukusanya kiasi cha shilingi bilioni 15.25 kutoka katika miradi ya kimkakati iliyoanza kutoa huduma. Hadi Machi, 2024 shilingi bilioni 7.20 zimekusanywa sawa na asilimia 47.21. Fedha hizi zimeongeza ufanisi wa halmashauri katika utoaji wa huduma kwa wananchi.

34. ***Mheshimiwa Spika,*** mwaka 2023/24 wataalamu 62 wa kada za uhandisi, wakadiriaji majenzi na uchumi kutoka halmashauri 35 wamejengewa uwezo katika uandishi wa maandiko ya miradi ya kimkakati. Ofisi ya Rais – TAMISEMI kwa kushirikiana na Wizara ya Fedha itaendelea kujenga uwezo kwa halmashauri nyingine kwa kadri ya upatikanaji wa fedha.

Miradi ya Kimkakati Iliyotekelezwa kwa Mapato ya Ndani ya Halmashauri

35. ***Mheshimiwa Spika,*** halmashauri 23 zilitenga shilingi bilioni 22.60 kutoka mapato ya ndani kwa ajili ya kutekeleza miradi ya kimkakati. Hadi Machi, 2024 shilingi bilioni 13.83 zimetolewa sawa na asilimia 61.12. Miradi hiyo iliyotengewa fedha ni maghala mawili ya mazao (2), majengo manne (4) ya vitega uchumi, viwanda vitatu (3) vya matofali, machinjio tatu (3), masoko nane (8), stendi sita (6) za mabasi, vibanda vya biashara 185 na uwanja wa mpira. Kati ya miradi hiyo, saba (7) imekamilika na inatoa huduma, 21 ipo katika hatua mbalimbali za ujenzi.

Makusanyo yatokanayo na Mikopo inayotolewa na Bodi ya Mikopo ya Serikali za Mitaa

36. ***Mheshimiwa Spika,*** Ofisi ya Rais - TAMISEMI kupitia Bodi ya Mikopo ya Serikali za Mitaa ilipanga kukopesha shilingi bilioni 3.51, kukusanya marejesho ya mkopo ya shilingi bilioni

1.68 na michango ya akiba na nyongeza ya mtaji ya shilingi bilioni 2.21. Hadi Machi, 2024 mikopo ya shilingi milioni 420 imetolewa. Kati ya fedha hizo, shilingi milioni 270 zimetolewa Halmashauri ya Mji wa Kasulu na shilingi milioni 150 zimetolewa Halmashauri ya Wilaya ya Mlele.

37. ***Mheshimiwa Spika,*** bodi imekusanya marejesho ya mikopo ya shilingi milioni 276.57 sawa na asilimia 16.5 kutoka katika halmashauri tisa (9) ambazo ni Halmashauri za Manispaa ya Singida na Morogoro; Halmashauri ya Mji wa Mbinga na Halmashauri za Wilaya ya Mbinga, Bukombe, Kishapu, Ruangwa, Pangani na Tunduru zilizokopeshwa na Bodi kwa ajili ya utekelezaji wa miradi.

38. ***Mheshimiwa Spika,*** shilingi milioni 329.89 sawa na asilimia 14.93 zimekusanywa kutokana na mchango wa akiba na nyongeza ya mtaji katika halmashauri 11 ambazo ni Halmashauri za Manispaa ya Temeke na Ubungo, Halmashauri za Mji wa Bunda na Handeni pamoja na Halmashauri za Wilaya ya Madaba, Misungwi, Itigi, Nyang'hwale, Same, Songea na Itilima. Aidha, Ofisi ya Rais – TAMISEMI imezielekeza halmashauri zinazodaiwa kuweka mpango wa kurejesha mikopo katika mipango na bajeti ya mwaka 2024/25.

Shirika la Masoko ya Kariakoo

39. ***Mheshimiwa Spika,*** Shirika kwa kushirikiana na Ofisi ya Mkuu wa Mkoa wa Dar es Salaam limeendelea kutekeleza mradi wa ujenzi wa soko jipya la Kariakoo lenye ghorofa sita za juu na ghorofa mbili za chini na ukarabati wa jengo kuu la soko la Kariakoo. Mradi ulianza kutekelezwa Januari, 2022 na Mkandarasi *ESTIM Construction Ltd* ya Dar es Salaam kwa gharama ya shilingi bilioni 28.03, mtaalamu mshauri ni Shirika la Nyumba la Taifa (NHC). Utekelezaji wa mradi umefikia asilimia 93. Hadi Machi, 2024 mkandarasi amelipwa shilingi bilioni 17.24. Aidha, maandalizi ya ufunguzi wa soko yanaendelea ili biashara zianze mwanzoni mwa mwaka 2024/25.

2.2 Taarifa ya Fedha za Matumizi ya Kawaida na Maendeleo

40. ***Mheshimiwa Spika,*** katika mwaka 2023/24 Ofisi ya Rais - TAMISEMI Fungu Namba 56, Tume ya Utumishi wa Walimu Fungu Namba 02 na Mafungu 26 ya mikoa yakijumuisha halmashauri 184 yaliidhinishiwa bajeti ya shilingi trilioni 9.18. Kati ya fedha hizo, shilingi trilioni 3.52 ni Fedha za Maendeleo na shilingi trilioni 5.65 ni za Matumizi ya Kawaida, yakijumuisha Mishahara shilingi trilioni 4.59 na Matumizi Mengineyo ni shilingi trilioni 1.06.

41. ***Mheshimiwa Spika,*** hadi Machi, 2024 Mafungu 28 yamepokea na kukusanya shilingi trilioni 6.99 sawa na asilimia 76.18 ya fedha zilizoidhinishwa. Kati ya fedha hizo, shilingi trilioni 4.47 ni kwa ajili ya Matumizi ya Kawaida yakijumuisha Mishahara shilingi trilioni 3.66 na Matumizi Mengineyo shilingi bilioni 810.77. Aidha, shilingi trilioni 2.52 ni fedha za Miradi ya Maendeleo ikijumuisha shilingi trilioni 2.06 Fedha za Ndani na shilingi bilioni 456.39 Fedha za Nje.

42. ***Mheshimiwa Spika,*** kati ya fedha zilizopokelewa shilingi bilioni 848.14 ni za mapato ya ndani ya halmashauri ambapo kati ya fedha hizo shilingi bilioni 501.98 zimetumika kwenye Matumizi Mengineyo na shilingi bilioni 226.05 zimetumika kwenye Miradi ya Maendeleo (***Kiambatisho Na. 2).***

2.3 Mafanikio ya Utekelezaji ya Bajeti kwa Mwaka 2023/24

43. ***Mheshimiwa Spika,*** katika mwaka 2023/24 Ofisi ya Rais – TAMISEMI, Tume ya Utumishi wa Walimu, ofisi za wakuu wa mikoa na halmashauri zimefanikiwa kutekeleza shughuli zifuatazo:

2.3.1 Maandalizi ya Uchaguzi wa Serikali za Mitaa Mwaka 2024

44. ***Mheshimiwa Spika,*** katika mwaka 2023/24 Ofisi ya Rais – TAMISEMI iliidhinishiwa shilingi bilioni 12.00 kwa ajili ya maandalizi ya uchaguzi wa serikali za mitaa utakaofanyika mwaka 2024. Hadi Machi, 2024 Ofisi ya Rais - TAMISEMI imepokea shilingi bilioni 5.6 sawa na asilimia 46.67 ya fedha iliyoidhinishwa. Sehemu kubwa ya fedha ambazo hazijapokelewa zinahusika na shughuli za ununuzi ambazo taratibu zake zinaendelea.

45. ***Mheshimiwa Spika,*** shughuli zilizotekelezwa ni pamoja na uhakiki wa maeneo ya utawala yatakayoshiriki katika uchaguzi wa serikali za mitaa mwaka 2024, kuandaa Rasimu ya Tangazo la Serikali la Maeneo ya Utawala, kuandaa rasimu ya kanuni za uchaguzi na kufanya vikao vya wadau wa ndani ya Serikali ili kupata maoni na kuyajumuisha katika rasimu ya kanuni zilizoandaliwa. Aidha, rasimu ya kanuni hizo zitapitiwa na wadau wa nje ili kupata maoni yao kabla ya kuidhinishwa na kuanza kutumika.

46. ***Mheshimiwa Spika,*** kazi nyingine zilizofanyika ni pamoja na uchambuzi wa mahitaji ya vifaa vya uchaguzi (maboksi ya kupigia kura, lakiri, daftari la kuandikisha wapiga kura, nakala

za kanuni, orodha ya maeneo ya utawala yatakayoshiriki uchaguzi, mihuri, wino na vidau). Aidha, imeandaliwa rasimu ya Mwongozo wa Elimu ya Mpiga Kura na Mwongozo wa Uchaguzi.

2.3.2 Uratibu na Usimamizi wa Huduma za Afya ya Msingi, Ustawi wa Jamii na Lishe

47. ***Mheshimiwa Spika,*** Ofisi ya Rais – TAMISEMI inasimamia vituo vya kutolea huduma za afya ya msingi 6,933 ambapo zahanati ni 5,887, vituo vya afya 874 na hospitali za halmashauri 172. Takwimu hizi zinaonesha kuna ongezeko la vituo vya afya ya msingi 1,663 ikilinganishwa na idadi ya vituo 5,270 vilivyokuwepo mwaka 2015 wakati wa mkakati wa kuboresha na kuanza ujenzi wa vituo vya kutolea huduma za afya.

48. ***Mheshimiwa Spika,*** kumekuwa na mabadiliko ya utoaji wa huduma za afya ya Msingi na mahudhurio ya wagonjwa. Mwaka 2023 wagonjwa milioni 26.9 walipatiwa huduma katika vituo vya afya ya msingi kama wagonjwa wa nje (OPD) na wagonjwa 854,318 walipatiwa huduma ya kulazwa (IPD). Katika eneo la mama na mtoto jumla ya akina mama milioni 1.6 walijifungua katika vituo vya kutolea huduma ya afya ya msingi na akina mama 125,318 waliokuwa na uzazi pingamizi walifanyiwa upasuaji.

49. ***Mheshimiwa Spika,*** katika mwaka 2023/24 ziliidhinishwa shilingi bilioni 258.48 kupitia ruzuku ya serikali kuu, mapato ya ndani na washirika wa maendeleo kwa ajili ya utekelezaji wa shughuli za afya ya msingi, ustawi wa jamii na lishe. Hadi Machi, 2024 shilingi bilioni 253.67 zimepokelewa sawa na asilimia 98.14 ya fedha iliyoidhinishwa.

50. ***Mheshimiwa Spika,*** shughuli zilizotekelezwa ni kuendelea na ujenzi wa majengo ya hospitali 45 za halmashauri zilizoanza ujenzi mwaka 2020/21 ambapo kila halmashauri iliidhinishiwa fedha kulingana na hatua ya ujenzi iliyofikiwa. Kati ya miradi hiyo, hospitali nne (4) zipo hatua ya umaliziaji, hospitali nne (4) zipo hatua ya kupandisha kuta, hospitali moja (1) ipo hatua ya jamvi na hospitali 36 zipo katika hatua za awali za ujenzi.

51. ***Mheshimiwa Spika,*** vilevile, hospitali kongwe 30 zinazofanyiwa ukarabati zimepokea fedha ambapo hospitali 10 zimeanza ukarabati na hospitali 20 zipo hatua za awali za ujenzi.

52. ***Mheshimiwa Spika,*** vituo vya afya 14 vimepokea fedha kwa ajili ya ujenzi ambapo vituo vitatu (3) vimeanza ujenzi na vituo 11 vipo katika hatua za awali za ujenzi. Aidha, vituo vya Afya 23 vimepokea fedha kwa ajili ya ukamilishaji ambapo

vituo vitatu (3) vipo hatua ya lipu, vitatu (3) vipo hatua ya kuweka sakafu, vitatu (3) vipo hatua ya boma, vinne (4) vipo hatua ya kuweka vigae na vituo 10 vipo katika hatua za awali za ujenzi.

53. ***Mheshimiwa Spika,*** zahanati 374 zimepokea fedha kwa ajili ya ukamilishaji ambapo zahanati moja (1) imekamilika, maboma 26 yapo katika hatua mbalimbali za umaliziaji na maboma 347 yamepokea fedha na yapo katika hatua za awali za ujenzi.

54. ***Mheshimiwa Spika,*** Serikali imetoa fedha za ununuzi wa vifaa na vifaa tiba katika vituo vya kutolea huduma za afya vilivyokamilika ambavyo ni zahanati 364, vituo vya afya 278 na hospitali za halmashauri 31 ili huduma zianze kutolewa. Aidha, ununuzi wa vifaa hivyo unaendelea katika hatua mbalimbali.

Huduma za Lishe

55. ***Mheshimiwa Spika,*** Ofisi ya Rais - TAMISEMI inaendelea kusimamia utekelezaji wa afua za lishe zilizoainishwa katika Mpango Jumuishi wa Lishe wa Taifa. Wakuu wa mikoa wakisaidiwa kwa karibu na wakuu wa wilaya na watendaji wa kata wanasimamia kikamilifu utoaji wa huduma za lishe kama ilivyoelekezwa kwenye Mkataba wa Lishe uliosainiwa na Mheshimiwa Rais

wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania na wakuu wote wa mikoa Tanzania Bara.

56. ***Mheshimiwa Spika,*** Halmashauri zimeendelea kutenga kiasi cha shilingi elfu moja au zaidi kwa kila mtoto mwenye umri chini ya miaka mitano (5) kwa ajili ya utekelezaji wa afua za lishe. Aidha kwa mwaka 2023/24 shilingi bilioni 15.7 zimetengwa kwa ajili ya utekelezaji wa afua za lishe.

57. ***Mheshimiwa Spika,*** hadi Machi, 2024 shilingi bilioni 8.1 sawa na asilimia 51.2 ya fedha zilizotengwa, zilitolewa na kutumika kutoa huduma katika afua za lishe. Miongoni mwa huduma zilizotolewa ni ufuatiliaji wa maendeleo ya ukuaji wa watoto, upimaji wa hali ya lishe ya watoto, kutoa elimu na unasihi wa lishe kwa jamii, na kuimarisha mpango wa utoaji wa chakula kwa wanafunzi shuleni.

58. ***Mheshimiwa Spika,*** hadi Machi, 2024 watoto 9,813,010 wenye umri chini ya miaka mitano walipatiwa nyongeza ya matone ya Vitamini A; watoto 7,421,941 walipimwa hali ya lishe ambapo 139,473 walibainika kuwa na ukondefu, 12,649 walikuwa na utapiamlo mkali na 9,266 walikuwa na uzito uliozidi.

59. ***Mheshimiwa Spika,*** wanawake wajawazito 4,648,307 sawa na asilimia 96.6 ya wajawazito

wote waliohudhuria katika vituo vya kutolea huduma ya afya walipatiwa vidonge vya nyongeza ya madini chuma na vitamini ya Asidi ya Foliki kwa ajili ya kuongeza wingi wa damu. Aidha, wazazi au walezi 7,694,445 wenye watoto wenye umri chini ya miaka miwili walipatiwa elimu na unasihi wa ulishaji wa watoto katika vituo vya kutolea huduma za afya.

60. ***Mheshimiwa Spika,*** ili kuimarisha hali ya lishe kwa vijana balehe hasa waliopo shuleni, shule 11,952 zimeanzisha bustani za mbogamboga na matunda na wanafunzi 10,712,640 wanapata huduma ya chakula wanapokuwa shuleni. Aidha, katika kuongeza wigo wa utoaji wa elimu ya lishe katika jamii, vijiji na mitaa 15,917 iliadhimisha siku ya Afya na Lishe ya Kijiji na Mtaa. Vilevile, Ofisi ya Rais - TAMISEMI imeandaa makala ya kuhamasisha jamii kuhusu masuala ya lishe kwa njia ya runinga ambayo itaanza kurushwa mapema Mei, 2024.

Huduma za Ustawi wa Jamii

61. ***Mheshimiwa Spika,*** ili kuimarisha huduma za ustawi wa jamii kwa makundi maalumu, hadi Machi, 2024 Ofisi ya Rais – TAMISEMI imefanikiwa kuwatambua jumla ya watu wenye ulemavu 11,434 ambapo wanawake ni 6,131 na wanaume 5,303 na kuwaunganisha na huduma mbalimbali ikiwemo kuwapatia mafuta

maalumu kwa watu wenye ualbino 2,960 kulingana na uhitaji wao. Jumla ya wazee 574,321 wametambuliwa katika mikoa 26 wakiwemo wanawake 359,582 na wanaume 214,739. Kati ya hao wazee 365,284 (wanawake 219,455 na wanaume 145,829) wamepatiwa vitambulisho vya wazee kwa ajili ya msamaha wa matibabu.

62. ***Mheshimiwa Spika,*** jumla ya madirisha 1,066 ya kutolea huduma za afya kwa wazee yameanzishwa kwenye hospitali 187 na vituo vya afya 879 katika halmashauri 184. Watoto walio katika mazingira hatarishi 284,308 (wakiume 183,124 na wakike 101,184) walitambuliwa na kupatiwa huduma zikiwemo mafunzo ya ufundi stadi, kadi za bima ya afya ya Jamii, vifaa vya shule na kuwaunganisha na familia zao.

63. ***Mheshimiwa Spika,*** ili kusimamia utoaji wa huduma kwa makundi maalumu, kamati za watu wenye ulemavu 7,518, kamati za ulinzi na usalama wa mwanamke na mtoto 18,126 na mabaraza ya ushauri ya wazee 20,748 yameundwa katika ngazi za mikoa, halmashauri, kata, vijiji na mitaa.

64. ***Mheshimiwa Spika,*** mashauri 2,682 ya ukatili dhidi ya wanawake na watoto, migogoro ya ndoa na familia 5,306 yalishughulikiwa. Aidha, huduma mbalimbali zilitolewa ikiwemo, huduma ya msaada wa kisaikolojia na kijamii, huduma za

afya, matunzo kwa watoto, malazi, huduma kwenye vituo jumuishi (one stop centre), mavazi, chakula, kuwaunganisha manusura wa vitendo vya ukatili na familia zao na kutoa rufaa kwenda kwenye huduma mbalimbali ikiwemo mahakamani.

2.3.3 Usimamizi na Uendeshaji wa Elimumsingi na Sekondari

65. ***Mheshimiwa Spika,*** Ofisi ya Rais – TAMISEMI inaratibu usimamizi na uendeshaji wa elimu ya awali, msingi na sekondari nchini kupitia mamlaka za serikali za mitaa. Hadi Machi, 2024 idadi ya shule zenye madarasa ya awali ni 20,316 (17,942 za Serikali na 2,374 zisizo za Serikali); idadi ya shule za msingi 20,384 (17,986 za Serikali na 2,398 zisizo za Serikali) zikiwemo shule maalumu za msingi 37 za bweni na vitengo maalumu 710. Aidha, idadi ya shule za sekondari ni 6,263 (4,894 za Serikali na 1,369 zisizo za Serikali).

66. ***Mheshimiwa Spika,*** hadi Machi, 2024 wanafunzi wa elimu ya awali walioandikishwa katika madarasa ya awali ni 1,538,753 sawa na asilimia 82.1 ya lengo la kuandikisha wanafunzi 1,873,927. Kati ya wanafunzi hao, wavulana ni 774,478 na wasichana ni 764,275 wakiwemo wenye mahitaji maalumu 3,359 ambapo wasichana ni 1,529 na wavulana 1,830.

67. ***Mheshimiwa Spika,*** katika mwaka wa masomo wa 2024, wanafunzi 1,729,180 walitarajiwa kuandikishwa darasa la kwanza, ambapo hadi Machi, 2024 wanafunzi walioandikishwa ni 1,820,139 sawa na asilimia 105.3 ya lengo. Kati yao, wasichana ni 908,179 na wavulana ni 911,960 wakiwemo wenye mahitaji maalumu 4,391 ambapo wasichana ni 1,917 na wavulana ni 2,474.

68. ***Mheshimiwa Spika,*** hadi Machi, 2024 jumla ya wanafunzi 19,863 wakiwemo wasichana 9,088, wavulana 10,775 na wanafunzi wenye mahitaji maalum 254 (wasichana ni 125 na wavulana ni 129) waliandikishwa katika Mpango wa Elimu ya Msingi kwa Walioikosa (MEMKWA). Idadi imepungua kwa asilimia 44.21 ikilinganishwa na wanafunzi 28,645 wakiwemo wasichana 13,691 na wavulana 14,989 walioandikishwa mwaka 2023.

Utekelezaji wa Shughuli za Maendeleo katika Sekta ya Elimu

69. ***Mheshimiwa Spika,*** Ofisi ya Rais - TAMISEMI imeendelea kusimamia utoaji wa huduma ya elimumsingi na sekondari ambapo katika mwaka 2023/24 iliidhinishwa shilingi trilioni 1.72 kupitia ruzuku ya serikali kuu na Washirika wa Maendeleo wakiwemo Benki ya Dunia, Twiga Barrick Tanzania na Benki ya Azania kwa ajili ya utekelezaji wa shughuli za maendeleo

katika sekta ya elimu. Hadi Machi, 2024 shilingi trilioni 1.26 zimepokelewa sawa na asilimia 73.45 ya fedha iliyoidhinishwa. Shughuli zilizotekelezwa mwaka 2023/24 ni pamoja na:

Upimaji wa Kitaifa wa Darasa la Nne

70. **Mheshimiwa Spika,** katika mwaka 2023, jumla ya wanafunzi 1,287,934 kati ya 1,545,330 waliofanya mtihani sawa na asilimia 83.34 walifaulu. Ufaulu huu ni sawa na ongezeko la asilimia 0.39 ikilinganishwa na ufaulu wa mwaka 2022 ambapo wanafunzi 1,320,700 sawa na asilimia 82.95 walifaulu.

Mtihani wa Kumaliza Elimu ya Msingi

71. ***Mheshimiwa Spika,*** kwa mwaka wa masomo 2023, watahiniwa 1,092,960 kati ya 1,356,392 sawa na asilimia 80.58 waliofanya mtihani walipata sifa ya kuendelea na elimu ya sekondari, wasichana wakiwa 585,040 na wavulana 507,920 wakiwemo wanafunzi wenye mahitaji maalumu 3,666 (wasichana 1,721 na wavulana 1,945).

Upimaji wa Kitaifa wa Kidato cha Pili

72. ***Mheshimiwa Spika,*** katika mwaka 2023 watahiniwa 471,427 wakiwemo wasichana 250,147 na wavulana 221,280 kati ya watahiniwa 527,576 sawa na asilimia 89.36 waliofanya mtihani walifaulu. Idadi ya wanafunzi waliofaulu iliongezeka kwa

14,452 kutoka wanafunzi 456,975 mwaka 2022 hadi 471,427 mwaka 2023.

Mtihani Kidato cha Nne na Wanafunzi waliochaguliwa Kujiunga na Kidato cha Tano Mwaka 2023

73. ***Mheshimiwa Spika,*** katika mwaka 2022 watahiniwa 522,217 wa shule walifanya mtihani wa kuhitimu kidato cha nne ambapo wanafunzi 456,975 sawa na asilimia 87.51 wakiwemo wasichana 243,285 na wavulana 213,690 walifaulu. Kati yao wanafunzi 188,128 walikuwa na sifa za kujiunga kidato cha tano au vyuo vya kati. Kati ya hao wanafunzi 130,446 wakijumuisha wasichana 65,965 na wavulana 64,481 walichaguliwa kujiunga na kidato cha tano mwaka 2023 katika shule 540 za Serikali ambapo miongoni mwao, wanafunzi wenye mahitaji maalumu walikuwa ni 490 wakiwemo wasichana 218 na wavulana 272.

74. ***Mheshimiwa Spika,*** kati ya wanafunzi waliochaguliwa kujiunga na kidato cha tano, wanafunzi 46,455 sawa na asilimia 35.61 wakiwemo wasichana 21,991 na wavulana 24,464 walichaguliwa kusoma tahasusi za sayansi na hisabati, wanafunzi 83,991 sawa na asilimia 64.39 wakiwemo wasichana 43,974 na wavulana 40,017 walichaguliwa kusoma tahasusi za masomo ya sanaa na biashara.

Mtihani wa Taifa wa Kidato cha Sita

75. ***Mheshimiwa Spika,*** katika mwaka wa masomo wa 2023, ufaulu wa kidato cha sita kwa watahiniwa wa shule ulikuwa asilimia 99.90 ambapo watahiniwa 96,010 kati ya watahiniwa 96,319 waliofanya mtihani walifaulu. Idadi ya wanafunzi waliofaulu imeongezeka kutoka 84,404 mwaka 2022 hadi 96,010 mwaka 2023 ikiwa ni ongezeko la wanafunzi 11,606 sawa na asilimia 13.75.

76. ***Mheshimiwa Spika,*** ufaulu wa mitihani ya kitaifa umeendelea kuimarika zaidi kutokana na jitihada kubwa zinazofanywa na walimu wetu nchini pamoja na kuboreshwa kwa mazingira ya kujifunzia na kufundishia.

Michezo kwa Shule za Msingi na Sekondari

77. ***Mheshimiwa Spika,*** Ofisi ya Rais - TAMISEMI imeendelea kuhimiza na kusimamia maendeleo ya michezo katika shule za msingi na sekondari. Kwa upande wa mashindano ya michezo ya Umoja wa Michezo na Taaluma Shule za Msingi Tanzania (UMITASHUMTA) yenye lengo la kutambua na kuendeleza vipaji, jumla ya wanafunzi 3,360 walishiriki michezo mbalimbali iliyofanyika Julai, 2023 katika Halmashauri ya Manispaa ya Tabora. Aidha, mashindano ya Umoja wa Michezo Shule za Sekondari Tanzania (UMISSETA) yalifanyika ambapo wanafunzi 3,242 walishiriki michezo hiyo

iliyofanyika katika Halmashuri ya Manispaa ya Tabora Agosti, 2023. Michezo hii ilihusisha wanafunzi kutoka Tanzania Bara na Zanzibar.

Mafanikio ya Mpango wa Elimumsingi Bila Ada

78. ***Mheshimiwa* Spika**, Mpango wa Elimumsingi Bila Ada kwa shule za msingi na sekondari nchini imeleta mafanikio makubwa, ikiwa ni pamoja na ongezeko la wanafunzi wapya wanaoandikishwa kujiunga katika ngazi mbalimbali za elimu. Idadi ya wanafunzi waliochaguliwa kujiunga na kidato cha kwanza imeongezeka kutoka wanafunzi 425,743 mwaka 2016 Mpango wa Elimumsingi bila Ada ulipoanza hadi wanafunzi 1,076,037 mwaka 2024 sawa na ongezeko la asilimia 152.74.

79. ***Mheshimiwa Spika,*** jumla ya maafisa elimu kata 3,932, walimu wakuu 17,618 na wakuu wa shule 4,615 wamepokea posho ya madaraka. Jumla ya wanafunzi 23,778 wa bweni, wanafunzi 49,212 wa kutwa wamepata ruzuku ya chakula na wanafunzi 12,709,290 wamepata ruzuku ya uendeshaji kwa shule za msingi 17,618. Aidha, chakula cha wanafunzi 218,473, fidia ya ada ya bweni kwa wanafunzi 218,473, fidia ya ada ya kutwa kwa wanafunzi 2,831,006 na ruzuku ya uendeshaji wanafunzi 3,049,479 kwa shule za sekondari 4,652 imetolewa.

80. **Mheshimiwa Spika,** ruzuku ya Elimu Bila Ada inayotolewa kila mwezi tangu kuanza kwa mpango huu mwaka 2015/16 imeongezeka kutoka shilingi bilioni 13.46 hadi shilingi bilioni 33.30 kwa mwezi mwaka 2023/24 sawa na asilimia 147.26.

81. **Mheshimiwa Spika,** serikali imejidhatiti kutekeleza maelekezo ya Ilani ya CCM kwa ajili ya Uchaguzi Mkuu wa mwaka 2020 kwa kuendeleza utoaji wa Elimu Bila Ada ili kuhakikisha wanafunzi wote wenye umri wa kwenda shule wanaenda.

82. ***Mheshimiwa Spika****,* napenda kununukuu maneno ya Baba wa Taifa Mwalimu *Julius Kambarage Nyerere* aliyoyasema *mwaka 1966* kuhusu umuhimu wa Serikali kugharamia elimu alisema ***"Taifa husomesha watu wake kwa faida ya Taifa".***

83. ***Mheshimiwa Spika****,* Serikali ya Chama cha Mapinduzi kwa kutambua hilo, hadi kufikia machi, 2024 imetoa shilingi trioni 2.31 ili kutekeleza mpango wa Elimumsingi Bila Ada ikiwa ni ruzuku tangu kuanza utekelezaji wa mpango huo Disemba, 2015. Kati ya fedha hizo shilingi bilioni 758.81 zimetolewa katika kipindi cha Serikali ya Awamu ya Sita.

Ujenzi na Ukamilishaji wa Miundombinu ya Shule

84. ***Mheshimiwa Spika,*** Serikali inaendelea na ujenzi wa shule mpya za msingi 302, vyumba vya madarasa 3,880, mabweni 63 ya wanafunzi wenye mahitaji maalumu, matundu ya vyoo 22,418 na uzio wa mabweni katika shule 88. Ukarabati wa madarasa 627 katika shule kongwe za msingi na ukamilishaji wa mabweni saba (7) na bwalo moja (1). Aidha, Serikali inaendelea na ujenzi wa shule mpya 25 za sekondari, madarasa 6,648, mabweni 444 na matundu ya vyoo 16,795 katika shule za sekondari. Pia, Serikali imefanya ukarabati wa shule 32, umaliziaji wa maboma ya madarasa 2,441, shule za bweni tisa (9), maabara 132 na matundu ya vyoo 1,650.

Ununuzi wa Vifaa vya TEHAMA

85. ***Mheshimiwa Spika,*** Serikali imenunua na kusambaza vifaa vya TEHAMA kwa ajili ya vituo vya walimu 501 vifaa hivyo ni kompyuta za mezani 1,573, kompyuta mpakato 400, televisheni janja (inch 65) 200, UPS 760, projekta 560, printa 360, mashine za kurudufu 360, *zoom camera* 200, na *digital camera* 200. Pia, kompyuta mpakato 159 zimenunuliwa na kusambazwa katika Ofisi za Tume ya Utumishi wa Walimu za wilaya 139 na Makao Makuu ya Tume. Aidha, walimu 400 na maafisa TEHAMA wa halmashauri 184 wamejengewa uwezo kuhusu usimikaji, matengenezo, na utoaji

wa usaidizi wa kitaalamu kwa walimu kuhusu matumizi ya TEHAMA ili kuongeza ufanisi wa matumizi ya teknolojia hii katika kufundishia na kujifunzia.

Ununuzi na usambazaji wa Vitabu Shule za Msingi na Sekondari

86. ***Mheshimiwa Spika,*** Serikali imenunua vitabu 8,016,243 vya shule za msingi na sekondari vya masomo mbalimbali ambapo vitabu 6,430,714 vimesambazwa katika mikoa yote 26 na vitabu 1,585,529 vinaendelea kusambazwa.

Chuo cha Serikali za Mitaa

87. ***Mheshimiwa Spika,*** Ofisi ya Rais - TAMISEMI kupitia Chuo cha Serikali za Mitaa kimeanzisha Kampasi ya Shinyanga ambapo jumla ya wanafunzi 167 wamedahiliwa na kuanza mafunzo kwa Kozi Nne (4) za Astashahada ya Maendeleo ya Jamii, Utawala katika Serikali za Mitaa, Uhasibu na Fedha na Menejimenti ya Rasilimali Watu. Hivyo, ninaomba kutoa wito kwa wanafunzi waliohitimu Kidato cha Nne na Sita kujiunga kwenye Mkupuo wa Machi na Oktoba kila mwaka.

Shirika la Elimu Kibaha

88. ***Mheshimiwa Spika,*** Ofisi ya Rais - TAMISEMI kupitia Shirika la Elimu Kibaha limeandaa Mfumo wa Mafunzo kwa Njia ya Mtandao (e-learning management system) kwa ajili ya kutoa elimu ya sekondari mubashara (Live teaching) kwa shule za sekondari ili kukabiliana na upungufu wa walimu wa masomo ya sayansi na hisabati. Hadi Machi, 2024 ujenzi wa mfumo unaendelea na majaribio ya kutoa elimu ya sekondari mubashara yamefanyika katika Shule za Sekondari za Kibaha na Dodoma na matarajio ni kuzifikia shule zote za sekondari hususan katika masomo ya sayansi

.

2.3.4 Utawala Bora, Usimamizi wa Rasilimali, Ujenzi wa Majengo ya Utawala na Makazi ya Viongozi

Utatuzi wa Kero za Wananchi Katika Mikoa na Wilaya

89. ***Mheshimiwa Spika,*** Hayati Baba wa Taifa aliwahi kusema **"*Hakuna shida yoyote ya watu ambayo tunaweza sema kuwa haituhusu – J. K. Nyerere 1962 Dar Es Salaam*"**

90. ***Mheshimiwa Spika,*** Ofisi ya Rais - TAMISEMI inaendelea kuyaenzi maneno hayo ambapo mwaka 2023/24 wakuu wa mikoa, wakuu wa wilaya, makatibu tawala wa mikoa na wilaya

wameendelea kutekeleza shughuli mbalimbali ikiwemo kusikiliza na kutatua kero za wananchi. Hadi Machi, 2024 jumla ya kero 16,938 zimepokelewa na zilisikilizwa katika ngazi ya mikoa na wilaya ambapo jumla ya kero 7,322 zimetatuliwa na kero 9,616 zipo katika hatua mbalimbali za utatuzi. Aidha, kero hizo zilizopokelewa na kusikilizwa zipo katika sekta mbalimbali zikiwemo utawala, afya, elimu, ardhi, maji, barabara na nishati.

Usimamizi wa Kituo cha Huduma kwa Wateja

91. ***Mheshimiwa Spika,*** Ofisi ya Rais – TAMISEMI ina Kituo cha Huduma kwa Wateja (Contact Centre) kwa lengo la kushughulikia malalamiko na kero za wananchi. Hadi Machi, 2024 kituo kimehudumia wananchi 23,896. Aidha, masuala mengi yaliyopokelewa na kusikilizwa kutoka kwa wananchi yalikuwa katika sekta za afya, elimu na ardhi. Kituo kimekuwa msaada kwa wananchi katika kupunguza na kutatua changamoto zinazowakabili kupata taarifa sahihi zinazohitajika, mathalani miongozo mbalimbali, ufafanuzi hususan wakati wa kuomba ajira pindi zinapotangazwa, ubadilishaji wa machaguo ya tahasusi, uhamisho wa watumishi katika mamlaka za serikali za mitaa hivyo kuwapunguzia gharama za safari ya kuja Dodoma kushughulikia kero husika.

Usimamizi wa Rasilimali Watu

92. ***Mheshimiwa Spika,*** katika mwaka 2023/24 maafisa tarafa 63 kati ya nafasi wazi 84 wameajiriwa na kupangiwa vituo vya kazi. Aidha, katika kuboresha utendaji kazi, umefanyika msawazo wa watumishi wa halmashauri zilizokuwa na watumishi wengi na kuwahamishia halmashauri zenye upungufu wa watumishi ambapo watumishi 646 walihamishwa. Vilevile, Ofisi ya Rais – TAMISEMI inakamilisha taratibu za kuajiri watendaji wa kata 525, watendaji wa vijiji 1,986, watendaji wa mitaa 1,333 na maafisa tarafa 21.

93. ***Mheshimiwa Spika, "Ubadhirifu serikalini unarudisha nyuma maendeleo ya wananchi" maneno haya aliyasema Baba wa Taifa Hayati Mwalimu Julius Nyerere (1977) miaka 10 baada ya Azimio la Arusha.*** Hivyo, Ofisi ya Rais – TAMISEMI imeendelea kuchukua hatua kwa watumishi wanaotekeleza majukumu yao kinyume na sheria, taratibu na kanuni. Katika mwaka 2023/24 watumishi 225 wamechukuliwa hatua za kinidhamu, kati yao wakurugenzi ni 13, wakuu wa idara 30, watumishi wa sekta ya ujenzi 15, sekta ya afya nane (8) na 159 wa kada nyingine.

Uwezeshaji wa Ngazi za Msingi za Mamlaka za Serikali za Mitaa

94. ***Mheshimiwa Spika,*** katika kutekeleza Sera ya Ugatuaji Madaraka kwa Wananchi, Serikali imeendelea kuboresha utendaji kazi katika ngazi za msingi ili kuimarisha utawala bora, maendeleo endelevu, na ushiriki wa wananchi katika maamuzi yanayogusa maisha yao.

95. ***Mheshimiwa Spika,*** kwa kutambua umuhimu huo, Serikali katika mwaka 2023/24 ilitenga shilingi bilioni 1.73 za Matumizi Mengineyo kutoka serikali kuu kwa ajili ya posho ya mawasiliano kwa wenyeviti wa vijiji na mitaa. Hadi Machi, 2024 shilingi bilioni 1.15 zimetolewa sawa na asilimia 67 ya fedha zilizoidhinishwa kwa ajili ya posho ya mawasiliano katika halmashauri 165 ambazo mapato yake ni chini ya shilingi bilioni 5. Aidha, mamlaka za serikali za mitaa kupitia mapato ya ndani ya halmashauri zimefanikiwa kupeleka shilingi bilioni 7.13 sawa na asilimia 64 ya shilingi bilioni 11.05 zilizotengwa kwa ajili ya uendeshaji wa ofisi kwenye ngazi za msingi.

96. ***Mheshimiwa Spika,*** Ofisi ya Rais - TAMISEMI kwa kushirikiana na Chuo cha Utumishi wa Umma na Chuo cha Serikali za Mitaa imetoa mafunzo kwa maafisa tarafa 184 na watendaji wa kata 1,403 katika mikoa tisa (9) ya Pwani, Dar es Salaam, Lindi, Mtwara, Dodoma, Singida, Tabora,

Shinyanga na Kigoma. Aidha, katika mwaka 2022/23 mafunzo kuhusu misingi ya uongozi na utawala bora, utunzaji wa siri za Serikali, sera na sheria za uendeshaji wa serikali za mitaa, maadili ya utumishi wa umma, upangaji mipango na bajeti, usimamizi wa fedha, usimamizi wa miradi, ushughulikiaji wa malalamiko na itifaki yalifanyika katika Mikoa minne (4) ya Rukwa, Katavi, Songwe na Njombe ambapo maafisa tarafa 56 na watendaji wa kata 356 walishiriki.

97. ***Mheshimiwa Spika,*** Ofisi ya Rais - TAMISEMI itaendelea na utoaji wa mafunzo katika mikoa mitano (5) ya Simiyu, Mara, Mwanza, Geita na Kagera kufikia mwishoni mwa Aprili, 2024 ambapo maafisa tarafa 108 na watendaji wa kata 816 wanatarajiwa kushiriki na hivyo kufikisha mikoa 18 itakayokuwa imepatiwa mafunzo. Aidha, Ofisi ya Rais - TAMISEMI imezielekeza halmashauri kutenga fedha kwa ajili ya kuendelea kutoa mafunzo kwa watendaji wa vijiji na mitaa.

Ujenzi wa Majengo ya Utawala, na Makazi ya Viongozi

98. ***Mheshimiwa Spika***, katika mwaka 2023/24, shilingi bilioni 171.34 ziliidhinishwa kwa ajili ya ujenzi, ukamilishaji na ukarabati wa ofisi za wakuu wa mikoa 16, ukarabati wa ofisi za wakuu wa wilaya 22, ikulu ndogo nane (8), ofisi za maafisa tarafa 19, nyumba 11 za wakuu wa mikoa, nyumba

sita (6) za makatibu tawala wa mikoa, nyumba za makatibu tawala wasaidizi wa mikoa tano (5), nyumba za wakuu wa wilaya 13, nyumba za makatibu tawala wa wilaya nne (4), nyumba za maafisa tarafa 21, ujenzi wa majengo ya utawala katika halmashauri 72, nyumba 39 za wakurugenzi, nyumba 25 za wakuu wa idara wa halmashauri, pamoja na ununuzi wa samani za majengo ya utawala katika halmashauri 50.

99. ***Mheshimiwa Spika*,** hadi Machi, 2024 majengo ya utawala katika halmashauri 12 yamekamilika na yanatumika na majengo 60 yapo katika hatua mbalimbali za ujenzi. Aidha, ujenzi wa nyumba za wakurugenzi tatu (3) zimekamilika, nyumba 37 za wakurugenzi na nyumba 25 za wakuu wa idara ziko katika hatua mbalimbali za ujenzi. Vilevile, ununuzi wa samani katika majengo kwenye halmashauri tano (5) umekamilika na halmashauri 45 zinaendelea na taratibu za ununuzi.

100. ***Mheshimiwa Spika***, hadi Machi, 2024 Ofisi ya Rais - TAMISEMI inaendelea kusimamia ujenzi, ukamilishaji na ukarabati wa nyumba 57 za viongozi ngazi ya tawala za mikoa ambazo ziko katika hatua mbalimbali za ujenzi kama ifuatavyo; nyumba za wakuu wa wilaya mbili (2) zimekamilika, nne (4) ziko katika hatua mbalimbali za utekelezaji. Aidha, Ikulu ndogo nane (8), nyumba za makatibu tawala

wa mikoa sita (6), nyumba za makatibu tawala wa mikoa wasaidizi tano (5), na nyumba za maafisa tarafa 21 zipo hatua mbalimbali za ukamilishaji. Vilevile, ujenzi wa ofisi 10 za maafisa tarafa uko katika hatua mbalimbali za utekelezaji ambapo ofisi nne (4) zimekamilika na zinatumika na ofisi sita (6) zipo hatua ya umaliziaji.

Ununuzi wa Mitambo, Magari na Pikipiki

101. ***Mheshimiwa Spika,*** katika kuhakikisha utekelezaji wa miradi na shughuli za maendeleo zinafanyika na kufuatiliwa kwa karibu, Serikali imeendelea kuwezesha upatikanaji wa magari ambapo hadi Machi, 2024 jumla ya magari 796 yamenunuliwa na kusambazwa katika taasisi, mikoa na mamlaka za serikali za mitaa.

102. ***Mheshimiwa Spika,*** kati ya magari hayo, 316 ni kwa ajili ya kubebea wagonjwa (Ambulance); magari 212 kwa ajili ya usimamizi wa huduma za afya ya msingi, lishe na ustawi wa jamii katika halmashauri 184, mikoa 26 na makao makuu magari mawili (2); magari 134 kwa ajili ya usimamizi na uratibu wa shughuli za elimu; magari 18 kwa ajili ya usimamizi wa miundombinu ya barabara inayosimamiwa na TARURA; magari 83 kwa ajili ya viongozi wa mikoa na mamlaka za serikali za mitaa; na magari 26 kwa ajili ya usimamizi na ufuatiliaji wa miradi ya maendeleo katika ngazi ya mkoa. Aidha, magari saba (7) na mitambo miwili (2) ya

barabara yamenunuliwa kutokana na fedha za mapato ya ndani ya halmashauri kwa ajili ya ufuatiliaji wa shughuli za maendeleo na kufungua barabara mtawalia.

103. ***Mheshimiwa Spika,*** Serikali inaendelea kuimarisha usimamizi, utoaji wa huduma na utatuzi wa kero kwa wananchi katika ngazi za msingi kwa kununua pikipiki 449 ambapo pikipiki 105 zimesambazwa kwa watendaji wa kata na pikipiki 344 zinakamilishwa usajili na zitasambazwa kwa maafisa afya wa kata 110 na watendaji wa kata 234.

Ushirikishwaji wa Wananchi kupitia Mfumo wa O&OD iliyoboreshwa

104. ***Mheshimiwa Spika,*** Ofisi ya Rais - TAMISEMI imeendelea kuhamasisha wananchi kushiriki katika shughuli za maendeleo katika ngazi za mikoa na mamlaka za serikali za mitaa kwa kutumia Mfumo wa Fursa na Vikwazo kwa Maendeleo ulioboreshwa (improved O&OD) ambapo hadi Machi, 2024 jumla ya mikoa 13 na halmashauri 75 zenye wataalamu 39 katika ngazi ya mikoa na 535 katika ngazi ya halmashauri walipewa mafunzo ya namna ya kuainisha vipaumbele vya jamii. Aidha, wataalamu 26 kutoka ofisi za mikoa na 394 kutoka halmashauri walipewa mafunzo kuhusu utoaji wa taarifa za ushiriki wa jamii katika shughuli za maendeleo

kupitia mfumo jumuishi wa ufuatiliaji na tathmini (iMES). Mafunzo haya yameleta matokeo chanya ikiwemo kuongezeka kwa vipaumbele vya jamii katika bajeti ya mwaka 2024/25 ambapo halmashauri 130 kati ya 184 zimeweza kuweka vipaumbele vya jamii kwenye mipango yao.

2.3.4 Ujenzi, Ukarabati na Matengenezo ya Miundombinu ya Barabara na Usafirishaji

105. ***Mheshimiwa Spika,*** Ibara 57 (c-d) ya Ilani ya Chama cha Mapinduzi kwa ajili ya Uchaguzi Mkuu wa Mwaka 2020 inaelekeza kuongeza kiwango cha barabara za changarawe kutoka kilomita 24,493 hadi kilomita 35,000 na kuongeza urefu wa barabara za vijijini na mijini zilizojengwa kwa kiwango cha lami kutoka kilomita 2,025 hadi kilomita 3,100 ifikapo mwaka 2025.

106. ***Mheshimiwa Spika,*** hadi Machi, 2024 urefu wa barabara za changarawe umeongezeka kutoka kilomita 24,493 hadi kilomita 41,107.52 sawa na ongezeko la asilimia 17.45 ya lengo. Aidha, urefu wa barabara za vijijini na mijini zilizojengwa kwa kiwango cha lami umeongezeka kutoka kilomita 2,025 hadi kilomita 3,224.12 sawa na ongezeko la asilimia nne (4) ya lengo.

107. ***Mheshimiwa Spika***, Ofisi ya Rais – TAMISEMI kupitia Wakala ya Barabara za Vijijini na Mijini itaendelea kufanya tafiti kwa kutekeleza kazi za ujenzi wa miundombinu ya barabara kwa kutumia teknolojia mbadala ambapo barabara nne (4) zimeendelea kufanyiwa tafiti ili kupunguza gharama za ujenzi, matengenezo na ukarabati. Ofisi ya Rais – TAMISEMI kupitia TARURA itaendelea na uboreshaji wa miundombinu ya barabara za vijijini na mijini ili kuwawezesha wananchi kutekeleza shughuli zao za kijamii na kiuchumi.

108. ***Mheshimiwa Spika***, katika mwaka 2023/24 sekta ya miundombinu ya barabara na usafirishaji iliidhinishiwa shilingi bilioni 825.09 kwa ajili ya ujenzi, ukarabati, matengenezo ya barabara na usafirishaji kupitia Mfuko wa Barabara, tozo ya mafuta, Mfuko Mkuu wa Serikali na washirika wa maendeleo. Hadi Machi, 2024 shilingi bilioni 682.60 zimetolewa kwa ajili ya miundombinu ya barabara na usafirishaji, sawa na asilimia 82.73 ya fedha zilizoidhinishwa.

109. ***Mheshimiwa Spika,*** naomba kununukuu maneno ya Hayati Benjamin William Mkapa, Rais wa Awamu ya Tatu kuhusu umuhimu wa barabara za vijijini ambapo alisema:

> ***"Njia moja ya kuharakisha maendeleo ya vijiji ni kuhakikisha tunajenga na kuboresha barabara za***

vijijini. Barabara ni kiungo muhimu katika kuunganisha vijiji na huduma za kijamii kama shule, vituo vya afya, na masoko. Pia, barabara zinawezesha upatikanaji wa bidhaa za wakulima kwenye masoko na kuchochea biashara na ukuaji wa uchumi wa vijiji. Hivyo, tusipuuze umuhimu wa barabara za vijijini katika juhudi zetu za kuendeleza maeneo ya vijijini." - Benjamin Mkapa

110. ***Mheshimiwa Spika,*** Serikali ya Awamu ya Sita kwa kulitambua hilo, imeendelea kuyaenzi maneno ya Rais wa Awamu ya Tatu kwa kuendelea kutoa fedha kupitia Wakala ya Barabara za Vijijini na Mijini za ujenzi, matengenezo na ukarabati wa barabara kutoka shilingi bilioni 275 mwaka 2021/22 hadi kufikia shilingi bilioni 722.19 mwaka 2023/24 sawa na ongezeko la asilimia 163.44.

111. ***Mheshimiwa Spika,*** ongezeko hili la fedha limewezesha kujenga barabara za lami kilomita 1,216.65, barabara za changarawe kilomita 17,125.2 na madaraja 2,355. Kutokana na ongezeko la fedha, kazi zimeongezeka ambapo makandarasi wa ndani wamenufaika na ongezeko hilo la fedha, hivyo wastani wa mikataba 844 ya kazi za barabara imeongezeka na kufikia wastani wa mikataba

1,826. Kazi zilizofanyika katika mwaka 2023/24 ni kama ifuatavyo: -

112. ***Mheshimiwa Spika***, fedha za Mfuko wa Barabara zimetumika kufanya matengenezo ya barabara zenye urefu wa kilomita 12,417.48, ujenzi wa barabara za lami zenye urefu wa kilomita 15.64, barabara za changarawe zenye urefu wa kilomita 74.13 na ukarabati wa madaraja 20, makalavati 100 na mifereji ya kuondoa maji barabarani yenye urefu wa mita 50,563.12.

113. ***Mheshimiwa Spika***, fedha za tozo ya mafuta zimetumika kujenga barabara za lami zenye urefu wa kilomita 90.45, ujenzi wa barabara za changarawe zenye urefu wa kilomita 2,658.19 na ujenzi wa mitaro ya maji ya mvua yenye urefu wa mita 8,298.00.

114. ***Mheshimiwa Spika***, fedha za Mfuko Mkuu wa Serikali zimetumika kujenga barabara za lami zenye urefu wa kilomita 50.82, ujenzi wa barabara za changarawe kilomita 1,225.43, ujenzi wa madaraja 28, makalavati 60 na mifereji ya maji ya mvua yenye urefu wa mita 4,460.16.

115. ***Mheshimiwa Spika,*** Programu ya Kuongeza Fursa za Kiuchumi na Kijamii Nchini (RISE) inaendelea na ujenzi wa barabara za Wenda – Mgama kilomita 19 na Mtili – Ifwagi kilomita 14

zilizopo Halmashauri za Wilaya ya Iringa na Mufindi mtawalia ambapo mikataba ya kazi na usimamizi ilisainiwa tarehe 20 Juni, 2023 na kazi zinaendelea. Aidha, usanifu wa barabara kilomita 50 za mwanzo umeanza kufanyika kwa Halmashauri za Wilaya za Ruangwa, Mbogwe na Handeni.

116. ***Mheshimiwa Spika,*** Mradi wa Kuboresha Miundombinu Shindanishi katika Miji Tanzania - *Tanzania Cities Transforming Infrastructure and Competitiveness* (TACTIC) unatekelezwa katika Halmashauri 12 za kundi la kwanza. Hadi Machi, 2024 kazi zilizotekelezwa ni kuandaa nyaraka muhimu za tathmini ya uzingatiaji na miongozo ya Usimamizi wa Mazingira na Kijamii, kukamilisha na kutiwa saini kwa mikataba ya ujenzi yenye jumla ya shilingi bilioni 259.13 kwa ajili ya ujenzi wa barabara kwa kiwango cha lami kilomita 147.54 na ujenzi wa mifereji ya maji ya mvua mita 24,660.

117. ***Mheshimiwa Spika***, katika utekelezaji wa kundi la pili la mradi kwenye miji 15, hadi Machi, 2024 kazi zifuatazo zimetekelezwa: kusaini mikataba ya usanifu; kuendelea na maandalizi ya kupata wataalamu washauri wa kusanifu miradi ya kundi la tatu kwenye miji 18 na ukusanyaji wa takwimu za msingi kwa mfumo wa GIS katika halmashauri 12 za kundi la kwanza.

118. ***Mheshimiwa Spika,*** Mradi wa Uendelezaji wa Bonde la Mto Msimbazi upo katika hatua ya maandalizi ya ujenzi wa daraja na kupanda miti ya aina mbalimbali. Aidha, ulipaji wa fidia kwa waathirika wa bonde 2,102 kati ya 2,592 umekamilika na uandaaji wa nyaraka kwa ajili ya kuhamisha na kujenga karakana ya mabasi ya mwendokasi kutoka eneo la Jangwani kwenda Ubungo Maziwa umekamilika.

119. ***Mheshimiwa Spika,*** Ofisi ya Rais – TAMISEMI kupitia TARURA inaendelea na utekelezaji wa miradi kwa teknolojia za *ECOROADS, Ecozyme na GeoPolymer*. Hadi sasa kwa kutumia teknolojia ya *ECOROADS* katika Jiji la Dodoma imejengwa kilomita 1.0 ambayo imekamilika; Wilaya ya Mufindi zinajengwa kilomita 10 ambapo utekelezaji wake umefikia asilimia 55 na Wilaya ya Chamwino zinajengwa kilomita 6.95 ambapo utekelezaji wake umekamilika kwa asilimia 100. Aidha, ujenzi wa barabara ya Itilima Oil – Ikindilo kilomita 5.2 kwa kutumia teknolojia ya *Ecozyme* umefikia asilimia 15. TARURA kwa kushirikiana na TANROADS kupitia maabara yao ya *Central Materials Laboratory* (CML) imeanza programu ya kufuatilia ubora na ufanisi wa teknolojia hizi mbadala ili kuona kama zinafaa na hivyo kuzieneza katika maeneo mengine nchini.

120. ***Mheshimiwa Spika,*** mojawapo ya kipaumbele cha Ofisi ya Rais – TAMISEMI kupitia TARURA ni kutumia malighafi zinazopatikana maeneo ya ujenzi ili kupunguza gharama. Hadi Machi, 2024 TARURA imejenga madaraja 62 kwa kutumia mawe yanayopatikana karibu na eneo la ujenzi kwa gharama ya shilingi bilioni 10 ambapo ingekuwa shilingi bilioni 31.6 kama yangejengwa kwa zege.

121. ***Mheshimiwa Spika,*** Ofisi ya Rais – TAMISEMI kupitia TARURA iliidhinishiwa shilingi bilioni 21 kwa ajili ya kazi za dharura ambapo hadi Machi, 2024 shilingi bilioni 50.43 zimepokelewa sawa na asilimia 240.14 kutokana na ongezeko la dharura lililosababishwa na mvua nyingi. Shughuli zilizotekelezwa ni pamoja na kurekebisha barabara zenye urefu wa kilomita 129.13, ujenzi wa madaraja 20, ujenzi wa kalavati 95 na ujenzi wa mifereji ya kuondoa maji barabarani mita 6,260 na uwekaji wa changarawe kwenye maeneo ambayo barabara zilikatika na kurudisha mawasiliano kwa wananchi. Aidha, tunamshukuru Mheshimiwa Rais kwa kuendelea kutoa fedha ili kurejesha hali ya barabara za vijijini na mijini ambazo zimeathiriwa na mvua za msimu huu.

122. ***Mheshimiwa Spika***, Ofisi ya Rais - TAMISEMI kupitia TARURA imeendelea na utekelezaji wa mradi wa Agriconnect ambapo barabara za Itulahumba - Igwachanya (kilomita 19.25)-Halmashauri ya Wilaya ya Wanging'ombe, Ndulilo - Itete (kilomita 8.9) - Halmashauri ya Wilaya ya Rungwe, Lwangwa - Kejo Gas (kilomita 6.41) - Halmashauri ya Wilaya ya Busokelo, Kidabaga – Bomalang'ombe (kilomita 1.10) - Halmashauri ya Wilaya ya Kilolo na Ilolo - Ndolezi (kilomita 11.01) - Halmashauri ya Wilaya ya Mbozi zipo katika hatua mbalimbali za ujenzi. Aidha, Ofisi ya Rais - TAMISEMI itaendelea kushirikiana na Wizara ya Kilimo katika utekelezaji wa programu hii.

123. ***Mheshimiwa Spika,*** Ofisi ya Rais – TAMISEMI kupitia DART inaendelea kukamilisha utengenezaji na usimikaji wa mfumo wa kielektroniki wa ukusanyaji nauli (Automated Fare Collection System-AFCS) ambao utafungamanishwa na mfumo wa kuongozea magari (Intelligent Transport System - ITS) ikiwa ni sehemu ya maboresho endelevu ya huduma hii kwa wananchi waishio mijini, na pia kuondoa mianya ya upotevu wa mapato yatokanayo na nauli. Aidha, kazi zinazoendelea kwa sasa ni usimikaji wa mageti janja (Smart turnstile gates). Vilevile, Ofisi ya Rais – TAMISEMI kupitia DART inaendelea na kazi ya kumtafuta mbia wa uendeshaji wa Mradi wa Mabasi Yaendayo Haraka Awamu ya Kwanza.

2.3.5 Usimamizi wa Mifumo ya TEHAMA

124. ***Mheshimiwa Spika,*** Ofisi ya Rais – TAMISEMI inaendelea kuimarisha mifumo na miundombinu ya TEHAMA kwenye taasisi zilizo chini yake, ofisi za wakuu wa mikoa, mamlaka za serikali za mitaa, na vituo vya kutolea huduma za afya ya msingi, elimumsingi na sekondari ili kuongeza ufanisi, uwajibikaji na utoaji wa huduma bora kwa wananchi. Mifumo mbalimbali imefanyiwa usanifu na kutengenezwa na wataalamu wa Serikali ili kukidhi mahitaji stahiki katika maeneo ya kiutendaji yanayosimamiwa na Ofisi ya Rais – TAMISEMI.

125. ***Mheshimiwa Spika,*** katika kutekeleza agizo la Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania, Mheshimiwa Dkt. Samia Suluhu Hassan na maelekezo ya Bunge la Jamhuri ya Muungano wa Tanzania, la upunguzaji na uunganishwaji wa mifumo, Ofisi ya Rais -TAMISEMI imeunganisha mifumo yake na mifumo mingine ya Serikali na ya sekta binafsi ili kuwezesha upatikanaji wa taarifa sahihi kwa wakati, kudhibiti upotevu wa mapato na usimamizi wa matumizi ya fedha za umma.

126. ***Mheshimiwa Spika,*** mifumo ya Ofisi ya Rais – TAMISEMI (Mfumo wa Mipango na Bajeti – PlanRep, Mfumo wa Usimamizi wa Fedha za Umma ngazi za vituo, kata, mitaa na vijiji – FFARS, Mfumo

wa Ukusanyaji wa Mapato – TAUSI na Mfumo wa Usimamizi wa Vituo vya kutoa huduma za afya – GoTHOMIS) tayari imeunganishwa na mifumo mingine kama Mfumo wa Ununuzi (NeST), Mfumo wa Ukusanyaji wa Mapato (GePG), Mifumo ya Leseni, Namba za Magari, Makusanyo ghafi ya mapato TRA, Mfumo wa Ulipaji Serikalini (MUSE), Mfumo wa Vitambulisho vya Taifa (NIN), Mfumo wa Benki Kuu kupata taarifa za mabadiliko ya fedha, Mfumo wa uunganishaji wa mifumo (GoVESB, Financial Bus na HIM), Mfumo wa taarifa za vifaa tiba na madawa (eLMIS), Mfumo wa Bima ya Afya (NHIF) na Mifumo ya Benki za Biashara. Kazi ya kuunganisha mifumo mingine kama BRELA, LATRA, OSHA, BASATA, NAPA na Credit Info inaendelea.

127. ***Mheshimiwa Spika,*** Ofisi ya Rais – TAMISEMI imesanifu na kujenga Mfumo wa Wezesha Portal utakaotumika kukopesha mikopo ya asilimia 10. Matumizi ya mfumo huu yatasaidia kuondoa changamoto zilizokuwepo awali ikiwa ni pamoja na kuondoa vikundi hewa, watu kujisajili zaidi ya kikundi kimoja, wakopaji hewa, kuimarisha usimamizi, usajili wa vikundi, utoaji na urejeshaji wa mikopo hiyo na upatikanaji wa taarifa sahihi za mikopo kwa wakati ili kuongeza tija, kuondoa upendeleo na kuongeza uwazi na uwajibikaji.

128. ***Mheshimiwa Spika,*** Ofisi ya Rais – TAMISEMI kwa kushirikiana na Wizara ya Fedha pamoja na Benki Kuu ya Tanzania kwa kutambua dhima na walengwa imesanifu na kujenga moduli mbili katika mfumo wa Wezesha Portal kwa ajili ya usajili na usimamizi wa vikundi vya huduma ndogo za fedha (*Community Microfinance Groups*) pamoja na wahamasishaji wa biashara ya huduma ndogo za fedha (*Business Microfinance Promoters*).

129. ***Mheshimiwa Spika,*** katika mwaka 2023/24 kata 1,137; mitaa na vijiji 5,728 vimeanza kutumia Mfumo wa Kihasibu na Utoaji wa Taarifa za Fedha katika Ngazi za Msingi (FFARS) na kufanya jumla ya vituo 49,883 vinavyotumia FFARS ikiwemo vituo vya kutoa huduma za afya na elimu. Matumizi ya mfumo yameleta uwazi, uwajibikaji na udhibiti wa matumizi ya fedha katika ngazi za msingi za mamlaka za serikali za mitaa.

130. ***Mheshimiwa Spika***, kupitia mfumo huo, wananchi na wadau wote wanao uwezo wa kupata taarifa za mapato na matumizi ya fedha zote zinazoingia katika maeneo yao. Nisisitize usomwaji na upitiaji wa taarifa hizi, ziwe agenda ya kudumu katika vikao vyote vya kisheria katika ngazi hizo ikiwemo baraza la madiwani, kamati za maendeleo za kata na mkutano mkuu wa kijiji/mtaa.

131. ***Mheshimiwa Spika,*** katika mwaka 2023/24 Ofisi ya Rais – TAMISEMI imeendelea kuweka mfumo wa uendeshaji na usimamizi wa utoaji wa huduma za afya (GOTHOMIS) katika vituo vya kutolea huduma za afya na hadi Machi 2024, vituo 1,578 vinatumia mfumo huo. Kati ya vituo hivi, vituo 300 vinatumia Centralized GoTHOMIS ambayo ni GoTHOMIS iliyoboreshwa inayowezesha muendelezo wa huduma kwa kuwezesha taarifa kutembea na mteja kutoka kituo kimoja mpaka kituo kingine, upatikanaji wa taarifa jumuishi na *telemedicine*.

132. ***Mheshimiwa Spika,*** matarajio ya Ofisi ya Rais – TAMISEMI ni kufikisha mfumo ulioboreshwa na unaowekwa kwa gharama ndogo (chini ya asilimia 50 za awali) kwenye vituo vyote ndani ya mwaka 2025/26. Aidha, matumizi ya mfumo yamesaidia kudhibiti upotevu wa dawa vifaa na vifaa tiba, kudhibiti na kuongeza makusanyo ya ada za kuchangia huduma na ubadilishanaji na utoaji wa taarifa kwa wakati. Hivyo, kutokana na umuhimu wa matumizi ya GOTHOMIS, ninawaelekeza wakuu wa mikoa kuongeza kasi ya kusimamia usimikaji wa mfumo huo.

133. ***Mheshimiwa Spika,*** Ofisi ya Rais – TAMISEMI kwa kushirikiana na Wizara ya Afya na *Vodacom Foundation* imeendelea kuboresha mfumo wa huduma ya usafiri wa dharura kwa akina mama wajawazito na watoto wachanga (M-MAMA) ambao ulizinduliwa na Mheshimiwa Dkt. Samia Suluhu

Hassan, Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania tarehe 06 Aprili, 2022. Tangu kuanza kwa M-MAMA katika halmashauri, akina mama wajawazito na watoto wachanga 21,800 wamehudumiwa na hivyo kusaidia kupunguza vifo vya akina mama wajawazito vinavyotokana na ukosefu au kuchelewa kupata huduma ya usafiri wa dharura. Mfumo umeanza kutumika katika Mikoa yote ya Tanzania Bara na Zanzibar kuanzia Oktoba, 2023.

134. ***Mheshimiwa Spika,*** uboreshaji wa mifumo ya TEHAMA ni zoezi endelevu kutokana na mabadiliko ya teknolojia, sera, mikakati, sheria, mahitaji na vihatarishi vya usalama kutoka kwa watumiaji wasio waaminifu. Hivyo, Ofisi ya Rais – TAMISEMI kwa kushirikiana na Ofisi ya Rais – Menejimenti ya Utumishi wa Umma na Utawala Bora, Ofisi ya Rais – Mipango na Uwekezaji, Ofisi ya Waziri Mkuu, Wizara ya Fedha, Wizara ya Habari, Mawasiliano na Teknolojia ya Habari, Mamlaka ya Serikali Mtandao, Mamlaka ya Mapato Tanzania, Mamlaka ya Mawasiliano Tanzania na taasisi zingine itaendelea kuboresha mifumo hii kwa kuhakikisha kuwa mianya yote ya upotevu wa mapato inadhibitiwa na kuboresha utoaji wa huduma kwa wananchi na kufikia uchumi wa kidijitali.

2.3.6 Uwezeshaji wa Wananchi Kiuchumi

Mikopo Itokanayo na Asilimia 10 ya Mapato Yasiyolindwa ya Mamlaka za Serikali za Mitaa

135. ***Mheshimiwa Spika,*** katika mwaka 2023/24 Ofisi ya Rais - TAMISEMI imeendelea kuzisimamia mamlaka za serikali za mitaa kutenga fedha kwa ajili ya mikopo itokanayo na asilimia 10 ya mapato ya ndani ya halmashauri yasiyolindwa kwa vikundi vya wanawake, vijana na watu wenye ulemavu. Tangu mikopo hiyo ilipositishwa Mwezi Aprili, 2023 hadi Machi, 2024 fedha iliyopo kwenye akaunti za halmashauri ni shilingi bilioni 63.24. Aidha, fedha za marejesho ya mikopo zilizopo kwenye akaunti husika kwa kipindi hicho ni shilingi bilioni 63.67.

Huduma Ndogo za Fedha

136. ***Mheshimiwa Spika,*** Ofisi ya Rais – TAMISEMI kwa kushirikiana na Wizara ya Fedha na Benki Kuu zinasimamia utoaji wa huduma ndogo za fedha ambapo katika mwaka 2023/24 halmashauri zilitengewa kiasi cha shilingi bilioni 4.70 kwa ajili ya uhamasishaji, ufuatiliaji na usajili wa vikundi vya kijamii vya huduma ndogo za fedha ambapo hadi Machi, 2024 bilioni 3.40 zimepokelewa. Vilevile, vikundi vya kijamii 6,994 vimetambuliwa, kusajiliwa na kupatiwa vyeti na kufanya idadi ya vikundi vya kijamii kufikia 49,168. Usajili wa vikundi hivi umesaidia kuleta

ufanisi wa utoaji wa huduma kwenye sekta ndogo ya fedha ikiwemo upatikanaji wa huduma za mikopo ya vikundi yenye masharti nafuu.

2.3.7 Mabadiliko ya Tabianchi na Biashara ya Kaboni

137. ***Mheshimiwa Spika,*** ili kukabiliana na athari za mabadiliko ya tabianchi duniani, Umoja wa Mataifa ulianzisha Itifaki ya Kyoto mwaka 1997 inayozitaka nchi zilizoendelea kupunguza gesijoto kwa asilimia tano. Njia mojawapo ya kupunguza gesijoto ni kuanzisha biashara ya Kaboni katika nchi zinazoendelea ambapo nchini Tanzania biashara hiyo kwa ngazi za mamlaka za serikali za mitaa ilianza kuchipua rasmi mwaka 2018. Hadi Machi, 2024 halmashauri 15 zimeingia katika uendeshaji wa biashara ya kaboni. Kati ya halmashauri hizo, saba (7) zimeanza kupokea mapato yatokanayo na biashara hiyo na nane (8) ziko katika hatua ya kusaini mikataba ya biashara hiyo.

138. ***Mheshimiwa Spika***, hadi Machi, 2024 mapato yatokanayo na uuzaji wa Kaboni (*Carbon Credit*) yamefikia dola za Marekani 12,630,350 sawa na shilingi bilioni 30. Fedha hizo zinatokana na uuzaji wa kaboni katika eneo la ukubwa hekta 690,500 kati ya hekta milioni 21 za misitu ya serikali za vijiji.

139. ***Mheshimiwa Spika,*** hadi Machi, 2024 shilingi bilioni 1.88 zimepokelewa na kunufaisha wakulima wapatao 6,855 moja kwa moja katika vijiji 50 vya Halmashauri za Wilaya ya Karagwe, Misenyi, Kyerwa, Muleba, Bukoba na Ngara kutokana na biashara ya kaboni katika eneo la kilimo-misitu (Agroforestry).

140. ***Mheshimiwa Spika,*** fedha za kaboni zitokanazo na uhifadhi wa misitu ya vijiji katika Halmashauri ya Wilaya ya Tanganyika shilingi bilioni 8.25 zimetumika kwa ajili ya shughuli za maendeleo na kiutawala kama ifuatavyo; utengenezaji wa madawati 1,496; ujenzi wa vyumba vya madarasa 52 katika shule za msingi 16 kwenye vijiji nane (8); nyumba 10 za watumishi kwa idara za afya, elimu na utawala katika shule za msingi tano (5), zahanati nne (4) na nyumba moja (1) ya mtendaji wa kijiji; ofisi za vijiji vinne (4); zahanati sita (6); matundu ya vyoo 128, na jengo la utawala na samani shule ya sekondari Mwese; utoaji wa Mikopo kwa vikundi 32 vyenye wanachama 386 (Village Community Conservation Bank VCCB), utoaji wa bima za afya kwa wananchi 26,273 (kaya 440); utoaji wa chakula kwa wanafunzi shule za msingi na sekondari na kulipa mishahara watumishi wa mikataba 222 (walimu, wapishi, walinzi, vibarua wa usafi na walinzi wa misitu wa vijiji).

141. ***Mheshimiwa Spika,*** Ofisi ya Rais - TAMISEMI kwa kushirikiana na Kampuni ya Kaboni Tanzania wanatarajia kukabidhi hundi za vijiji nane (8) vya Halmashauri ya Wilaya ya Tanganyika zenye jumla ya shilingi bilioni 14.2 ambazo ni matokeo ya uuzaji wa tani milioni 1.7 za kaboni kutoka katika misitu ya vijiji. Aidha, Ofisi ya Rais – TAMISEMI kwa kushirikiana na Ofisi ya Mkuu wa Mkoa wa Katavi na Halmashauri ya Wilaya ya Tanganyika inaendelea kukamilisha mpango wa matumizi ya fedha hizo.

142. ***Mheshimiwa Spika,*** Ofisi ya Rais - TAMISEMI kwa kushirikiana na Ofisi ya Makamu wa Rais – Muungano na Mazingira na Kituo cha Ufuatiliaji wa Kaboni kilichopo Chuo Kikuu cha Sokoine cha Kilimo inaendelea kuratibu na kufuatilia biashara ya Kaboni na kuhakikisha inazingatia sheria, taratibu na kanuni zilizopo kwa maslahi ya wananchi na Serikali kwa ujumla.

2.3.8 Uendelezaji Vijiji na Miji

143. ***Mheshimiwa Spika,*** Ofisi ya Rais – TAMISEMI imeandaa na kusambaza Mwongozo wa Utekelezaji wa Mipango Kabambe (Master Plans) na Mwongozo wa Kukusanya, Kuchakata na Kuwasilisha Taarifa za Kijiografia za sekta mbalimbali zilizopo kwenye mamlaka za serikali za mitaa kwa

kutumia mfumo wa taarifa za Kijiografia – GIS. Aidha, Ofisi ya Rais - TAMISEMI ilizijengea uwezo wa utekelezaji wa miongozo hiyo timu za menejimenti za halmashauri 56 kwenye mikoa 12.

144. ***Mheshimiwa Spika,*** hadi sasa Mipango Kabambe iliyoidhinishwa na inaendelea kutekelezwa ni ya halmashauri 23 zikiwemo za Majiji matano (5), Manispaa 12 na Miji sita (6). Aidha, Rasimu za Mwisho za Mipango Kabambe ya Jiji la Tanga na Manispaa ya Moshi zimekamilika na zinasubiri kuidhinishwa. Halmashauri zilizobaki zinaendelea kuandaa mipango hiyo ili ikikamilika iidhinishwe na kuweza kutumika.

145. ***Mheshimiwa Spika,*** Ofisi ya Rais – TAMISEMI inaendelea kuimarisha Uendelezaji wa Miji Midogo inayochipukia katika kuleta muunganiko wa maendeleo vijijini na mijini. Miji Midogo inayochipukia 203 na vijiji vya mfano 564 katika mpango huo vimeainishwa kwa kuzingatia kanda, jiografia ya maeneo husika na fursa zilizopo katika maeneo husika. Utekelezaji utahusisha kupanga, kupima na utoaji wa hati miliki. Aidha, utekelezaji huo utaenda sambamba na udhibiti wa uendelezaji kwa kutoa vibali vya ujenzi ambavyo vitatolewa kielektroniki kupitia mfumo wa TAUSI.

146. ***Mheshimiwa Spika***, Ofisi ya Rais – TAMISEMI kwa kushirikiana na Wadau imekamilisha uandaaji wa Mpango Kabambe Jumuishi (Master Plan) wa uendelezaji wa Jiji la Kibiashara na Uwekezaji la Kwala kwa kipindi cha Mwaka 2022 – 2050 lenye ukubwa wa hekta 130,831. Eneo hilo limechukua sehemu za maeneo ya Halmashauri za Wilaya za Kisarawe, Kibaha na Chalinze.

147. ***Mheshimiwa Spika,*** kazi zinazoendelea kufanyika ni ukamilishaji wa eneo la maegesho la magari makubwa karibu na bandari kavu, utwaaji shirikishi wa maeneo na fidia mbalimbali, ujenzi wa barabara na vipande vya reli ili kuunganisha vitovu vya uzalishaji na usafirishaji ndani ya eneo la mpango.

148. ***Mheshimiwa Spika,*** mwaka 2021/22 Serikali ilitoa mkopo wa shilingi bilioni 49.47 kwa ajili ya Kupanga, Kupima na Kumilikisha ardhi (KKK). Kati ya fedha hizo shilingi bilioni 43.65 zilitolewa kwa mamlaka za serikali za mitaa 51 na kiasi kilichobaki kilitolewa Ofisi ya Ardhi Mkoa wa Iringa na Dodoma pamoja na Chuo Kikuu cha Ardhi ambacho kilipewa fedha kwa ajili ya mradi wa upimaji wa Jiji la Mbeya.

149. ***Mheshimiwa Spika,*** hadi Machi, 2024 shilingi bilioni 21.69 zimerejeshwa sawa na asilimia 49.69 kutoka halmashauri ambapo, 11

zimekamilisha kurejesha, 38 zimerejesha sehemu ya fedha na mbili (2) hazijaanza kurejesha.

150. ***Mheshimiwa Spika,*** ninazielekeza halmashauri kuongeza kasi ya urejeshaji mikopo waliyokopeshwa kwa ajili ya Kupanga, Kupima na Kumilikisha (KKK) ardhi badala ya fedha hizo kuzitumia katika shughuli nyingine. Aidha halmashauri zilizokamilisha marejesho zinatakiwa kutumia faida inayopatikana kutokana na mauzo ya viwanja kupitia mradi wa KKK na miradi mingine kupima viwanja vingi zaidi ili kupunguza uendelezaji holela.

2.3.9 Tume ya Utumishi wa Walimu

151. ***Mheshimiwa Spika,*** hadi Machi, 2024 Tume ya Utumishi wa Walimu imeendelea kuhudumia walimu 273,021 wa shule za msingi na sekondari waliopo kwenye utumishi wa umma, kati yao walimu wa shule za msingi ni 181,149 na sekondari ni 91,872. Usajili wa walimu 13,130 walioajiriwa mwezi Juni, 2023 ulifanyika ambapo walimu 13,130 wamepatiwa namba za usajili kupitia Mfumo wa Kielektroniki wa Tume ya Utumishi wa Walimu (Teachers Service Commission Management Information System - TSCMIS) wakiwepo 7,801 wa shule za msingi na

5,329 wa shule za sekondari. Aidha, madai 65 ya walimu kuhusu mafao ya pensheni, mirathi na mikataba yalipokelewa na kushughulikiwa, ambapo 25 yalihusu mirathi, 29 yalihusu mikataba na 11 yalihusu mafao ya pensheni.

152. **Mheshimiwa *Spika*,** hadi Machi, 2024 Tume imeshughulikia masuala ya maadili na nidhamu kwa walimu ambapo rufaa 79 za walimu zimepokelewa na kuchambuliwa, mashauri ya nidhamu 316 ya walimu yamepokelewa ngazi ya wilaya. Aidha, nyaraka kwa ajili ya rufaa 43 zilizokatwa na walimu ziliandaliwa na kuwasilishwa kwenye mamlaka husika kwa mujibu wa sheria.

153. ***Mheshimiwa Spika,*** tume inaendelea kusimamia mradi wa ujenzi wa Ofisi ya Tume Makao Makuu inayojengwa kwenye eneo la Njedengwa. Hadi Machi, 2024 ujenzi umefikia asilimia 37, ambapo mkandarasi amekamilisha kumwaga zege la sakafu ya kwanza (*First Floor slab*) na kuanza kusuka nondo kwa ajili ya sakafu ya pili (*Second Floor*). Vilevile, tume imekamilisha awamu ya kwanza ya Mfumo wa TSCMIS na kusimika miundombinu ya mtandao wa intaneti kwenye Ofisi 24 za wilaya za Mikoa ya Dar es Salaam, Dodoma, Mwanza na Iringa na Wilaya ya Morogoro na Kishapu. Lengo la Mfumo huu ni kuboresha huduma zinazotolewa na Tume kwa walimu kuhusiana na masuala ya utumishi wao.

SEHEMU YA TATU

3.0 MPANGO NA BAJETI KWA MWAKA 2024/25

154. ***Mheshimiwa Spika,*** maandalizi ya Mpango na Bajeti ya Ofisi ya Rais – TAMISEMI mwaka 2024/25, yamezingatia Mpango Mkakati wa Ofisi ya Rais - TAMISEMI wa miaka mitano 2021/22 – 2025/26; mipango mikakati ya taasisi; Ilani ya CCM kwa ajili ya Uchaguzi Mkuu wa Mwaka 2020; Hotuba ya Mheshimiwa Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania aliyoitoa wakati akilihutubia Bunge la Kumi na Mbili la Jamhuri ya Muungano wa Tanzania tarehe 22 Aprili, 2021; Mwongozo wa Maandalizi ya Mpango na Bajeti ya Serikali kwa Mwaka 2024/25; Sheria ya Bajeti Sura 439; Sera za kisekta; Maelekezo mbalimbali ya Viongozi wa Kitaifa; Dira ya Taifa ya Maendeleo 2025; malengo yaliyomo katika Mpango wa Tatu wa Taifa wa Maendeleo wa Miaka Mitano 2021/22 – 2025/26; Malengo ya Maendeleo Endelevu 2030 na Agenda Afrika 2063.

3.1 Vipaumbele vya Mpango na Bajeti kwa Mwaka 2024/25 Fungu Namba 56

155. ***Mheshimiwa Spika,*** Ofisi ya Rais-TAMISEMI imepanga kutekeleza Mpango na Bajeti kwa kuzingatia vipaumbele vifuatavyo:

(i) Kusimamia shughuli za utawala bora, kukuza demokrasia, ushirikishwaji wa wananchi na ugatuaji wa madaraka kwa umma (D by D);

(ii) Kuratibu na kusimamia uchaguzi wa serikali za mitaa wa mwaka 2024;

(iii) Kuratibu na kusimamia utekelezaji wa shughuli za utoaji wa huduma za jamii;

(iv) Kuratibu na kusimamia mkakati wa kuongeza ukusanyaji wa mapato na kudhibiti matumizi yasiyo na tija katika ngazi zote ikijumuisha kuongeza kasi ya biashara ya kaboni;

(v) Kuratibu na kusimamia mifumo na miundombinu ya TEHAMA;

(vi) Kuendeleza rasilimaliwatu katika ngazi zote za Ofisi ya Rais - TAMISEMI;

(vii) Kuratibu na kusimamia shughuli za kuboresha mazingira ya kufanyia kazi kwa watumishi wa Ofisi ya Rais - TAMISEMI, mikoa na mamlaka za serikali za mitaa;

(viii) Kuratibu na kusimamia utoaji wa huduma za jamii;

(ix) Kuratibu na kusimamia masuala ya michezo katika shule za msingi na sekondari;

(x) Kuratibu na kusimamia utendaji kazi wa taasisi zilizopo chini ya Ofisi ya Rais - TAMISEMI;

(xi) Kuratibu na kusimamia ujenzi wa miradi ya maendeleo katika ngazi zote za Ofisi ya Rais - TAMISEMI; na

(xii) Kuratibu na kusimamia shughuli za uendelezaji wa vijiji na miji kwenye mamlaka za serikali za mitaa.

3.2 Vipaumbele vya Mpango na Bajeti kwa Mwaka 2024/25 Tume ya Utumishi wa Walimu Fungu Namba 2

156. ***Mheshimiwa Spika,*** Tume ya Utumishi wa Walimu inatarajia kutekeleza vipaumbele vifuatavyo;

(i) Kusimamia ajira, maadili na maendeleo ya walimu kwa kuhakikisha walimu wanasajiliwa, wanathibitishwa kazini na kwa wale wenye sifa wanapandishwa vyeo/wanabadilishiwa vyeo kwa wakati, kusimamia maadili na nidhamu kwa walimu wa shule za msingi na sekondari katika utumishi wa umma;

(ii) Kufanya utafiti na kutathmini hali ya walimu nchini;

(iii) Uwezeshaji wa matumizi ya mifumo ya TEHAMA;
(iv) Kuboresha utunzaji wa nyaraka na kumbukumbu za walimu;
(v) Kuwajengea uwezo watumishi wa tume; na
(vi) Kuwezesha mazingira bora ya kufanyia kazi.

3.3 Vipaumbele vya Mpango na Bajeti kwa Mwaka 2024/25 Mafungu 26 ya Mikoa ikijumuisha Mamlaka za Serikali za Mitaa 184

157. ***Mheshimiwa Spika,*** ofisi za wakuu wa mikoa zinatarajia kutekeleza vipaumbele mbalimbali kama ifuatavyo:

(i) Usimamizi wa masuala ya usalama;
(ii) Uratibu wa maandalizi na uchaguzi wa serikali za mitaa wa mwaka 2024;
(iii) Uimarishaji wa utawala bora, uwajibikaji na uwazi kwa kufanya vikao vyote vya kisheria;
(iv) Uratibu na usimamizi wa utoaji wa huduma za jamii;
(v) Uratibu wa uwezeshaji wananchi kiuchumi;
(vi) Kudhibiti matumizi yasiyo na tija;
(vii) Uboreshaji wa mazingira ya kufanyia kazi na makazi ya viongozi na watumishi wa mikoa na wilaya;

(viii) Uendelezaji wa rasilimaliwatu katika mikoa;
(ix) Ufuatiliaji na tathmini ya utekelezaji wa miradi ya maendeleo;
(x) Ufuatiliaji na utatuzi wa kero na malalamiko ya wananchi; na
(xi) Uratibu wa utekelezaji wa sera za kisekta.

158. ***Mheshimiwa Spika,*** mamlaka ya serikali za mitaa zinatarajia kutekeleza vipaumbele vifuatavyo:

(i) Kusimamia uchaguzi wa serikali za mitaa wa mwaka 2024;
(ii) Kusimamia utoaji wa huduma za jamii na shughuli za kiuchumi;
(iii) Kusimamia na kuongeza ukusanyaji wa mapato ya ndani ya halmashauri;
(iv) Kuimarisha utawala bora na uwajibikaji;
(v) Ufuatiliaji na tathmini ya utekelezaji wa miradi ya maendeleo;
(vi) Uwezeshaji wananchi kiuchumi;
(vii) Utatuzi wa migogoro ya ardhi, wakulima na wafugaji, uendelezaji wa mipango miji na matumizi bora ya ardhi;
(viii) Uimarishaji wa huduma za ugani na ushirika;
(ix) Kutunza mazingira na kuongeza kasi ya biashara ya kaboni; na
(x) Kuweka mazingira wezeshi ya uwekezaji.

3.4 Makadirio ya Maduhuli na Mapato ya Ndani ya Ofisi ya Rais-TAMISEMI Mwaka 2024/25

159. ***Mheshimiwa Spika,*** katika mwaka 2024/25, Ofisi ya Rais – TAMISEMI (Fungu Namba 56), mikoa na mamlaka za serikali za mitaa zinakadiria kukusanya maduhuli na mapato ya ndani ya shilingi trilioni 1.60 ikilinganishwa na shilingi trilioni 1.14 iliyoidhinishwa mwaka 2023/24, ikiwa ni ongezeko la shilingi bilioni 456.89 sawa na asilimia 39.93.

160. ***Mheshimiwa Spika,*** kati ya fedha hizo, shilingi bilioni 188.96 ni makisio ya kodi ya majengo ya Ofisi ya Rais - TAMISEMI ambayo yatakusanywa na mamlaka za serikali za mitaa zilizopewa uwakala wa kukusanya kodi hiyo na kuwasilisha makusanyo hayo Mfuko Mkuu wa Serikali, shilingi bilioni 55.42 ni mapato ya ndani ya taasisi. Aidha, shilingi milioni 315.93 ni maduhuli ya mikoa na shilingi trilioni 1.35 ni za mapato ya ndani ya halmashauri.

3.4.1 Shughuli zitakazotekelezwa kupitia Fedha za Mapato ya Ndani ya Halmashauri

161. ***Mheshimiwa Spika,*** katika mwaka 2024/25 Ofisi ya Rais – TAMISEMI imepanga kutumia shilingi bilioni 541.27 za mapato ya ndani

ya halmashauri kwa ajili ya kuchangia utekelezaji wa shughuli za maendeleo kama ifuatavyo:

(i) Ujenzi na ukamilishaji wa vituo vya afya 132, zahanati 289, hospitali 21, vichomea taka 26, majengo ya wagonjwa wa nje 14, wodi 41, majengo ya kufulia matatu (3), majengo ya kuhifadhia maiti nane (8), njia za kupita wagonjwa kwenye vituo vinne (4) vya kutolea huduma za afya, maduka mawili (2) ya dawa na ununuzi wa vifaa tiba katika vituo nane (8) vya kutolea huduma;

(ii) Ujenzi, ukamilishaji na ukarabati wa vyumba vya madarasa 2,871, maabara za masomo ya sayansi 203 za sekondari, shule za msingi na sekondari 88, matundu ya vyoo 5,730 vya wanafunzi na walimu, mabweni 88, hosteli 24, mabwalo 19, majiko mawili (2), maktaba 6 na ofisi za walimu 48. Aidha, ununuzi wa madawati 47,192 katika shule za msingi, viti na meza 40,585 pamoja na vitanda 60;

(iii) Ujenzi wa uzio katika majengo 42 ya umma;

(iv) Ujenzi, ukarabati na matengenezo ya barabara zenye urefu wa kilometa 8.4 kwa kiwango cha lami, kufanya matengenezo ya kawaida na kufungua barabara kuelekea maeneo ya uzalishaji, uwekezaji na utoaji wa huduma, kuchangia ujenzi wa barabara za mijini na vijijini kupitia TARURA na ujenzi wa vivuko vinne (4) vya watembea kwa miguu;

(v) Ununuzi wa mitambo 19 kwa ajili ya kuchonga barabara na mitambo ya kuzoa taka, trekta tano (5), magari 66 na pikipiki 56 kwa ajili ya kurahisisha utendaji kazi wa watumishi katika ngazi za halmashauri, kata, mitaa na vijiji;

(vi) Ujenzi na ukamilishaji wa majengo 44 ya utawala ya halmashauri, nyumba 346 za watumishi, ofisi 175 za kata, ofisi 67 za vijiji na ofisi 95 za mitaa;

(vii) Ujenzi wa vituo vipya 12 na ukamilishaji wa maboma 77 ya vituo vya polisi kata;

(viii) Kutekeleza miradi ya usambazaji wa maji na usafi wa mazingira ikiwemo miradi 12 ya ujenzi, ukamilishaji na ukarabati wa madampo, miradi 13 ya ujenzi wa miundombinu ya visima vya maji, miradi 11 ya ujenzi na ukamilishaji wa mifumo ya maji ambayo ni pamoja na ujenzi wa matenki na miundombinu ya kuvuna maji katika majengo ya umma;

(ix) Ujenzi, ukamilishaji na ukarabati wa malambo tisa (9) kwa ajili ya kunyweshea mifugo, machinjio 88, majosho 65, miradi 16 kwa ajili chanjo ya mifugo, maghala 15, miradi 2,155 ya kilimo kwa ajili ya huduma za ugani, mashamba darasa 366, miradi tisa (9) ya ugawaji wa mbegu, miradi 26 ya skimu za umwagiliaji, uchimbaji wa mabwawa 17 kwa ajili ya ufugaji wa samaki na umwagiliaji;

(x) Ununuzi wa boti 10 kwa ajili ya kuimarisha doria katika maeneo ya maziwa na bahari na miradi 13 ya uvuvi ikiwemo ujenzi wa mialo ya samaki na vichanja vya kuanika mazao ya uvuvi;

(xi) Utunzaji wa maliasili na mali kale ambapo miradi saba (7) imepangwa kutekelezwa, kuhifadhi misitu ya vijiji na halmashauri, miradi 16 ya upandaji wa miti katika maeneo ya misitu na maeneo ya wazi, miradi mitano (5) ya utalii ikiwemo ujenzi wa vituo vya utalii, na ukarabati wa maeneo yenye vivutio vya utalii;

(xii) Ujenzi, ukamilishaji na ukarabati wa vitega uchumi 64, kituo kimoja cha biashara, uanzishwaji na uendelezaji wa viwanda 21, miradi tisa (9) ya uboreshaji wa maeneo ya wafanyabiashara ndogo ndogo (machinga), uboreshaji wa minada 55, masoko ya biashara 135, stendi 92 za mabasi na malori;

(xiii) Miradi 67 ya utwaaji wa ardhi kwa kuwalipa fidia wananchi, miradi 43 ya mipango miji ikiwemo kuandaa mipango ya matumizi bora ya ardhi, kuandaa ramani, kuandaa mipango kabambe na ununuzi wa vifaa kwa ajili ya upimaji na miradi 24 ya kupima na kuuza viwanja kwa wananchi;

(xiv) Ujenzi wa kituo kimoja cha utamaduni, miradi miwili (2) ya uendeshaji wa timu za mpira zinazomilikiwa na mamlaka za serikali

za mitaa pamoja na ujenzi, ukamilishaji na ukarabati wa viwanja 21 vya michezo katika maeneo ya mamlaka za serikali za mitaa yakiwemo maeneo ya shule na maeneo mengine;

(xv) Kusimika mfumo wa GoTHOMIS katika vituo 77 vya kutolea huduma za afya, ununuzi wa vifaa vya TEHAMA, kufanya maboresho ya tovuti za mamlaka za serikali za mitaa na ununuzi wa PoS 914; na

(xvi) Kuongeza maeneo mapya ya biashara ya kaboni katika misitu 153 ya halmashauri na misitu 874 inayomilikiwa na serikali za vijiji pamoja na kuendelea kuhamasisha upandaji miti isiyopungua milioni 330.3 ya kuhifadhi na kutunza mazingira kwenye maeneo mbalimbali.

162. ***Mheshimiwa Spika,*** utekelezaji wa miradi hiyo utaboresha upatikanaji wa huduma mbalimbali kwenye mamlaka za serikali za mitaa ikiwemo afya, elimu, barabara, kilimo, mifugo, uvuvi na kurahisisha uendeshaji wa shughuli mbalimbali za serikali na kuboresha mazingira ya kufanyia kazi kwa watumishi.

3.5 Makadirio ya Mapato na Matumizi ya Kawaida ya Ofisi ya Rais-TAMISEMI Mwaka 2024/25

163. ***Mheshimiwa Spika,*** katika mwaka 2024/25, Ofisi ya Rais - TAMISEMI na taasisi zilizo chini yake (Fungu Na. 56), Tume ya Utumishi wa Walimu (Fungu Namba 02) na mafungu 26 ya mikoa (yakijumuisha halmashauri 184) imepanga kutumia shilingi trilioni 6.70 kwa ajili ya matumizi ya kawaida ambapo mishahara ni shilingi trilioni 5.52 na matumizi mengineyo ni shilingi trilioni 1.18 yanayojumuisha shilingi bilioni 815.06 za mapato ya ndani ya halmashauri.

3.6 Mpango na Bajeti ya Maendeleo ya Ofisi ya Rais-TAMISEMI Mwaka 2024/25

164. ***Mheshimiwa Spika,*** katika mwaka 2024/25, Ofisi ya Rais - TAMISEMI imepanga kutumia shilingi trilioni 3.41 kwa ajili ya utekelezaji wa miradi ya maendeleo. Kati ya fedha hizo, shilingi trilioni 2.26 ni fedha za ndani na shilingi trilioni 1.15 ni fedha za nje. Fedha hizi zimepangwa kutekeleza miradi na programu mbalimbali katika mafungu 28.

3.7 Shughuli Zilizopangwa Kutekelezwa na Ofisi ya Rais - TAMISEMI Mwaka 2024/25

3.7.1 Uchaguzi wa Serikali za Mitaa wa Mwaka 2024

165. ***Mheshimiwa Spika,*** katika mwaka 2024/25 Ofisi ya Rais – TAMISEMI imetenga shilingi bilioni 17.79 kwa ajili ya kuratibu na kusimamia Uchaguzi wa Serikali za Mitaa wa Mwaka 2024. Kati ya fedha hizo shilingi bilioni 8.00 ni fedha kutoka serikali kuu kwa ajili ya uratibu Ofisi ya Rais - TAMISEMI (Makao Makuu) na shilingi bilioni 9.79 ni mchango wa halmashauri kupitia mapato ya ndani kwa ajili ya kugharamia uchaguzi huo. Uchaguzi huu utahusu uchaguzi wa viongozi katika ngazi ya msingi ambao ni wenyeviti wa vijiji, mitaa na vitongoji, wajumbe wa halmashauri ya vijiji na wajumbe wa kamati za mitaa.

3.7.2 Uratibu na Usimamizi wa Huduma za Afya ya Msingi, Ustawi wa Jamii na Lishe

166. ***Mheshimiwa Spika,*** katika mwaka 2024/25, Ofisi ya Rais - TAMISEMI imepanga kutumia shilingi bilioni 357.85 za ruzuku ya fedha za maendeleo za serikali kuu na washirika wa maendeleo.

167. ***Mheshimiwa Spika***, shughuli zitakazotekelezwa kupitia fedha za ndani za maendeleo katika ngazi ya halmashauri ni pamoja na:

(i) Ukamilishaji wa hospitali za halmashauri 118;
(ii) Ukamilishaji wa vituo vya afya 10;
(iii) Ununuzi wa vifaa tiba katika hospitali za halmashauri 136, vituo vya afya 44 na zahanati 386;
(iv) Ujenzi wa miundombinu ya maji na vyoo katika vituo vya kutolea huduma za afya katika halmashauri 117;
(v) Kutoa chanjo kwa watoto chini ya miaka mitano (5), kutoa vitamin A na madini ya chuma kwa wajawazito katika halmashauri 184, upimaji wa Virusi vya UKIMWI, kutoa vyandarua kwa watoto chini ya miaka mitano (5) na wajawazito katika halmashauri 184; na
(vi) Kutoa huduma za lishe zilizoainishwa kwenye Mpango Jumuishi wa Taifa wa Lishe 2020/21 - 2025/26 kwa makundi yote ya jamii wakiwemo wanawake walio katika umri wa uzazi, akinamama wajawazito na wanaonyonyesha, watoto, vijana, wanaume na wazee.

168. ***Mheshimiwa Spika,*** shughuli nyingine zitakazotekelezwa kupitia Programu na miradi mbalimbali ni pamoja na:

(i) Usimamizi shirikishi wa utekelezaji wa huduma endelevu za maji na usafi wa

mazingira vijijini katika mikoa 25 na halmashauri za wilaya 137 kupitia Programu ya Usafi wa Maji na Mazingira;

(ii) Usimamizi na uratibu wa utoaji wa huduma za chanjo katika halmashauri 184 kupitia Mradi wa Kuimarisha Mifumo ya Utoaji wa Huduma za Chanjo (GAVI);

(iii) Ufuatiliaji wa ujenzi na ukarabati wa miundombinu ya kutolea huduma za afya kupitia Programu ya Kuimarisha Mifumo ya Afya (UNFPA);

(iv) Kuratibu na kusimamia usajili na utoaji wa vyeti vya kuzaliwa kwa watoto walio chini ya miaka 5, ufuatiliaji wa Programu ya Malezi Makuzi na Maendeleo ya Awali ya Mtoto na utoaji wa mafunzo ya ulinzi na usalama kwa maafisa ustawi wa jamii kupitia mradi wa UNICEF katika halmashauri 184;

(v) Kuratibu na kusimamia utekelezaji wa afua za lishe kwenye tawala za mikoa na mamlaka za serikali za mitaa, kuwajengea uwezo watumishi kuhusu kupanga na kusimamia bajeti za huduma za lishe, kuwajengea uwezo watendaji wa kata na vijiji/mitaa na kutathmini utekelezaji wake;

(vi) Kuwezesha upatikanaji wa watumishi 400 wa mkataba watakaofanya kazi katika vituo vya kutolea huduma za afya, kulipa

mishahara kwa watumishi 400 watakaoajiriwa, kuratibu ujenzi na ukarabati kwa vituo vya kutolea huduma za afya 159 (hospitali 8, vituo vya afya 76 na zahanati 75) na ununuzi wa vifaa na vifaa tiba katika vituo 159 vya kutolea huduma ya Afya ya Msingi vitakavyokarabatiwa au kujengwa kupitia Programu ya Uwekezaji katika Afya ya Mama na Mtoto Tanzania (*Tanzania Maternal Child Health Investment Programme - TMCHIP*); na

(vii) Kutoa mafunzo kazini kwa watumishi wa vituo vya kutolea huduma za afya, kufanya usimamizi shirikishi katika afua za UKIMWI, kifua kikuu na malaria katika halmashauri 184 kupitia Programu ya Kupambana na Ukimwi, Kifua Kikuu na Malaria (Global Fund).

3.7.3 Usimamizi na Uendeshaji wa Elimumsingi na Sekondari

169. ***Mheshimiwa Spika,*** katika mwaka 2024/25 Ofisi ya Rais – TAMISEMI imepanga kutumia shilingi trilioni 1.02 kupitia ruzuku ya serikali kuu na washirika wa maendeleo kwa ajili ya utekelezaji wa shughuli katika sekta ya elimu.

170. ***Mheshimiwa Spika,*** Shughuli zitakazotekelezwa ni kama ifuatavyo:

(i) Ujenzi wa vyumba vya madarasa 6,357, matundu ya vyoo 1,482, umaliziaji wa mabwalo 362 kati ya mabwalo hayo 15 ni msingi na 347 ni ya sekondari na umaliziaji mabweni 36 kwenye shule za awali na msingi;

(ii) Ujenzi wa shule mpya 184, nyumba za walimu 184 na mabweni 186 katika shule za sekondari;

(iii) Ununuzi wa vifaa vya TEHAMA kwenye shule za awali 3, msingi 400 na shule za sekondari 500;

(iv) Ununuzi wa kemikali za maabara katika shule mpya 234;

(v) Utoaji wa ruzuku ya Elimu Bila Ada kwa shule za msingi 17,986 na sekondari 4,894;

(vi) Ununuzi na usambazaji wa vitabu 2,215,877 kwa shule za msingi na 11,880,828 kwa shule za sekondari pamoja na vitabu na vifaa vilivyoboreshwa vya kufundishia na kujifunzia elimu ya awali kwenye shule 4,500;

(vii) Ununuzi wa vifaa saidizi kwa wanafunzi wenye mahitaji maalumu katika shule 130 za msingi na sekondari;

(viii) Kutoa mafunzo ya maadili kwa wakuu wa shule 17,220, viongozi na watumishi wa TSC 460 katika ngazi ya wizara na wilaya;

(ix) Kutoa mafunzo endelevu ya walimu kazini (MEWAKA) kwenye shule za awali na msingi kwenye halmashauri 140;

(x) Kutekeleza mpango wa shule salama kwenye shule za awali na msingi 2,500;

(xi) Kuanzisha madarasa janja (smart classes) 10 kwa ajili ya ufundishaji mubashara katika halmashauri 10;

(xii) Kuandaa mwongozo wa mafunzo elekezi kwa walimu wapya wanaoajiriwa katika shule za umma; na

(xiii) Uandaaji wa kihunzi (framework) cha walimu wanaojitolea.

3.7.4 Utawala Bora, Usimamizi wa Rasilimali, Ujenzi wa Majengo ya Utawala na Makazi ya Viongozi

171. ***Mheshimiwa Spika,*** katika mwaka 2024/25, Ofisi ya Rais - TAMISEMI imepanga kutumia shilingi bilioni 190.57 kwa ajili ya ununuzi wa magari ya viongozi wa mikoa na wilaya, kuendelea na ujenzi, ukarabati na ukamilishaji wa miundombinu ya mikoa ikiwemo majengo ya utawala, ikulu ndogo, makazi ya viongozi na watumishi wa mikoa, wilaya na tarafa katika mikoa 26.

172. ***Mheshimiwa Spika,*** shughuli zitakazotekelezwa katika utawala bora ni pamoja na:

(i) Ununuzi wa magari 9 ya Wakuu wa Mikoa na Makatibu Tawala wa Mikoa katika Mikoa ya Katavi, Njombe, Iringa, Kigoma, Mwanza, Singida, Dar es Salaam na Manyara;

(ii) Ununuzi wa magari 56 ya wakuu wa wilaya na 47 ya wakurugenzi wa halmashauri;

(iii) Kuendelea na ujenzi, ukarabati na ukamilishaji wa miundombinu ya mikoa ikiwemo; majengo ya utawala 49, ikulu ndogo 8, makazi ya viongozi 25 na makatibu tawala wa mikoa na wilaya 17, makatibu tawala wasaidizi wa mikoa 10 na tarafa 5;

(iv) Kuendelea na ujenzi wa majengo ya utawala katika halmashauri 77 na ununuzi wa samani za majengo ya utawala katika halmashauri 21;

(v) Ukamilishaji wa nyumba 24 za wakurugenzi wa halmashauri na ujenzi wa nyumba 35 za wakuu wa idara;

(vi) Kutoa posho ya mawasiliano kwa wenyeviti wa vijiji na mitaa; na

(vii) Kuanza utekelezaji wa miradi mitano (5) ya kimkakati na kuendelea na ujenzi wa miradi 15 ya kimkakati katika halmashauri 20.

Ufuatiliaji na Tathmini

173. ***Mheshimiwa Spika,*** serikali imeendelea kuona umuhimu wa suala la ufuatiliaji na tathmini katika ngazi zote za Ofisi ya Rais-TAMISEMI, hivyo katika mwaka 2024/25 juhudi za ufuatiliaji na tathimini zitafanywa katika mamlaka za serikali za mitaa, mikoa na taasisi zilizopo chini ya Ofisi ya Rais - TAMISEMI.

Ushirikishwaji wa Wanachi kupitia Mfumo wa O&OD iliyoboreshwa

174. ***Mheshimiwa Spika,*** Ofisi ya Rais - TAMISEMI itaendelea kuhamasisha wananchi kushiriki katika shughuli za maendeleo katika ngazi za mikoa na mamlaka za serikali za mitaa kwa kutumia Mfumo wa Fursa na Vikwazo kwa Maendeleo Ulioboreshwa. Aidha, katika mwaka 2024/25 mafunzo yatatolewa kwa mikoa na halmashauri 54.

3.7.5 Uwezeshaji wa Wananchi Kiuchumi

Usimamizi wa Mikopo ya Asilimia 10

175. ***Mheshimiwa Spika,*** ninapenda kumshukuru Mheshimiwa Dkt. Samia Suluhu Hassan, Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania kwa kurejesha utoaji wa mikopo kwa vikundi vya wanawake, vijana na watu wenye ulemavu kuanzia Julai, 2024 kwa utaratibu wa kutumia benki kwa halmashauri 10 za majaribio. Halmashauri hizo ni Majiji ya Dar

es Salaam na Dodoma, Manispaa za Kigoma Ujiji na Songea, Miji ya Newala na Mbulu, Wilaya za Siha, Nkasi, Itilima na Bumbuli.

176. ***Mheshimiwa Spika,*** halmashauri 174 zilizobaki zitatumia utaratibu ulioboreshwa ili kuondoa mapungufu yaliyosababisha changamoto za awali kwa kufanya mambo yafuatayo; uanzishwaji wa kitengo cha usimamizi wa mikopo ya wanawake, vijana na watu wenye ulemavu katika Ofisi ya Rais – TAMISEMI, na uanzishwaji wa kamati za usimamizi wa mikopo katika ngazi za ofisi za wakuu wa mikoa, halmashauri na kata. Majukumu ya kamati ngazi ya kata ni kutambua waombaji na kuthibitisha vikundi vya mikopo na kuvisajili kwenye mfumo kabla ya kuwasilisha kwenye kamati ya halmashauri.

177. ***Mheshimiwa Spika,*** kazi nyingine zilizofanyika ni pamoja na kusanifu na kujenga mfumo mpya unaoitwa Wezesha Portal utakaotumika kwa ajili ya taratibu za ukopeshwaji wa vikundi vya wanawake, vijana na watu wenye ulemavu, mfumo huu utaondoa changamoto za mfumo zilizokuwepo awali kabla ya mikopo kusimamishwa.

178. ***Mheshimiwa Spika,*** maboresho mengine yaliyopangwa kufanyika ni kujenga uwezo kwa wasimamizi wa mikopo hiyo kwa kuongeza idadi ya

wasimamizi wa mikopo kwenye ngazi ya kata ambapo maafisa maendeleo ya jamii 787 wameajiriwa na kupangiwa kata zilizokuwa na upungufu. Watumishi hao na timu nzima itakayosimamia mikopo hiyo katika ngazi zote itapatiwa mafunzo na wataalamu wabobezi wa usimamizi wa mikopo ya aina hiyo. Ofisi ya Rais – TAMISEMI imepanga kurekebisha sheria inayosimamia mikopo hiyo na kanuni zake ili kuongeza ufanisi. Baada ya kipindi cha mpito, tathmini itafanyika ili kubaini mfumo bora utakaotumika katika utoaji wa mikopo hiyo.

179. ***Mheshimiwa Spika,*** mikopo inayotarajiwa kutolewa ni shilingi bilioni 227.96 ambapo shilingi bilioni 63.67 ni fedha za marejesho zilizokuwa zikiendelea kukusanywa kutokana na mikopo iliyotolewa kabla ya kusimamishwa, shilingi bilioni 63.24 ni fedha zilizokuwa zinatengwa kwa ajili ya mikopo na shilingi bilioni 101.05 ni fedha ambazo zimetengwa kutokana na makisio ya makusanyo ya mapato ya ndani ya mwaka 2024/25.

180. ***Mheshimiwa Spika,*** Ofisi ya Rais - TAMISEMI itaendelea kuzisimamia mamlaka za serikali za mitaa kukusanya marejesho kutoka katika vikundi vilivyokopeshwa fedha za asilimia 10 ambapo shilingi bilioni 43.77 zitakusanywa kutoka katika vikundi vinavyoendelea kufanya marejesho. Mikopo hiyo itasimamiwa kwa umakini kuhakikisha

hakuna vikundi hewa na yeyote atakayepatikana na ubadhirifu wa aina yoyote atachukuliwa hatua, kama waungwana wasemavyo; '***Akopaye akilipa huondokana na lawama.'*** Hivyo, ninapenda kuwaelekeza wakuu wa mikoa kusimamia kwa makini mikopo hiyo.

Mikakati ya Ukusanyaji wa Mapato

181. ***Mheshimiwa Spika,*** katika kuhakikisha kuwa mapato ya mamlaka za serikali za mitaa yanakusanywa kwa ufanisi, Ofisi ya Rais - TAMISEMI itaendelea kutekeleza yafuatayo:

(i) Kuendelea kufanya tathmini juu ya ukusanyaji wa mapato na kuendelea kubuni vyanzo vipya ili kuongeza ukusanyaji wa mapato;
(ii) Kuendelea na zoezi la kuratibu uthamini wa majengo ili kuweza kutoza kodi ya majengo kwa kutumia thamani halisi ya jengo husika;
(iii) Kuendelea kuimarisha Mfumo wa TAUSI ili kuboresha ukusanyaji wa mapato na kuziba mianya ya uvujaji wa mapato ikiwa ni pamoja na kuchukua hatua kwa yeyote atakayebainika kuhusika na upotevu wa mapato;
(iv) Kuendelea kuimarisha upatikanaji wa vifaa vya kukusanyia mapato ikiwemo ununuzi wa PoS;

(v) Kuwajengea uwezo watumishi wa halmashauri ili kuongeza ujuzi na ubunifu wa ukusanyaji wa mapato ya ndani;
(vi) Kuongeza ushirikiano kati ya mamlaka za serikali za mitaa na Mamlaka ya Mapato Tanzania (TRA) ili kubadilishana taarifa za ukusanyaji wa mapato; na
(vii) Kuimarisha usuluhishi wa mapato kila mwezi.

3.7.6 Ujenzi, Ukarabati, Matengenezo ya Miundombinu ya Barabara, Usafiri na Usafirishaji

182. ***Mheshimiwa Spika,*** katika mwaka 2024/25, Ofisi ya Rais - TAMISEMI imepanga kutumia shilingi bilioni 841.19 kwa ajili ya ujenzi, matengenezo, ukarabati wa miundombinu ya barabara na usafiri na usafirishaji wa vijijini na mijini. Kati ya fedha hizo shilingi bilioni 257.03 ni za Mfuko wa Barabara, shilingi bilioni 127.50 Mfuko Mkuu wa Serikali, shilingi bilioni 325.77 ni za tozo ya mafuta ya petroli na dizeli ya shilingi 100 kwa lita, shilingi bilioni 4.03 za mapato ya ndani kupitia Wakala ya Mabasi Yaendayo Haraka Dar es Salaam na shilingi bilioni 126.85 ni fedha za nje.

183. ***Mheshimiwa Spika,*** shughuli zitakazotekelezwa ni:

(i) Utunzaji (matengenezo) wa barabara za vijijini na mijini zenye urefu wa kilomita 20,745.31;

(ii) Ujenzi wa barabara za lami zenye urefu wa kilomita 434.50;

(iii) Ujenzi wa barabara za changarawe zenye urefu wa kilomita 13,802.34;

(iv) Ujenzi wa madaraja 160 na ukarabati wa madaraja 21;

(v) Ujenzi na matengenezo ya boksi kalavati 586 na vivuko (drifti) 15;

(vi) Ujenzi wa mifereji ya maji ya mvua yenye urefu wa mita 141,070.54;

(vii) Ujenzi wa kingo za Mto Msimbazi, kudhibiti maeneo ya juu ya Mto Msimbazi (upstreams);

(viii) Kuhamisha karakana ya mabasi yaendayo haraka kutoka Jangwani kwenda eneo la Ubungo Maziwa;

(ix) Kuboresha Miundombinu Shindanishi katika Miji Tanzania (TACTIC) kwa kujenga miundombinu katika Halmashauri 12 za Majiji ya Dodoma, Arusha, Mwanza na Mbeya; Halmashauri za Manispaa ya Kigoma, Songea, Ilemela, Kahama, Morogoro, Sumbawanga na Tabora na Halmashauri ya Mji Geita. Miundombinu msingi inajumuisha ujenzi

wa masoko, mitaro ya maji ya mvua, stendi za mabasi, maghala ya kuhifadhia mazao na kujenga barabara kiwango cha lami kilomita 147.5;

(x) Kuondoa vikwazo vya upitikaji barabarani kwenye wilaya 131 na ujenzi wa barabara kiwango cha lami Awamu ya Pili kilomita 164 kupitia Programu ya Kuongeza Fursa za Kiuchumi na Kijamii Nchini (RISE);

(xi) Ujenzi wa barabara zenye urefu wa kilomita 250, kupitia Mradi wa Uendelezaji wa Jiji la Dar es Salaam Awamu ya 2 ambapo kati ya hizo kilomita 132 zimefanyiwa usanifu;

(xii) Kukamilisha utaratibu wa ununuzi wa mbia wa uendeshaji wa mradi wa Mabasi Yaendayo Haraka Awamu ya Kwanza na ya Pili;

(xiii) Kudumisha usalama kwa kuimarisha ulinzi katika Mtandao wa Wakala ya Mabasi Yaendayo Haraka (DART);

(xiv) Kuendelea na taratibu za kubadilisha mfumo wa uendeshaji na ulipaji wa watoa huduma kutoka kupokea tozo kupita katika mfumo wa DART (Access Fee) na kuanza kutumia utaratibu wa malipo ya umbali wa mabasi yatakayokuwa yanatembea (per km mode);

(xv) Kukamilisha utengenezaji na usimikaji wa mfumo wa kielektroniki wa ukusanyaji

nauli (Automated Fare Collection System-AFCS) wa Serikali unaosimamiwa na DART ambao utafungamanishwa na mfumo wa kuongozea magari (Intelligent Transport System-ITS) ikiwa ni sehemu ya maboresho endelevu ya huduma hii kwa wananchi waishio mijini, na pia kuondoa mianya ya upotevu wa mapato ya nauli kwenye mfumo; na

(xvi) Kukamilisha Sheria ya Usafiri wa Umma na kuhuisha DART kuwa Mamlaka.

Matumizi ya Teknolojia Mbadala kwenye Ujenzi wa Miundombinu ya Barabara

184. ***Mheshimiwa Spika,*** katika mwaka 2024/25 Ofisi ya Rais – TAMISEMI imepanga kuendelea na majaribio ya matumizi ya teknolojia mbadala kwenye ujenzi wa miundombinu ya barabara katika Mikoa ya Pwani, Iringa, Dodoma na Simiyu ambapo jumla ya kilomita 54.15 zitajengwa kwa kutumia teknolojia ya *Ecoroads.*

3.7.7 Uendelezaji Vijiji na Miji

185. ***Mheshimiwa Spika,*** katika mwaka 2024/25 Ofisi ya Rais – TAMISEMI itaendelea na uratibu wa utekelezaji wa mradi wa Green and Smart Cities - SASA katika Halmashauri za majaribio za Majiji ya Tanga, Mwanza na Manispaa ya Ilemela.

186. ***Mheshimiwa Spika,*** shughuli zitakazotekelezwa ni ujenzi wa masoko ya Mlango wa Chuma, Mgandini na Samaki Kasera katika Jiji la Tanga. Ujenzi wa Soko la Buhongwa na Ujenzi wa Machinjio Nyakato katika Jiji la Mwanza na ujenzi wa masoko ya Buswelu, Mwaloni na Igombe katika Halmashauri ya Manispaa ya Ilemela.

3.7.8 Shirika la Masoko ya Kariakoo

187. ***Mheshimiwa Spika***, katika mwaka 2024/25 Shirika la Masoko ya Kariakoo litaendelea kutekeleza majukumu yake kwa mujibu wa Sheria ya Masoko ya Kariakoo Sura Na. 36. Aidha, shughuli zilizopangwa kutekelezwa ni pamoja kurejesha huduma za biashara kwa kuweka mpangilio mzuri wa biashara ili kuwarahisisishia wateja kupata huduma wanazohitaji na kuboresha mazingira ya kufanyia biashara.

188. ***Mheshimiwa Spika***, wafanyabiashara zaidi ya 2,200 watapangwa katika jengo jipya lenye ghorofa nane na jengo lililokarabatiwa ambapo wafanyabiashara wa ndani na nje ya nchi watafanya biashara na kununua bidhaa za aina mbalimbali zikiwemo pembejeo za kilimo na viuatilifu.

189. ***Mheshimiwa Spika,*** maeneo mengine yaliyoboreshwa ni kuwekwa kamera za kisasa za usalama, maeneo matatu (3) ya benki na mashine za kutolea fedha (ATM) nne (4) na maduka ya kubadilisha fedha. Huduma hizi zitarahisisha shughuli za kifedha na hivyo kupelekea wafanyabiashara kutotembea na fedha umbali mrefu pamoja na maegesho ya magari 153.

3.7.9 Chuo cha Serikali za Mitaa

190. ***Mheshimiwa Spika,*** Chuo cha Serikali za Mitaa katika mwaka 2024/25 kitatekeleza shughuli zifuatazo: -

(i) Kutoa mafunzo ya muda mfupi kwa madiwani, watendaji wa kata na mitaa pamoja na watumishi wengine katika halmashauri zote nchini katika masuala mbalimbali yanayohusu uendeshaji wa mamlaka za serikali za mitaa;

(ii) Kufanya tafiti 30 na kutoa shauri elekezi 10 kwa serikali kuu, mamlaka za serikali za mitaa, mashirika na watu binafsi juu ya masuala mbalimbali ya maendeleo na kuimarisha mifumo ya TEHAMA;

(iii) Kuandaa Mtaala wa Shahada ya Kwanza ya Nyaraka na Kumbukumbu;

(iv) Kuendeleza watumishi 15 katika ngazi mbalimbali za elimu; na kujenga miundombinu ya chuo ikiwemo ofisi ndogo, jengo la

mhadhara lenye uwezo wa kuchukua wanafunzi 200 na nyumba ya mtumishi;

3.7.10 Shirika la Elimu Kibaha

191. ***Mheshimiwa Spika,*** katika mwaka 2024/25 Shirika la Elimu Kibaha limepanga kutekeleza shughuli zifuatazo: -

(i) Kutoa elimumsingi kwa wanafunzi 3,141 na elimu ya sekondari kwa wanafunzi 329;
(ii) Kukamilisha, kuandaa na kusimamia mfumo wa mafunzo kwa njia ya mtandao (*e-learning management system*);
(iii) Kutoa elimu ya sekondari mubashara *(Live teaching)* kwa shule za sekondari nchini;
(iv) Kuboresha utoaji wa elimu kwa wahudumu wa afya 512 katika fani ya utabibu na uuguzi kupitia Chuo cha Afya na Sayansi Shirikishi Kibaha (KCOHAS), sambamba na kutoa elimu ya afya dhidi ya magonjwa yasiyoambukiza kwa wananchi;
(v) Kutoa elimu na mafunzo ya stadi za ujuzi na ubunifu katika fani za umeme wa majumbani, ufundi wa magari, uundaji na uungaji vyuma, ujenzi (useremala, uashi na bomba), kilimo, mifugo, upishi, na ushonaji kwa vijana 400 kwa kozi za muda mrefu na wananchi 1,000 kwa kozi za muda mfupi kwa mafunzo ya ana kwa ana na kwa njia ya mtandao (*e-learning*); na

(vi) Kuendelea na ukarabati wa Chuo cha Maendeleo ya Wananchi Kibaha.

3.7.11 Bodi ya Mikopo ya Serikali za Mitaa

192. ***Mheshimiwa Spika***, Bodi ya Mikopo ya Serikali za Mitaa katika mwaka 2024/25 imepanga kutekeleza yafuatayo; -

(i) Kukusanya marejesho ya mikopo yenye thamani ya shilingi bilioni 1.25;
(ii) Kukusanya michango yenye thamani ya shilingi bilioni 2.62;
(iii) Kutoa mikopo kwa halmashauri zitakazokidhi vigezo vya kukopeshwa na kufanya uwekezaji kwenye taasisi za fedha ambapo jumla ya shilingi bilioni 4.13 zitatumika;
(iv) Kukamilisha mapitio ya sheria ili kuboresha utendaji wa bodi;
(v) Kutoa mafunzo kwa ajili ya kuboresha usimamizi na utoaji wa mikopo katika mamlaka za serikali za mitaa; na
(vi) Kuweka mikakati ya kuboresha mtaji na maandiko katika taasisi na mashirika ya maendeleo.

3.7.12 Tume ya Utumishi wa Walimu (Fungu Namba 02)

193. ***Mheshimiwa Spika,*** katika mwaka 2024/25, Tume ya Utumishi wa Walimu imepanga kutumia shilingi bilioni 20.74 kwa ajili ya matumizi ya kawaida na maendeleo katika maeneo yafuatayo: -

(i) Kusimamia ajira, maadili na maendeleo ya walimu kwa kuhakikisha kwamba walimu wanasajiliwa, wanathibitishwa kazini na kwa wale wenye sifa wanapandishwa vyeo na kubadilishiwa kada kwa wakati;

(ii) Kusimamia maadili na nidhamu kwa walimu wa shule za msingi na sekondari katika utumishi wa umma;

(iii) Kufanya utafiti na kutathmini hali ya walimu nchini na kubainisha aina na mahitaji ya walimu, idadi na ngazi ya walimu wanaohitajika;

(iv) Kukamilisha utengenezaji wa mfumo wa TSCMIS, usimikaji wa miundombinu ya mtandao wa intaneti katika ofisi 115 za wilaya; na

(v) Kuendelea na ujenzi wa jengo la ofisi ya tume makao makuu.

194. ***Mheshimiwa Spika,*** naomba kutumia fursa hii kuwaelekeza waheshimiwa wakuu wa mikoa kuwasimamia wakurugenzi wa mamlaka za serikali za mitaa kuzingatia vipaumbele vifuatavyo:

(i) Kuhakikisha ukusanyaji wa mapato uliolengwa unafikiwa kwa asilimia 100 ikiwemo ukusanyaji wa kodi za majengo;

(ii) Kusimamia uchaguzi wa serikali za mitaa wa mwaka 2024;

(iii) Kukamilisha ujenzi wa miundombinu ya afya ya msingi, elimumsingi na sekondari kulingana na mipango iliyowekwa;

(iv) Kuimarisha vyanzo vikuu vya mapato kwa ajili ya kuchachua uchumi kama ilivyobainishwa katika mpango na bajeti wa halmashauri husika;

(v) Kujenga vituo vipya vya polisi kata 12 na kukamilisha ujenzi wa vituo vya polisi kata 77;

(vi) Kukamilisha ujenzi wa ofisi za vijiji/mitaa angalau tano (05) kwa kila halmashauri; na

(vii) Kutenga maeneo kwa ajili ya kujenga shule za maadilisho zitakazojengwa katika kila mkoa shule moja (1).

Aidha, kila halmashauri itapimwa utekelezaji wa vipaumbele hivi kwa kuzingatia mchanganuo wa miradi iliyoidhinishwa na kutengwa katika bajeti ya 2024/25 kwa kila robo mwaka.

195. ***Mheshimiwa Spika,*** Ofisi ya Rais – TAMISEMI imetoa utekelezaji wa mpango na bajeti wa mwaka 2023/24 na kuainisha mpango na bajeti wa mwaka 2024/25 kwa mafungu 28 ambao umechangiwa na fedha kutoka serikali kuu, mamlaka za serikali za mitaa na washirika wa maendeleo wakiwemo: Benki ya Dunia (WB), UNICEF, Global Fund, Twiga Barrick Tanzania, EU, JICA, KOICA, GiZ, UNCDF, CDC, USAID, SIDA, UNDP, UNFPA, UN Women, Carbon Tanzania, UNEP, WHO, AfDB, WWF, FCDO, DANIDA, CANADA, SDC SWISS, Serikali ya Shirikisho la Ujerumani, Global Facility Financing na GAVI.

196. ***Mheshimiwa Spika,*** aidha, ninawashukuru watendaji wote ngazi za msingi bila kusahau wenyeviti wa vitongoji, vijiji na mitaa, watendaji wa mitaa na vijiji, watendaji wa kata, maafisa tarafa, waheshimiwa madiwani, wakuu wa idara na vitengo, wakurugenzi, wakuu wa wilaya, makatibu tawala wa wilaya na mikoa, wakuu wa mikoa na watumishi wote wa tawala za mikoa na mamlaka za serikali za mitaa kwa utendaji kazi wao mzuri.

197. ***Mheshimiwa Spika,*** ninawashukuru sana wananchi wa jimbo langu la Rufiji kwa kuendelea kunipa ushirikiano katika kutekeleza majukumu ya kitaifa na jimbo na kuniombea kila siku. Ninaahidi kuendelea kuwatumikia na

kushirikiana nao kila hatua katika kuleta maendeleo ya jimbo letu na Taifa kwa ujumla.

198. ***Mheshimiwa Spika,*** kipekee, ninaishukuru kwa dhati familia yangu kwa upendo wao, uvumilivu na maombi yao wakati wote wa utekelezaji wa majukumu yangu ya kitaifa. Ninawashukuru kwa kusimama nami katika safari hii ya kuleta maendeleo ya Taifa letu.

3.7 Maombi ya Fedha kwa Mwaka 2024/25 ya Ofisi ya Rais -TAMISEMI

3.8.1 Maduhuli na Makusanyo ya Mapato ya Ndani

199. ***Mheshimiwa Spika,*** katika mwaka 2024/25, Ofisi ya Rais - TAMISEMI, taasisi zilizo chini yake, mikoa 26 ikijumuisha halmashauri 184 inaomba idhini ya kukusanya maduhuli na mapato ya ndani jumla ya shilingi trilioni moja, bilioni mia sita na moja, milioni arobaini na nne, mia tano tisini na tano elfu, na mia tisa tisini (shilingi 1,601,044,595,990.00). Mchanganuo wa makusanyo ya mapato hayo ni kama inavyooneshwa kwenye ***Jedwali Na. 1***

***Jedwali Na. 1*: Maduhuli na Mapato ya Ndani kwa Mwaka 2024/25**

OFISI/TAASISI	MAKADIRIO (Shilingi)
Ofisi ya Rais - TAMISEMI	188,960,306,000.00
Taasisi	55,427,686,590.00
Mikoa	315,939,400.00
Halmashauri	1,356,340,664,000.00
JUMLA KUU	**1,601,044,595,990.00**

3.8.2 Makadirio ya Mapato na Matumizi

200. ***Mheshimiwa Spika,*** sasa naomba Bunge lako likubali kuidhinisha Makadirio ya Mapato na Matumizi kwa mwaka 2024/25 yenye jumla ya shilingi trilioni kumi, bilioni mia moja ishirini na tano, milioni mia mbili ishirini, mia nne na tatu elfu, mia moja sitini na saba (shilingi 10,125,220,403,167.00) kwa ajili ya Ofisi ya Rais - TAMISEMI Fungu Namba 56, Tume ya Utumishi wa Walimu Fungu Namba 02 na Mafungu 26 ya mikoa yanayojumuisha halmashauri 184.

201. ***Mheshimiwa Spika,*** kati ya fedha zinazoombwa, shilingi trilioni sita, bilioni mia saba na tisa, milioni mia tisa sabini na tano, mia moja themanini na nane elfu mia tano (shilingi 6,709,975,188,500.00) ni kwa ajili ya matumizi ya kawaida yanayojumuisha mishahara shilingi trilioni tano, bilioni mia tano ishirini na nne,

milioni mia sita na thelathini na sita, sitini na sita elfu (shilingi 5,524,636,066,000.00) na matumizi mengineyo shilingi trilioni moja, bilioni mia moja themanini na tano, milioni mia tatu thelathini na tisa, mia moja ishirini na mbili elfu mia tano (shilingi 1,185,339,122,500.00).

202. ***Mheshimiwa Spika,*** jumla ya shilingi trilioni tatu, bilioni mia nne kumi na tano, milioni mia mbili arobaini na tano, mia mbili kumi na nne elfu, na mia sita sitini na saba (shilingi 3,415,245,214,667.00) zinaombwa kwa ajili ya miradi ya maendeleo ambapo kati ya fedha hizo shilingi trilioni mbili, bilioni mia mbili sitini na tisa, milioni mia nane na thelathini, mia nne sitini na nne elfu (shilingi 2,269,830,464,000.00) ni fedha za ndani na shilingi trilioni moja, bilioni mia moja arobaini na tano, milioni mia nne kumi na nne, mia saba na hamsini elfu, mia sita na sitini na saba (shilingi 1,145,414,750,667.00) ni fedha za nje *(Mchanganuo wa fedha zinazoombwa katika mwaka 2024/25 umeoneshwa katika Jedwali Na. 2).*

***Jedwali Na. 2*: Muhtasari wa Mpango wa Matumizi ya Kawaida na Maendeleo ya Ofisi ya Rais - TAMISEMI Mwaka 2024/25**

Maelezo	**Bajeti 2024/25**
Matumizi ya Kawaida	
Mishahara	
Makao Makuu	10,924,055,000.00
Taasisi	62,571,116,000.00
Tume ya Utumishi wa Walimu	9,852,421,000.00
Mikoa	80,181,418,000.00
Halmashauri	5,361,107,056,000.00
Jumla ndogo	**5,524,636,066,000.00**
Matumizi Mengineyo	
Makao Makuu	28,558,997,500.00
Taasisi	3,025,634,500.00
Tume ya Utumishi wa Walimu	7,424,690,000.00
Mikoa	108,336,127,500.00
Halmashauri – SK	222,928,867,000.00
Halmashauri – OS	815,064,806,000.00
Jumla Ndogo	**1,185,339,122,500.00**
Jumla Matumizi ya Kawaida	**6,709,975,188,500.00**
Matumizi ya Maendeleo	
Ndani	
Makao Makuu	35,517,688,000.00
Taasisi	710,776,035,000.00
Tume ya Utumishi wa Walimu	440,359,000.00
Mikoa	79,578,865,000.00
Halmashauri – SK	902,241,659,000.00
Halmashauri – OS	541,275,858,000.00
Jumla Ndogo	**2,269,830,464,000.00**
Nje	
Makao Makuu	131,710,307,000.00
Taasisi	126,851,150,000.00
Tume ya Utumishi wa Walimu	3,024,631,667.00
Mikoa	29,717,952,000.00
Halmashauri	854,110,710,000.00
Jumla Ndogo	**1,145,414,750,667.00**
Jumla Maendeleo	**3,415,245,214,667.00**
Jumla Kuu	**10,125,220,403,167.00**

203. ***Mheshimiwa Spika,*** pamoja na hotuba hii, yapo majedwali ambayo yanafafanua kwa kina makadirio na makusanyo ya mapato ya ndani ya halmashauri na mgawanyo wa mapato ya ndani yasiyolindwa kwenye miradi ya maendeleo na matumizi ya kawaida ambayo ni sehemu ya hotuba hii.

204. ***Mheshimiwa Spika,*** hotuba hii inapatikana pia kwenye tovuti ya Ofisi ya Rais - TAMISEMI ambayo ni www.tamisemi.go.tz.

205. ***Mheshimiwa Spika,*** naomba kutoa hoja.

Kiambatisho Na. 1

MAKUSANYO YA MAPATO YA NDANI KWA MWAKA 2022/23, 2023/24 HADI MACHI NA MAKISIO YA MAPATO YA NDANI KWA MWAKA WA FEDHA 2024/25

Na.	Mkoa/ Halmashauri	2022/23			2023/24			Makisio ya Mwaka wa Fedha 2024/25		
		Makisio Yaliyoidhinishwa	Mapato Halisi Hadi Mwezi Juni, 2023	%	Makisio Yaliyoidhinishwa	Mapato Halisi Hadi Mwezi Machi, 2024	%	Jumla ya Makisio	Makisio ya Matumizi ya Maendeleo	Makisio ya Matumizi ya Kawaida
	Katavi									
1	Mpanda MC	3,579,400,000	3,633,105,491.30	102	3,937,340,000.00	2,987,393,753.50	76	5,241,761,500	1,364,392,600	3,877,368,900
2	Tanganyika DC	6,273,421,124	9,523,221,306.73	152	6,532,409,650.00	4,970,595,526.64	76	9,964,980,450	3,294,078,270	6,670,902,180
3	Nsimbo DC	1,327,189,000	1,526,453,526.15	115	1,392,000,000.00	1,590,392,627.99	114	1,996,568,200	338,619,674	1,657,948,526
4	Mlele DC	1,569,791,950	1,677,928,561.38	107	2,177,920,000.00	1,155,398,701.75	53	2,601,837,240	802,366,896	1,799,470,344
5	Mpimbwe DC	1,768,800,000	2,346,779,191.87	133	2,181,000,000.00	1,938,061,165.06	89	3,224,000,000	1,089,600,000	2,134,400,000
	Jumla Ndogo	**14,518,602,074**	**18,707,488,077**	**129**	**16,220,669,650**	**12,641,841,775**	**78**	**23,029,147,390**	**6,889,057,440**	**16,140,089,950**
	Simiyu									
6	Bariadi TC	**3,456,400,000**	2,914,417,167.67	84	3,370,374,000.00	2,349,280,276.66	70	3,759,760,875	1,503,904,350	2,255,856,525
7	Bariadi DC	2,179,096,460	2,014,798,036.37	92	2,261,664,836.10	1,797,360,332.31	79	2,525,309,900	411,975,980	2,113,333,920
8	Maswa DC	4,106,681,948	3,602,442,448.19	88	4,251,133,753.20	2,325,172,001.11	55	4,251,134,000	1,311,948,768	2,939,185,232
9	Meatu DC	2,831,400,000	3,084,022,716.83	109	2,930,499,000.00	2,477,246,077.18	85	3,734,987,600	1,310,251,040	2,424,736,560
10	Busega DC	2,270,400,000	2,012,002,137.50	89	2,349,864,000.00	1,590,398,431.29	68	2,517,098,380	367,915,400	2,149,182,980
11	Itilima DC	1,635,700,000	1,758,346,904.55	107	1,692,949,500.00	1,273,497,470.57	75	2,021,670,470	293,685,724	1,727,984,746
	Jumla Ndogo	**16,479,678,408**	**15,386,029,411**	**93**	**16,856,485,089**	**11,812,954,589**	**70**	18,809,961,225	5,199,681,262	13,610,279,963
	Njombe									
12	Njombe TC	7,773,619,280	8,185,249,750.74	105	9,378,952,411.00	6,487,589,903.19	69	9,533,473,751	5,720,084,251	3,813,389,500
13	Makambako TC	2,888,070,000	3,210,219,800.22	111	4,047,520,000.00	2,850,797,669.92	70	4,068,000,000	1,340,000,000	2,728,000,000
14	Njombe DC	**3,131,475,000**	3,112,802,589.99	99	4,363,735,800.00	2,875,151,202.14	66	6,132,189,436	1,916,288,174	4,215,901,262
15	Ludewa DC	2,460,700,000	2,286,919,054.48	93	3,588,309,100.00	2,180,305,009.01	61	3,718,177,000	502,220,000	3,215,957,000
16	Makete DC	3,000,320,000	3,610,655,244.27	120	4,047,000,000.00	2,946,567,437.95	73	3,785,142,000	1,240,000,000	2,545,142,000
17	Wanging'ombe DC	4,387,900,000	4,462,826,399.30	102	4,865,981,000.00	3,656,206,560.35	75	5,141,681,239	1,713,282,955	3,428,398,284
	Jumla Ndogo	**23,642,084,280**	**24,868,672,839**	**105**	**30,291,498,311**	**20,996,617,783**	**69**	**32,378,663,426**	**12,431,875,380**	**19,946,788,046**
	Geita									
18	**Geita TC**	**12,180,500,000**	12,370,288,933.43	102	14,043,539,070.00	11,327,362,074.93	81	19,965,455,260	6,471,685,326	13,493,769,934
19	Geita DC	5,135,900,000	6,312,408,413.09	123	6,774,614,316.90	5,152,322,557.44	76	8,348,128,910	2,789,898,948	5,558,229,962
20	Bukombe DC	2,663,200,000	2,698,769,856.07	101	2,993,791,335.00	2,007,440,571.94	67	3,417,000,000	785,331,600	2,631,668,400
21	**Chato DC**	3,735,600,000	3,831,894,568.39	103	4,439,556,000.00	2,741,183,861.92	62	4,657,485,800	1,015,653,920	3,641,831,880
22	Mbogwe DC	3,017,016,000	2,371,305,996.05	79	3,054,211,000.00	1,882,827,465.13	62	3,261,704,000	1,063,641,200	2,198,062,800
23	Nyang'hwale DC	3,048,435,931	3,312,773,262.73	109	3,207,499,106.33	3,035,870,981.69	95	3,915,565,905	1,253,074,243	2,662,491,662

Na.	Mkoa/ Halmashauri	2022/23			2023/24			Makisio ya Mwaka wa Fedha 2024/25		
		Makisio Yaliyoidhinishwa	Mapato Halisi Hadi Mwezi Juni, 2023	%	Makisio Yaliyoidhinishwa	Mapato Halisi Hadi Mwezi Machi, 2024	%	Jumla ya Makisio	Makisio ya Matumizi ya Maendeleo	Makisio ya Matumizi ya Kawaida
	Jumla Ndogo	**29,780,651,931**	**30,897,441,030**	**104**	**34,513,210,828**	**26,147,007,513**	76	**43,565,339,875**	**13,379,285,237**	**30,186,054,638**
	Arusha									
24	Arusha CC	30,537,000,000	32,919,056,767.42	108	48,979,751,498.00	26,619,578,349.56	54	51,161,006,923	33,519,342,282	17,641,664,641
25	Monduli DC	2,585,541,916	2,376,584,805.00	92	2,676,035,970.00	2,286,194,413.75	85	3,033,160,599	895,558,488	2,137,602,111
26	Ngorongoro DC	3,027,200,000	1,983,523,118.62	66	3,101,200,000.00	1,882,600,208.48	61	3,588,005,070	494,740,000	3,093,265,070
27	Karatu DC	4,492,036,800	4,928,239,488.07	110	5,556,011,554.62	4,803,210,229.40	86	5,961,111,000	1,769,828,400	4,191,282,600
28	Meru DC	6,704,927,631	7,377,266,076.31	110	6,804,138,570.00	3,823,708,534.92	56	7,257,531,000	1,730,748,000	5,526,783,000
29	Arusha DC	4,821,300,000	4,997,930,021.70	104	5,490,975,484.80	3,977,313,021.26	72	6,976,440,542	1,604,832,597	5,371,607,945
30	Longido DC	2,949,771,000	2,285,788,611.91	77	3,035,078,000.00	1,894,053,687.93	62	3,102,836,606	459,913,838	2,642,922,768
	Jumla Ndogo	**55,117,777,347**	**56,868,388,889**	**103**	**75,643,191,077**	**45,286,658,445**	60	**81,080,091,740**	**40,474,963,605**	**40,605,128,135**
	Pwani									
31	Kibaha TC	5,059,349,506	5,329,630,122.32	105	7,534,594,236.00	4,595,227,667.12	61	8,437,710,000	2,692,007,200	5,745,702,800
32	Bagamoyo DC	4,600,000,000	5,301,240,187.34	115	5,892,530,000.00	4,526,479,011.27	77	6,738,807,689	1,489,878,475	5,248,929,213
33	Mafia DC	1,869,205,800	2,158,833,472.31	115	2,261,250,770.00	1,875,244,625.45	83	2,746,766,900	785,604,223	1,961,162,677
34	Kisarawe DC	3,759,935,000	3,296,748,456.48	88	4,759,935,000.00	3,319,900,666.62	70	4,762,059,513	1,203,223,805	3,558,835,708
35	Kibaha DC	2,905,056,768	3,077,709,486.94	106	2,882,172,869.00	3,058,490,102.63	106	4,563,738,000	1,056,177,600	3,507,560,400
36	Rufiji DC	4,754,159,499	5,242,507,492.83	110	5,132,540,000.00	4,109,176,796.34	80	6,015,037,240	1,692,472,400	4,322,564,840
37	Mkuranga DC	10,508,600,000	10,471,767,000.97	100	13,450,573,976.00	8,862,303,927.99	66	14,354,619,000	7,091,531,400	7,263,087,600
38	Chalinze DC	13,015,800,000	13,190,633,436.52	101	15,671,785,799.99	10,026,907,995.94	64	17,342,515,715	7,819,618,200	9,522,897,515
39	Kibiti DC	2,506,231,990	2,468,729,411.23	99	3,554,206,537.00	2,405,696,363.17	68	3,807,388,290	1,120,000,000	2,687,388,290
	Jumla Ndogo	**48,978,338,563**	**50,537,799,067**	**103**	**61,139,589,188**	**42,779,427,157**	70	**68,768,642,347**	**24,950,513,304**	**43,818,129,043**
	Dodoma									
40	Dodoma CC	55,127,600,000	44,460,194,022.82	81	58,640,360,000.00	32,912,070,065.88	56	62,639,000,000	28,227,570,000	34,411,430,000
41	Kondoa TC	1,659,900,000	1,554,082,517.05	94	1,913,666,200.00	1,281,700,267.24	67	2,300,000,000	319,886,400	1,980,113,600
42	Kondoa DC	1,701,700,000	1,496,995,867.51	88	1,761,259,500.00	1,182,605,769.90	67	2,000,000,000	290,000,000	1,710,000,000
43	Mpwapwa DC	2,839,309,000	2,856,487,040.80	101	2,840,728,350.00	1,693,798,269.58	60	3,150,000,000	806,800,000	2,343,200,000
44	Kongwa DC	4,607,340,000	4,293,690,367.71	93	4,768,596,900.00	2,758,015,558.77	58	5,305,000,000	1,368,000,000	3,937,000,000
45	Bahi DC	1,870,000,000	1,699,365,355.19	91	2,532,000,000.00	1,820,503,714.96	72	2,800,000,000	368,000,000	2,432,000,000
46	Chamwino DC	3,000,000,000	2,818,802,269.77	94	3,105,000,000.00	2,660,622,069.11	86	4,100,000,000	974,000,000	3,126,000,000
47	Chemba DC	1,912,030,612	1,818,756,155.95	95	2,265,599,700.00	2,032,341,938.89	90	2,700,000,000	380,000,000	2,320,000,000
	Jumla Ndogo	**72,717,879,612**	**60,998,373,597**	**84**	**77,827,210,650**	**46,341,657,654**	**60**	**84,994,000,000**	**32,734,256,400**	**52,259,743,600**
	Iringa									
48	Iringa MC	5,302,924,780	5,306,422,306.03	100	6,727,416,123.60	4,553,608,962.64	68	8,251,058,000	3,271,271,400	4,979,786,600
49	Mafinga TC	5,661,500,000	5,730,454,786.65	101	5,652,652,500.00	4,279,126,988.17	76	6,676,760,711	1,846,892,412	4,829,868,299
50	Iringa DC	3,978,875,220	4,044,988,230.70	102	4,348,100,065.30	3,444,818,788.63	79	7,183,988,502	1,341,204,042	5,842,784,460
51	Mufindi DC	7,051,321,245	5,650,421,213.07	80	8,344,568,128.00	5,032,465,510.54	60	9,399,873,879	4,660,518,932	4,739,354,946
52	Kilolo DC	4,750,349,979	4,168,429,315.63	88	4,975,844,937.45	2,781,678,604.47	56	5,472,610,000	1,701,479,540	3,771,130,460

Na.	Mkoa/ Halmashauri	2022/23			2023/24			Makisio ya Mwaka wa Fedha 2024/25		
		Makisio Yaliyoidhinishwa	Mapato Halisi Hadi Mwezi Juni, 2023	%	Makisio Yaliyoidhinishwa	Mapato Halisi Hadi Mwezi Machi, 2024	%	Jumla ya Makisio	Makisio ya Matumizi ya Maendeleo	Makisio ya Matumizi ya Kawaida
	Jumla Ndogo	**26,744,971,224**	**24,900,715,852**	**93**	**30,048,581,754**	**20,091,698,854**	**67**	**36,984,291,091**	**12,821,366,326**	**24,162,924,765**
	Kigoma									
53	Kigoma MC	3,300,000,000	2,799,780,351.42	85	3,333,000,000.00	2,226,929,392.55	67	4,011,982,400	1,492,472,960	2,519,509,440
54	Kasulu TC	2,436,000,000	2,560,381,882.93	105	2,397,060,000.00	1,774,759,310.55	74	2,711,824,659	884,684,464	1,827,140,196
55	Kigoma DC	1,120,142,675	814,666,095.18	73	1,133,584,716.00	763,079,358.17	67	1,207,912,716	203,626,681	1,004,286,035
56	Kasulu DC	3,181,543,000	2,724,506,727.69	86	3,297,037,005.00	2,528,820,699.80	77	3,444,073,456	1,147,388,583	2,296,684,874
57	Kibondo DC	2,975,654,000	3,008,191,476.52	101	2,977,141,827.00	2,374,329,644.03	80	3,345,000,000	938,124,720	2,406,875,280
58	Kakonko DC	1,142,499,600	1,257,309,168.36	110	1,449,892,853.70	998,361,043.38	69	1,822,689,832	247,884,400	1,574,805,432
59	Buhigwe DC	1,065,881,000	1,063,107,348.80	100	1,089,702,840.00	1,029,806,738.81	95	1,514,738,600	224,740,400	1,289,998,200
60	Uvinza DC	2,166,725,000	1,833,814,545.37	85	2,167,808,362.50	2,594,017,199.10	120	2,511,200,000	772,480,000	1,738,720,000
	Jumla Ndogo	**17,388,445,275**	**16,061,757,596**	**92**	**17,845,227,604**	**14,290,103,386**	**80**	**20,569,421,664**	**5,911,402,208**	**14,658,019,456**
	Kilimanjaro									
61	Moshi MC	7,257,707,940	6,734,244,430.62	93	8,826,301,658.40	5,611,329,497.70	64	9,559,631,420	4,799,136,240	4,760,495,180
62	Hai DC	3,382,360,000	3,506,777,510.25	104	4,268,297,000.00	3,076,201,268.68	72	4,444,297,000	1,010,029,600	3,434,267,400
63	Moshi DC	3,551,000,000	3,872,604,181.35	109	4,477,070,000.00	2,834,130,971.29	63	4,211,070,000	1,257,020,000	2,954,050,000
64	Rombo DC	2,748,208,727	4,417,766,610.24	161	2,829,259,842.00	2,795,574,944.93	99	3,264,515,946	994,664,911	2,269,851,035
65	Same DC	2,891,414,424	3,147,316,826.81	109	3,028,289,581.81	2,328,217,972.65	77	3,452,281,097	1,098,682,645	2,353,598,452
66	Mwanga DC	2,573,560,286	2,877,803,310.37	112	3,476,974,993.00	2,340,409,179.00	67	3,595,667,964	1,052,024,630	2,543,643,334
67	Siha DC	1,818,640,000	1,600,014,311.73	88	2,041,360,000.00	1,941,974,056.33	95	2,593,775,000	284,557,000	2,309,218,000
	Jumla Ndogo	**24,222,891,377**	**26,156,527,181**	**108**	**28,947,553,075**	**20,927,837,891**	**72**	**31,121,238,427**	**10,496,115,025**	**20,625,123,401**
	Lindi									
68	Lindi MC	3,135,000,000	2,994,194,225.65	96	3,448,500,000.00	2,263,363,441.26	66	3,925,900,000	1,280,982,324	2,644,917,676
69	Nachingwea DC	4,990,498,000	4,217,814,554.10	85	5,321,334,600.00	4,851,485,798.45	91	5,578,098,738	1,263,097,640	4,315,001,098
70	Kilwa DC	6,911,217,000	6,387,169,710.59	92	6,894,367,200.00	4,761,773,909.15	69	7,866,625,000	2,211,880,000	5,654,745,000
71	Liwale DC	4,239,400,000	3,663,506,850.15	86	4,597,552,800.00	3,702,580,305.04	81	5,840,044,000	1,377,178,000	4,462,866,000
72	Mtama DC	2,167,400,000	2,257,258,491.51	104	3,019,909,200.00	1,558,279,711.14	52	3,039,909,000	402,400,000	2,637,509,000
73	Ruangwa DC	5,457,100,000	4,362,331,319.02	80	5,654,250,900.00	3,476,861,631.01	61	7,130,000,000	1,644,000,000	5,486,000,000
	Jumla Ndogo	**26,900,615,000**	**23,882,275,151**	**89**	**28,935,914,700**	**20,614,344,796**	**71**	**33,380,576,738**	**8,179,537,964**	**25,201,038,774**
	Mara									
74	Musoma MC	4,223,138,000	3,044,169,687.92	72	4,265,369,380.00	2,735,337,983.23	64	5,308,223,000	397,679,000	4,910,544,000
75	Tarime TC	2,713,600,000	1,958,658,181.74	72	3,011,904,000.00	2,074,932,413.19	69	4,377,145,000	1,113,639,000	3,263,506,000
76	Bunda TC	1,892,125,000	2,199,155,753.83	116	2,058,480,000.00	1,471,069,388.50	71	2,591,023,000	399,182,000	2,191,841,000
77	Bunda DC	1,954,700,000	1,596,793,842.25	82	1,955,677,350.00	1,253,029,166.73	64	2,521,286,000	391,970,000	2,129,316,000
78	Musoma DC	1,923,900,000	1,809,538,738.82	94	2,178,229,590.00	1,566,482,132.83	72	2,396,053,000	390,939,000	2,005,114,000
79	Serengeti DC	3,913,800,000	4,483,806,757.42	115	3,916,773,930.00	2,479,750,152.31	63	4,704,628,000	1,108,312,000	3,596,316,000
80	Tarime DC	7,935,400,000	8,531,307,661.97	108	8,222,859,000.00	8,669,523,727.90	105	10,344,664,000	4,528,889,000	5,815,775,000
81	Rorya DC	1,518,000,000	1,511,745,673.81	100	1,590,456,600.00	1,210,137,572.53	76	2,275,047,000	376,066,000	1,898,981,000

Na.	Mkoa/ Halmashauri	2022/23			2023/24			Makisio ya Mwaka wa Fedha 2024/25		
		Makisio Yaliyoidhinishwa	Mapato Halisi Hadi Mwezi Juni, 2023	%	Makisio Yaliyoidhinishwa	Mapato Halisi Hadi Mwezi Machi, 2024	%	Jumla ya Makisio	Makisio ya Matumizi ya Maendeleo	Makisio ya Matumizi ya Kawaida
82	Butiama DC	1,700,600,000	1,937,708,595.05	114	1,992,611,888.00	1,414,800,783.55	71	2,480,095,000	339,758,000	2,140,337,000
	Jumla Ndogo	**27,775,263,000**	**27,072,884,893**	**97**	**29,192,361,738**	**22,875,063,321**	**78**	**36,998,164,000**	**9,046,434,000**	**27,951,730,000**
	Mbeya									
83	Mbeya CC	18,271,000,000	18,648,211,662.37	102	19,484,800,000.00	15,432,880,135.89	79	21,952,824,800	7,754,179,160	14,198,645,640
84	Chunya DC	5,330,600,000	5,548,832,208.00	104	5,543,358,300.00	6,318,601,331.31	114	8,747,616,115	3,864,013,065	4,883,603,050
85	Kyela DC	4,681,366,318	5,483,016,436.35	117	4,849,405,200.00	4,163,074,101.08	86	5,717,763,418	1,475,964,447	4,241,798,971
86	Mbeya DC	4,810,300,000	4,718,792,055.60	98	4,978,660,500.00	3,550,984,403.52	71	5,729,216,000	1,695,744,000	4,033,472,000
87	Rungwe DC	6,131,460,258	6,220,298,372.92	101	6,179,615,400.00	5,972,367,429.91	97	7,268,718,747	1,792,801,000	5,475,917,747
88	Mbarali DC	6,499,757,000	6,695,131,552.04	103	6,750,801,000.00	5,950,360,666.04	88	9,610,000,000	4,506,000,000	5,104,000,000
89	Busokelo DC	1,813,245,119	1,867,725,231.46	103	2,000,000,000.00	1,692,925,031.84	85	2,000,000,000	277,202,040	1,722,797,960
	Jumla Ndogo	**47,537,728,694**	**49,182,007,519**	**103**	**49,786,640,400**	**43,081,193,100**	**87**	**61,026,139,080**	**21,365,903,712**	**39,660,235,368**
	Songwe									
90	Tunduma TC	9,899,600,000	12,800,912,971.78	129	13,764,900,000.00	8,771,706,864.26	64	13,880,000,000	7,852,582,200	6,027,417,800
91	Momba DC	1,800,000,000	2,226,742,013.15	124	1,866,517,882.20	1,622,122,618.77	87	3,000,000,000	1,085,000,000	1,915,000,000
92	Mbozi DC	3,927,866,181	5,140,431,981.97	131	5,025,504,809.15	4,629,868,863.33	92	6,613,393,233	3,103,832,688	3,509,560,546
93	Ileje DC	2,061,423,445	2,472,912,819.63	120	1,920,251,520.00	1,707,665,983.09	89	2,331,426,036	808,070,014	1,523,356,022
94	Songwe DC	3,466,100,000	3,875,446,820.01	112	4,204,251,000.00	2,524,094,554.38	60	4,392,145,025	1,756,858,010	2,635,287,015
	Jumla Ndogo	**21,154,989,626**	**26,516,446,607**	**125**	**26,781,425,211**	**19,255,458,884**	**72**	**30,216,964,294**	**14,606,342,912**	**15,610,621,383**
	Morogoro									
95	Morogoro MC	12,654,400,000	13,396,890,032.97	106	13,185,280,000.00	7,638,414,435.62	58	15,622,877,022	7,832,732,719	7,790,144,303
96	Ifakara TC	4,583,750,100	4,263,604,543.05	93	5,718,826,600.00	3,776,682,107.08	66	6,587,395,510	1,969,107,184	4,618,288,326
97	Morogoro DC	3,829,700,000	6,271,702,105.63	164	5,974,783,180.00	4,109,649,115.50	69	6,565,598,000	1,702,063,520	4,863,534,480
98	Kilosa DC	5,764,000,000	5,600,281,375.55	97	6,628,600,000.00	4,179,203,786.39	63	7,291,000,000	2,240,910,109	5,050,089,891
99	Mlimba DC	3,703,700,000	4,507,982,885.05	122	4,857,558,848.00	5,126,867,757.75	106	6,141,886,750	1,933,520,300	4,208,366,450
100	Ulanga DC	2,675,200,000	2,697,591,791.17	101	3,076,480,000.00	2,313,741,792.39	75	4,090,654,450	1,121,460,000	2,969,194,450
101	Mvomero DC	3,955,600,000	3,745,690,249.22	95	4,548,940,000.00	2,740,138,539.68	60	4,947,725,148	1,514,901,620	3,432,823,528
102	Gairo DC	1,678,644,000	1,477,734,045.91	88	1,930,440,600.00	1,216,240,339.79	63	2,357,773,203	340,802,641	2,016,970,562
103	Malinyi DC	2,863,300,000	2,901,241,262.11	101	3,500,000,000.00	2,919,117,627.10	83	4,334,775,503	1,550,196,201	2,784,579,302
	Jumla Ndogo	**41,708,294,100**	**44,862,718,291**	**108**	**49,420,909,228**	**34,020,055,501**	**69**	**57,939,685,586**	**20,205,694,293**	**37,733,991,293**
	Mtwara									
104	Mtwara MC	5,445,000,000	4,167,523,500.62	77	5,989,500,000.00	3,651,357,144.16	61	5,999,255,000	1,985,157,000	4,014,098,000
105	Masasi TC	2,770,000,000	2,595,582,277.27	94	2,866,736,403.90	3,044,788,420.43	106	3,397,212,700	946,951,920	2,450,260,780
106	Newala TC	2,675,619,200	3,042,597,185.19	114	2,678,396,790.00	1,988,173,449.23	74	3,316,737,000	343,811,400	2,972,925,600
107	Nanyamba TC	2,255,881,100	2,022,678,316.23	90	2,334,836,938.50	2,371,197,308.89	102	2,431,127,164	262,719,247	2,168,407,917
108	Mtwara DC	3,118,177,700	3,927,959,549.81	126	3,227,314,230.00	3,104,899,453.24	96	4,300,364,000	1,490,991,560	2,809,372,440
109	Newala DC	1,801,624,000	1,196,737,485.27	66	1,864,680,840.00	1,889,002,446.26	101	1,148,630,000	229,726,000	918,904,000
110	Masasi DC	4,424,143,131	4,123,693,787.63	93	4,578,988,005.00	3,823,130,498.64	83	5,933,454,000	1,301,552,200	4,631,901,800

Na.	Mkoa/ Halmashauri	2022/23			2023/24			Makisio ya Mwaka wa Fedha 2024/25		
		Makisio Yaliyoidhinishwa	Mapato Halisi Hadi Mwezi Juni, 2023	%	Makisio Yaliyoidhinishwa	Mapato Halisi Hadi Mwezi Machi, 2024	%	Jumla ya Makisio	Makisio ya Matumizi ya Maendeleo	Makisio ya Matumizi ya Kawaida
111	Tandahimba DC	5,558,727,900	3,983,469,130.15	72	5,561,333,263.95	4,232,200,685.62	76	6,139,700,000	1,393,040,000	4,746,660,000
112	Nanyumbu DC	2,585,819,500	2,774,481,030.59	107	3,207,441,240.00	3,017,536,404.30	94	3,610,914,000	1,382,665,200	2,228,248,800
	Jumla Ndogo	**30,634,992,531**	**27,834,722,263**	**91**	**32,309,227,711**	**27,122,285,811**	**84**	**36,277,393,865**	**9,336,614,527**	**26,940,779,338**
	Mwanza									
113	Mwanza CC	23,206,000,000	19,599,512,496.52	84	26,546,900,000.00	16,044,949,668.01	60	31,258,260,000	18,416,009,500	12,842,250,500
114	Ilemela MC	13,524,000,000	12,450,932,239.25	92	14,876,400,000.00	9,921,571,706.67	67	14,953,400,000	8,068,311,876	6,885,088,124
115	Ukerewe DC	3,914,230,900	3,480,041,631.24	89	3,953,373,209.00	2,514,318,148.56	64	4,025,246,000	1,333,298,400	2,691,947,600
116	Sengerema DC	2,700,000,000	2,320,169,378.24	86	3,012,487,855.10	1,850,192,592.23	61	3,294,279,019	984,949,056	2,309,329,963
117	Kwimba DC	3,540,818,892	3,440,437,162.35	97	3,950,674,090.00	2,880,850,383.10	73	3,950,674,000	1,179,086,000	2,771,588,000
118	Magu DC	3,515,876,000	3,648,968,978.79	104	4,584,623,400.00	2,864,505,002.56	62	4,730,527,160	1,492,740,064	3,237,787,096
119	Misungwi DC	3,148,448,840	3,080,867,446.13	98	4,483,663,200.00	2,708,671,339.19	60	4,704,012,206	1,580,748,544	3,123,263,661
120	Buchosa DC	2,983,900,000	2,711,798,045.52	91	3,163,417,678.96	2,962,726,491.82	94	3,849,355,565	1,403,734,778	2,445,620,787
	Jumla Ndogo	**56,533,274,632**	**50,732,727,378**	**90**	**64,571,539,433**	**41,747,785,332**	**65**	**70,765,753,950**	**34,458,878,218**	**36,306,875,732**
	Ruvuma									
121	Songea MC	5,517,867,324	6,398,320,139.67	116	6,069,654,056.40	3,705,407,474.10	61	7,275,191,420	2,910,076,567	4,365,114,852
122	Mbinga TC	2,116,235,000	2,137,446,914.02	101	2,476,486,260.00	1,824,384,624.87	74	3,328,862,408	508,334,482	2,820,527,926
123	Songea DC	2,132,900,000	2,219,204,541.58	104	2,468,956,734.00	2,067,306,471.93	84	2,574,486,412	406,961,200	2,167,525,212
124	Tunduru DC	4,705,800,000	4,388,624,408.72	93	4,870,503,000.00	4,951,509,441.52	102	5,602,474,000	2,117,957,200	3,484,516,800
125	Mbinga DC	6,049,798,800	6,703,745,687.94	111	6,300,000,000.00	5,614,749,644.92	89	8,400,000,000	2,958,000,000	5,442,000,000
126	Namtumbo DC	1,984,000,000	1,801,939,020.80	91	2,747,630,700.00	1,921,644,685.79	70	3,063,284,952	454,582,990	2,608,701,962
127	Nyasa DC	1,361,264,300	1,324,761,398.07	97	1,444,005,735.63	1,600,332,930.20	111	2,400,285,380	298,960,594	2,101,324,786
128	Madaba DC	1,125,526,376	1,084,847,715.88	96	1,489,776,651.00	977,781,154.05	66	1,704,103,732	259,599,946	1,444,503,786
	Jumla Ndogo	**24,993,391,800**	**26,058,889,827**	**104**	**27,867,013,137**	**22,663,116,427**	**81**	**34,348,688,304**	**9,914,472,979**	**24,434,215,325**
	Shinyanga									
129	Shinyanga MC	**5,711,618,025**	5,258,165,510.89	92	6,000,000,000.00	3,955,777,445.51	66	6,403,000,000	3,107,148,000	3,295,852,000
130	Kahama MC	10,257,500,000	10,006,794,056.74	98	10,397,240,000.00	7,890,679,356.00	76	12,239,868,000	5,536,044,000	6,703,824,000
131	Shinyanga DC	3,493,976,800	2,750,920,976.43	79	3,961,971,000.00	2,012,481,529.54	51	3,961,971,000	1,390,960,000	2,571,011,000
132	Ushetu DC	2,641,325,175	2,218,413,889.88	84	3,424,012,600.00	3,575,209,813.62	104	4,574,777,000	1,514,311,000	3,060,466,000
133	Kishapu DC	4,086,700,742	3,718,945,968.83	91	4,399,224,300.00	2,605,149,272.75	59	4,958,933,000	1,663,980,000	3,294,953,000
134	Msalala DC	5,368,800,000	5,388,105,945.15	100	5,700,000,000.00	4,720,924,283.23	83	6,700,000,000	3,600,000,000	3,100,000,000
	Jumla Ndogo	**31,559,920,742**	**29,341,346,348**	**93**	**33,882,447,900**	**24,760,221,701**	**73**	**38,838,549,000**	**16,812,443,000**	**22,026,106,000**
	Singida									
135	Singida MC	5,112,800,000	5,477,715,579.96	107	5,624,080,000.00	4,484,190,502.90	80	6,767,855,940	3,329,813,337	3,438,042,603
136	Itigi DC	2,094,400,000	1,515,003,550.32	72	2,095,447,200.00	1,875,636,853.16	90	2,360,786,885	368,148,430	1,992,638,455
137	Singida DC	1,492,700,000	1,565,710,588.94	105	1,493,446,350.00	1,371,195,512.49	92	2,404,711,350	350,762,270	2,053,949,080
138	Iramba DC	3,122,896,388	2,728,601,090.85	87	3,232,197,360.00	2,197,486,029.56	68	3,623,615,053	897,377,308	2,726,237,745

Na.	Mkoa/ Halmashauri	2022/23			2023/24			Makisio ya Mwaka wa Fedha 2024/25		
		Makisio Yaliyoidhinishwa	Mapato Halisi Hadi Mwezi Juni, 2023	%	Makisio Yaliyoidhinishwa	Mapato Halisi Hadi Mwezi Machi, 2024	%	Jumla ya Makisio	Makisio ya Matumizi ya Maendeleo	Makisio ya Matumizi ya Kawaida
139	Manyoni DC	3,186,700,000	2,934,378,438.58	92	3,188,293,350.00	2,304,418,845.75	72	3,675,073,350	991,437,340	2,683,636,010
140	Ikungi DC	2,411,200,000	2,359,448,453.40	98	2,672,907,808.50	2,456,933,183.24	92	3,551,411,951	1,210,120,000	2,341,291,951
141	Mkalama DC	1,599,400,000	1,753,711,263.17	110	1,739,767,140.00	1,293,982,666.62	74	2,430,983,500	359,939,150	2,071,044,350
	Jumla Ndogo	**19,020,096,388**	**18,334,568,965**	**96**	**20,046,139,209**	**15,983,843,594**	**80**	**24,814,438,029**	**7,507,597,835**	**17,306,840,194**
	Tabora									
142	Tabora MC	5,593,500,000	5,748,042,165.73	103	6,152,850,000.00	4,262,264,927.45	69	7,010,057,000	4,206,034,000	2,804,023,000
143	Nzega TC	3,140,300,000	3,153,303,864.35	100	3,611,345,000.00	2,314,417,744.99	64	3,756,887,000	1,122,164,000	2,634,723,000
144	Igunga DC	3,847,894,000	3,354,684,675.86	87	4,422,748,800.00	3,183,824,076.11	72	5,393,316,000	1,651,436,000	3,741,880,000
145	Nzega DC	2,823,700,000	2,010,399,905.71	71	3,697,007,850.00	1,935,733,402.30	52	3,723,472,000	1,276,549,000	2,446,923,000
146	Uyui DC	3,307,000,000	3,828,591,794.96	116	4,464,016,170.00	3,858,045,479.15	86	5,278,379,000	1,955,032,000	3,323,347,000
147	Urambo DC	2,786,300,000	2,689,264,509.97	97	3,491,269,600.00	3,111,926,803.54	89	4,357,524,000	1,547,090,000	2,810,434,000
148	Sikonge DC	2,804,972,000	2,576,427,101.77	92	4,084,685,000.00	3,028,431,127.02	74	4,501,891,000	1,580,400,000	2,921,491,000
149	Kaliua DC	4,918,900,000	4,931,201,391.62	100	5,091,061,500.00	5,543,471,532.24	109	6,040,659,000	3,304,896,000	2,735,763,000
	Jumla Ndogo	**29,222,566,000**	**28,291,915,410**	**97**	**35,014,983,920**	**27,238,115,093**	**78**	**40,062,185,000**	**16,643,601,000**	**23,418,584,000**
	Tanga									
150	Tanga CC	18,234,000,000	17,897,019,034.98	98	19,145,700,000.00	11,927,454,418.84	62	21,060,270,000	9,191,175,180	11,869,094,820
151	Korogwe TC	2,369,400,000	1,964,426,585.59	83	2,393,094,000.00	1,572,276,975.66	66	2,585,672,646	314,294,529	2,271,378,117
152	Handeni TC	1,872,870,000	1,704,342,661.15	91	1,891,598,700.00	1,687,269,974.57	89	2,147,241,344	263,302,269	1,883,939,075
153	Muheza DC	2,695,000,000	2,612,352,586.85	97	2,721,950,000.00	2,113,944,959.79	78	3,280,710,143	1,105,724,057	2,174,986,086
154	Pangani DC	1,947,000,000	1,866,960,931.69	96	1,947,973,500.00	1,280,449,119.48	66	2,311,229,000	275,876,200	2,035,352,800
155	Korogwe DC	2,060,143,029	1,613,748,502.23	78	3,101,040,800.00	1,588,236,298.27	51	2,389,875,910	365,923,969	2,023,951,941
156	Handeni DC	2,503,183,980	2,496,755,709.05	100	2,561,076,420.00	2,848,207,187.55	111	3,173,747,000	902,800,000	2,270,947,000
157	Lushoto DC	2,789,733,212	2,342,693,081.75	84	2,817,630,544.12	2,058,083,012.28	73	2,911,502,050	379,500,410	2,532,001,640
158	Kilindi DC	2,698,043,675	2,687,641,320.33	100	2,725,024,111.75	2,154,693,564.38	79	3,561,692,991	1,168,908,371	2,392,784,620
159	Mkinga DC	2,355,076,353	2,189,547,015.06	93	2,605,967,536.90	1,615,943,757.31	62	2,948,979,871	874,626,608	2,074,353,263
160	Bumbuli DC	1,084,650,000	904,464,374.30	83	1,122,612,750.00	686,574,048.19	61	1,183,107,527	187,483,505	995,624,022
	Jumla Ndogo	**40,609,100,249**	**38,279,951,803**	**94**	**43,033,668,363**	**29,533,133,316**	**69**	**47,554,028,482**	**15,029,615,099**	**32,524,413,383**
	Kagera									
161	Bukoba MC	3,520,000,000	3,371,536,287.37	96	3,872,000,000.00	2,422,575,278.36	63	4,316,632,222	1,309,907,590	3,006,724,632
162	Karagwe DC	4,007,991,737	4,239,364,799.45	106	4,816,544,900.00	3,266,769,553.52	68	5,123,311,975	1,503,041,950	3,620,270,025
163	Biharamulo DC	2,640,363,000	2,604,824,195.46	99	3,041,280,000.00	2,127,719,741.82	70	3,393,644,914	995,801,926	2,397,842,988
164	Muleba DC	6,137,100,000	7,154,836,032.51	117	6,558,898,590.00	6,188,544,295.09	94	8,865,844,420	4,557,983,419	4,307,861,001
165	Bukoba DC	2,080,500,000	2,508,726,130.21	121	2,153,317,500.00	2,181,972,678.22	101	3,111,808,267	500,090,453	2,611,717,814
166	Ngara DC	4,116,557,896	4,344,003,323.08	106	5,048,887,455.00	3,040,225,276.64	60	5,321,559,218	1,800,987,443	3,520,571,775
167	Missenyi DC	4,885,900,000	5,816,445,994.37	119	4,429,759,000.00	5,245,280,220.91	118	6,955,638,700	3,772,503,600	3,183,135,100
168	Kyerwa DC	3,763,532,000	4,437,839,509.56	118	3,305,118,950.00	3,943,277,437.79	119	4,715,469,992	1,465,896,717	3,249,573,275
	Jumla Ndogo	**31,151,944,633**	**34,477,576,272**	**111**	**33,225,806,395**	**28,416,364,482**	**86**	**41,803,909,708**	**15,906,213,097**	**25,897,696,611**

Na.	Mkoa/ Halmashauri	2022/23			2023/24			Makisio ya Mwaka wa Fedha 2024/25		
		Makisio Yaliyoidhinishwa	Mapato Halisi Hadi Mwezi Juni, 2023	%	Makisio Yaliyoidhinishwa	Mapato Halisi Hadi Mwezi Machi, 2024	%	Jumla ya Makisio	Makisio ya Matumizi ya Maendeleo	Makisio ya Matumizi ya Kawaida
	Dar Es Salaam									
169	Kinondoni MC	57,210,678,831	70,431,992,856.02	123	62,931,746,714.10	46,976,705,918.12	75	74,200,154,000	42,273,508,200	31,926,645,800
170	Temeke MC	43,370,191,500	43,901,692,824.49	101	47,707,210,650.00	36,193,621,141.23	76	53,006,579,766	27,537,093,883	25,469,485,883
171	DSM CC	81,000,000,000	81,745,700,577.61	101	89,100,000,000.00	80,610,518,677.04	90	130,000,000,000	68,608,628,748	61,391,371,252
172	Kigamboni MC	10,472,024,200	12,650,218,643.12	121	11,519,226,620.00	12,658,222,800.34	110	17,122,807,768	8,311,894,850	8,810,912,918
173	Ubungo MC	32,041,484,065	32,092,009,942.75	100	35,245,632,471.50	26,715,601,622.99	76	41,367,000,000	18,725,252,700	22,641,747,300
	Jumla Ndogo	**224,094,378,596**	**240,821,614,844**	**107**	**246,503,816,456**	**203,154,670,160**	**82**	**315,696,541,534**	**165,456,378,381**	**150,240,163,153**
	Rukwa									
174	Sumbawanga MC	2,496,584,000	1,879,970,951.72	75	2,746,242,400.00	1,919,155,336.78	70	3,431,780,100	1,008,712,040	2,423,068,060
175	Sumbawanga DC	3,027,801,000	3,517,546,117.88	116	3,408,124,600.00	2,329,993,302.61	68	3,598,418,000	1,314,495,200	2,283,922,800
176	Nkasi DC	3,010,391,707	2,513,751,703.50	84	3,133,755,000.00	1,829,726,281.53	58	3,294,826,400	1,039,385,560	2,255,440,840
177	Kalambo DC	2,033,990,000	2,404,590,808.32	118	2,412,405,000.00	1,391,847,797.14	58	2,532,467,835	450,493,567	2,081,974,268
	Jumla Ndogo	**10,568,766,707**	**10,315,859,581**	**98**	**11,700,527,000**	**7,470,722,718**	**64**	**12,857,492,335**	**3,813,086,367**	**9,044,405,968**
	Manyara									
178	Babati TC	2,447,500,000	2,311,019,668.46	94	2,552,425,614.00	2,268,295,000.53	89	2,861,282,354	778,632,942	2,082,649,412
179	Mbulu TC	1,844,346,304	1,771,710,726.36	96	1,942,091,193.60	1,636,046,654.72	84	2,211,464,808	284,487,404	1,926,977,404
180	Babati DC	3,230,000,000	3,414,264,582.35	106	3,357,000,000.00	3,045,633,483.19	91	7,300,000,000	1,288,000,000	6,012,000,000
181	Hanang DC	4,450,600,000	4,480,295,333.20	101	5,910,454,000.00	5,422,547,835.95	92	8,249,854,800	1,970,765,920	6,279,088,880
182	Kiteto DC	2,502,500,000	2,491,424,547.88	100	2,707,267,014.00	2,161,027,580.04	80	3,990,609,500	1,033,281,800	2,957,327,700
183	Mbulu DC	1,754,500,000	2,405,852,721.68	137	2,056,546,350.00	2,238,601,439.64	109	3,541,199,900	1,072,744,200	2,468,455,700
184	Simanjiro DC	3,000,000,000	2,775,998,807.34	93	3,751,858,800.00	2,120,542,507.00	57	4,304,945,741	1,276,618,112	3,028,327,629
	Jumla Ndogo	**19,229,446,304**	**19,650,566,387**	**102**	**22,277,642,972**	**18,892,694,501**	**85**	**32,459,357,103**	**7,704,530,378**	**24,754,826,725**
	Jumla Kuu	**1,012,286,089,094**	**1,021,039,265,078**	**101**	**1,143,883,281,000**	**848,144,873,784**	**74**	**1,356,340,664,191**	**541,275,859,949**	**815,064,804,242**

Kiambatisho Na. 2

TAARIFA YA MATUMIZI YA MAPATO YA NDANI YA HALMASHAURI KWENYE MIRADI YA MAENDELEO KWA KIPINDI CHA MWEZI JULAI HADI MACHI, 2023/24 KWA KIGEZO CHA ASILIMIA

Na.	Halmashauri	Mapato Halisi Julai Hadi Februari, 2023/24	Daraja la Uchangiaji	Kiasi Kilichopaswa Kutumika Kwenye Miradi	Matumizi ya Miradi ya Maendeleo	Asilimia (Kati ya 70/60/40/20)
1	Ubungo MC	15,571,472,522	70	10,900,030,766	8,017,034,959	51
2	Temeke MC	24,211,320,118	70	16,947,924,082	12,264,292,754	51

Na.	Halmashauri	Mapato Halisi Julai Hadi Februari, 2023/24	Daraja la Uchangiaji	Kiasi Kilichopaswa Kutumika Kwenye Miradi	Matumizi ya Miradi ya Maendeleo	Asilimia (Kati ya 70/60/40/20)
3	Mwanza CC	12,301,471,376	70	8,611,029,963	5,820,601,333	47
4	Mbeya CC	9,978,314,837	70	6,984,820,386	4,696,961,806	47
5	Dodoma CC	27,888,166,946	70	19,521,716,862	12,081,051,426	43
6	Arusha CC	22,067,713,891	70	15,447,399,724	8,857,894,005	40
7	Kinondoni MC	42,611,154,257	70	29,827,807,980	16,912,125,819	40
8	Tanga CC	10,007,711,129	70	7,005,397,790	3,848,469,423	38
9	Dar es Salaam CC	63,830,056,183	70	44,681,039,328	20,937,300,515	33
10	Chalinze DC	8,509,400,893	60	5,105,640,536	4,811,588,615	57
11	Tunduma TC	8,377,663,526	60	5,026,598,115	4,370,114,054	52
12	Mkuranga DC	8,244,550,055	60	4,946,730,033	4,066,742,258	49
13	Kigamboni MC	10,851,568,401	60	6,510,941,040	5,172,878,576	48
14	Rungwe DC	4,319,376,219	60	2,591,625,731	2,033,032,845	47
15	Kahama MC	6,212,343,205	60	3,727,405,923	2,879,074,514	46
16	Geita TC	7,345,173,845	60	4,407,104,307	3,286,903,838	45
17	Mufindi DC	4,680,945,622	60	2,808,567,373	2,058,356,746	44
18	Ilemela MC	9,618,627,223	60	5,771,176,334	3,909,850,103	41
19	Iringa MC	3,140,272,118	60	1,884,163,271	1,247,021,327	40
20	Tarime DC	7,503,534,436	60	4,502,120,661	2,940,780,346	39
21	Njombe TC	4,702,824,442	60	2,821,694,665	1,772,227,968	38
22	Mafinga TC	3,327,509,128	60	1,996,505,477	1,158,858,607	35
23	Muleba DC	5,556,469,875	60	3,333,881,925	1,762,133,654	32
24	Morogoro MC	7,137,939,490	60	4,282,763,694	2,255,892,848	32
25	Moshi MC	5,062,491,062	60	3,037,494,637	1,576,942,382	31
26	Tanganyika DC	4,844,260,933	40	1,937,704,373	2,211,225,627	46
27	Mbeya DC	3,137,418,624	40	1,254,967,450	1,246,668,143	40

Na.	Halmashauri	Mapato Halisi Julai Hadi Februari, 2023/24	Daraja la Uchangiaji	Kiasi Kilichopaswa Kutumika Kwenye Miradi	Matumizi ya Miradi ya Maendeleo	Asilimia (Kati ya 70/60/40/20)
28	Shinyanga MC	3,501,516,392	40	1,400,606,557	1,389,483,069	40
29	Rufiji DC	2,976,336,587	40	1,190,534,635	1,156,310,430	39
30	Babati DC	2,236,695,562	40	894,678,225	850,427,010	38
31	Mtwara MC	3,319,613,953	40	1,327,845,581	1,201,820,764	36
32	Babati TC	1,662,836,541	40	665,134,616	593,120,988	36
33	Kongwa DC	2,092,867,491	40	837,146,997	734,409,040	35
34	Uyui DC	3,632,829,911	40	1,453,131,964	1,268,937,826	35
35	Malinyi DC	2,660,693,834	40	1,064,277,534	928,558,815	35
36	Urambo DC	2,803,461,074	40	1,121,384,430	969,470,311	35
37	Karagwe DC	2,667,450,882	40	1,066,980,353	921,607,963	35
38	Rombo DC	2,242,731,762	40	897,092,705	760,903,120	34
39	Msalala DC	4,470,649,102	40	1,788,259,641	1,488,863,711	33
40	Mbinga TC	1,399,765,886	40	559,906,354	465,788,546	33
41	Ngara DC	2,656,972,913	40	1,062,789,165	882,492,050	33
42	Kilolo DC	2,296,950,339	40	918,780,136	758,303,151	33
43	Songwe DC	2,349,387,919	40	939,755,168	771,513,321	33
44	Lushoto DC	1,382,798,507	40	553,119,403	453,441,390	33
45	Biharamulo DC	1,636,898,221	40	654,759,289	534,518,262	33
46	Mbozi DC	3,976,628,289	40	1,590,651,316	1,287,786,482	32
47	Ruangwa DC	2,927,311,700	40	1,170,924,680	941,024,451	32
48	Mbinga DC	5,213,559,981	40	2,085,423,993	1,668,570,957	32
49	Kiteto DC	1,838,213,314	40	735,285,326	578,707,056	31
50	Ushetu DC	3,128,941,107	40	1,251,576,443	984,307,677	31
51	Maswa DC	1,748,471,606	40	699,388,643	547,344,110	31
52	Bukombe DC	1,327,177,488	40	530,870,995	410,977,526	31

Na.	Halmashauri	Mapato Halisi Julai Hadi Februari, 2023/24	Daraja la Uchangiaji	Kiasi Kilichopaswa Kutumika Kwenye Miradi	Matumizi ya Miradi ya Maendeleo	Asilimia (Kati ya 70/60/40/20)
53	Nzega TC	1,720,855,014	40	688,342,006	530,733,385	31
54	Manyoni DC	1,592,333,549	40	636,933,419	490,552,541	31
55	Kilosa DC	3,424,952,649	40	1,369,981,060	1,052,917,978	31
56	Kishapu DC	2,179,988,854	40	871,995,541	663,841,576	30
57	Kaliua DC	5,351,982,384	40	2,140,792,953	1,622,754,510	30
58	Kilwa DC	4,004,757,417	40	1,601,902,967	1,211,213,099	30
59	Tabora MC	4,149,785,886	40	1,659,914,354	1,241,401,883	30
60	Nachingwea DC	3,724,341,913	40	1,489,736,765	1,113,662,817	30
61	Kibaha TC	3,728,336,054	40	1,491,334,422	1,109,650,486	30
62	Geita DC	4,583,114,673	40	1,833,245,869	1,353,450,867	30
63	Kasulu DC	2,119,497,929	40	847,799,172	625,468,582	30
64	Karatu DC	3,910,438,160	40	1,564,175,264	1,140,992,783	29
65	Monduli DC	1,645,448,228	40	658,179,291	478,330,095	29
66	Kyela DC	2,756,777,411	40	1,102,710,965	798,863,983	29
67	Iringa DC	1,559,895,822	40	623,958,329	448,510,261	29
68	Kisarawe DC	1,964,522,342	40	785,808,937	562,536,822	29
69	Nanyumbu DC	2,210,998,102	40	884,399,241	632,808,650	29
70	Bariadi TC	1,744,681,375	40	697,872,550	498,531,912	29
71	HANANG DC	4,625,036,325	40	1,850,014,530	1,319,974,828	29
72	Magu DC	2,411,637,088	40	964,654,835	685,956,680	28
73	WANGING'OMBE DC	2,881,012,331	40	1,152,404,932	812,669,249	28
74	Mpanda MC	2,453,980,590	40	981,592,236	689,612,199	28
75	Chamwino DC	1,294,615,992	40	517,846,397	362,496,682	28
76	Sikonge DC	2,710,665,148	40	1,084,266,059	758,668,625	28
77	Mvomero DC	2,315,763,529	40	926,305,411	645,063,570	28

Na.	Halmashauri	Mapato Halisi Julai Hadi Februari, 2023/24	Daraja la Uchangiaji	Kiasi Kilichopaswa Kutumika Kwenye Miradi	Matumizi ya Miradi ya Maendeleo	Asilimia (Kati ya 70/60/40/20)
78	Masasi TC	1,485,373,644	40	594,149,458	404,908,915	27
79	Kibiti DC	1,953,011,875	40	781,204,750	528,801,268	27
80	Same DC	1,709,196,151	40	683,678,460	462,599,194	27
81	Ukerewe DC	2,113,560,769	40	845,424,308	566,047,481	27
82	MISSENYI DC	5,048,083,311	40	2,019,233,324	1,337,858,301	27
83	Kibaha DC	2,089,177,565	40	835,671,026	553,659,015	27
84	Muheza DC	1,882,294,415	40	752,917,766	498,004,781	26
85	Mwanga DC	1,571,631,287	40	628,652,515	414,922,669	26
86	Kibondo DC	1,470,498,096	40	588,199,238	382,813,269	26
87	Musoma MC	1,305,330,096	40	522,132,038	338,573,384	26
88	Simanjiro DC	1,710,887,256	40	684,354,902	443,617,002	26
89	Moshi DC	2,103,238,826	40	841,295,530	543,277,145	26
90	Singida MC	4,157,758,592	40	1,663,103,437	1,054,452,048	25
91	Kyerwa DC	3,587,241,967	40	1,434,896,787	905,397,847	25
92	Njombe DC	2,674,856,590	40	1,069,942,636	674,455,811	25
93	Igunga DC	2,509,890,841	40	1,003,956,336	619,719,398	25
94	Mpwapwa DC	1,271,178,699	40	508,471,479	313,445,391	25
95	Tunduru DC	4,091,482,373	40	1,636,592,949	1,003,902,518	25
96	Meru DC	2,243,470,338	40	897,388,135	547,396,933	24
97	Mlimba DC	4,514,250,119	40	1,805,700,048	1,096,290,612	24
98	Masasi DC	3,096,616,303	40	1,238,646,521	744,039,164	24
99	Mtwara DC	2,971,807,358	40	1,188,722,943	705,160,732	24
100	Nkasi DC	1,407,360,188	40	562,944,075	332,411,974	24
101	Liwale DC	3,054,042,812	40	1,221,617,125	719,236,201	24
102	Kilindi DC	1,946,626,436	40	778,650,575	457,997,352	24

Na.	Halmashauri	Mapato Halisi Julai Hadi Februari, 2023/24	Daraja la Uchangiaji	Kiasi Kilichopaswa Kutumika Kwenye Miradi	Matumizi ya Miradi ya Maendeleo	Asilimia (Kati ya 70/60/40/20)
103	Meatu DC	2,279,185,879	40	911,674,352	530,011,482	23
104	Hai DC	1,878,973,686	40	751,589,474	429,179,579	23
105	Ifakara TC	3,252,952,681	40	1,301,181,072	737,760,000	23
106	Chato DC	1,309,210,485	40	523,684,194	288,980,701	22
107	Makambako TC	2,379,310,466	40	951,724,186	515,700,766	22
108	Sumbawanga MC	1,602,492,519	40	640,997,008	346,624,524	22
109	Buchosa DC	2,730,256,022	40	1,092,102,409	584,602,923	21
110	Sumbawanga DC	2,078,646,177	40	831,458,471	438,822,658	21
111	Chunya DC	5,641,895,391	40	2,256,758,156	1,187,435,638	21
112	Bagamoyo DC	2,659,555,945	40	1,063,822,378	557,611,251	21
113	Arusha DC	1,718,057,645	40	687,223,058	359,136,240	21
114	Songea MC	3,426,817,064	40	1,370,726,826	702,959,817	21
115	Mbarali DC	4,938,615,173	40	1,975,446,069	977,087,856	20
116	KIGOMA MC	2,121,724,099	40	848,689,639	415,608,181	20
117	Misungwi DC	2,105,276,033	40	842,110,413	398,007,500	19
118	Sengerema DC	1,429,047,693	40	571,619,077	259,390,861	18
119	Ulanga DC	1,738,674,651	40	695,469,861	314,454,961	18
120	Lindi MC	1,930,023,368	40	772,009,347	345,616,221	18
121	Kwimba DC	2,211,934,954	40	884,773,982	395,745,945	18
122	Shinyanga DC	1,881,278,364	40	752,511,346	330,464,526	18
123	Bukoba MC	1,960,817,496	40	784,326,998	331,295,659	17
124	Tandahimba DC	3,558,469,873	40	1,423,387,949	532,156,925	15
125	Makete DC	2,422,389,875	40	968,955,950	359,338,456	15
126	Newala TC	1,394,384,458	40	557,753,783	188,366,838	14
127	Morogoro DC	3,518,479,542	40	1,407,391,817	473,578,167	13

Na.	Halmashauri	Mapato Halisi Julai Hadi Februari, 2023/24	Daraja la Uchangiaji	Kiasi Kilichopaswa Kutumika Kwenye Miradi	Matumizi ya Miradi ya Maendeleo	Asilimia (Kati ya 70/60/40/20)
128	Momba DC	1,479,605,679	20	295,921,136	365,949,682	25
129	Nanyamba TC	1,843,531,636	20	368,706,327	480,976,648	26
130	Mafia DC	1,469,829,021	20	293,965,804	422,871,725	29
131	Bunda TC	1,232,883,705	20	246,576,741	324,336,353	26
132	Bukoba DC	1,831,619,734	20	366,323,947	472,005,771	26
133	Mbulu DC	2,036,846,982	20	407,369,396	411,274,513	20
134	Chemba DC	1,638,189,433	20	327,637,887	352,505,540	22
135	Busokelo DC	1,369,912,911	20	273,982,582	213,970,967	16
136	Busega DC	1,203,559,969	20	240,711,994	269,253,699	22
137	Handeni TC	1,147,662,222	20	229,532,444	284,469,025	25
138	Nyang'hwale DC	2,703,491,079	20	540,698,216	466,592,797	17
139	Mkalama DC	949,806,772	20	189,961,354	199,501,205	21
140	Itilima DC	978,498,900	20	195,699,780	187,770,590	19
141	Songea DC	1,746,489,649	20	349,297,930	334,273,859	19
142	Mbogwe DC	1,660,133,555	20	332,026,711	326,689,452	20
143	Madaba DC	811,737,664	20	162,347,533	123,965,750	15
144	Handeni DC	2,213,163,507	20	442,632,701	388,916,241	18
145	Pangani DC	908,404,930	20	181,680,986	169,310,407	19
146	Bariadi DC	1,504,984,752	20	300,996,950	245,595,800	16
147	Serengeti DC	2,205,947,668	20	441,189,534	336,153,942	15
148	Singida DC	1,210,452,460	20	242,090,492	174,992,715	14
149	Nsimbo DC	1,458,025,300	20	291,605,060	203,116,300	14
150	Tarime TC	1,325,308,675	20	265,061,735	275,880,430	21
151	Itigi DC	1,714,947,123	20	342,989,425	244,215,464	14
152	Korogwe DC	1,248,776,991	20	249,755,398	204,794,740	16

Na.	Halmashauri	Mapato Halisi Julai Hadi Februari, 2023/24	Daraja la Uchangiaji	Kiasi Kilichopaswa Kutumika Kwenye Miradi	Matumizi ya Miradi ya Maendeleo	Asilimia (Kati ya 70/60/40/20)
153	Nzega DC	1,653,453,705	20	330,690,741	223,181,137	13
154	Buhigwe DC	916,234,813	20	183,246,963	138,197,700	15
155	Mpimbwe DC	1,814,575,220	20	362,915,044	266,394,486	15
156	Bunda DC	1,024,281,975	20	204,856,395	130,610,368	13
157	Siha DC	1,438,861,676	20	287,772,335	247,333,352	17
158	Ileje DC	1,548,658,898	20	309,731,780	213,922,026	14
159	Butiama DC	1,031,545,389	20	206,309,078	159,774,868	15
160	Iramba DC	1,484,208,257	20	296,841,651	262,931,847	18
161	Musoma DC	1,442,069,316	20	288,413,863	187,256,543	13
162	Kakonko DC	776,939,385	20	155,387,877	108,662,000	14
163	Nyasa DC	1,180,094,086	20	236,018,817	161,332,016	14
164	Gairo DC	862,641,339	20	172,528,268	120,615,717	14
165	Kondoa TC	829,878,156	20	165,975,631	119,686,075	14
166	Kondoa DC	926,785,740	20	185,357,148	133,232,818	14
167	Mbulu TC	832,614,784	20	166,522,957	150,331,292	18
168	Ludewa DC	1,819,502,440	20	363,900,488	213,890,899	12
169	Ikungi DC	2,143,484,517	20	428,696,903	221,368,071	10
170	Mtama DC	1,141,861,543	20	228,372,309	147,490,040	13
171	Rorya DC	1,019,505,358	20	203,901,072	179,056,942	18
172	Mlele DC	1,031,837,634	20	206,367,527	110,688,683	11
173	Bumbuli DC	568,314,469	20	113,662,894	92,374,801	16
174	Namtumbo DC	1,462,081,806	20	292,416,361	210,610,974	14
175	Kasulu TC	1,337,890,613	20	267,578,123	144,363,470	11
176	Newala DC	1,635,074,395	20	327,014,879	304,469,270	19
177	Ngorongoro DC	1,589,900,195	20	317,980,039	169,899,029	11

Na.	Halmashauri	Mapato Halisi Julai Hadi Februari, 2023/24	Daraja la Uchangiaji	Kiasi Kilichopaswa Kutumika Kwenye Miradi	Matumizi ya Miradi ya Maendeleo	Asilimia (Kati ya 70/60/40/20)
178	Mkinga DC	1,158,268,753	20	231,653,751	113,858,368	10
179	Bahi DC	1,372,425,347	20	274,485,069	154,818,851	11
180	Kalambo DC	1,335,515,715	20	267,103,143	123,758,972	9
181	Longido DC	1,494,972,010	20	298,994,402	88,868,350	6
182	Kigoma DC	695,112,194	20	139,022,439	83,506,646	12
183	Uvinza DC	2,366,351,036	20	473,270,207	274,346,016	12
184	Korogwe TC	895,790,510	20	179,158,102	75,817,015	8
JUMLA NDOGO		**681,117,806,517**		**346,160,566,574**	**226,056,334,911**	

Kiambatisho Na.3

MAKISIO YA ASILIMIA 10 YA FEDHA ZA MAPATO YA NDANI YA HALMASHAURI YASIYOLINDWA KWA AJILI YA MIKOPO YA WANAWAKE, VIJANA NA WATU WENYE ULEMAVU KWA MWAKA 2024/25

Na.	Mkoa/ Halmashauri	Makisio ya Mwaka 2024/25				
		Makisio ya Mapato Yasiyolindwa	Jumla ya Makisio ya Asilimia 10	Mchanganuo wa 4:4:2		
				Wanawake Asilimia 4	Vijana Asilimia 4	Watu Wenye Ulemavu Asilimia 2
	Katavi					
1	Mpanda MC	3,410,981,500.00	341,098,150	136,439,260	136,439,260	68,219,630
2	Tanganyika DC	5,490,130,450.00	549,013,045	219,605,218	219,605,218	109,802,609
3	Nsimbo DC	1,693,098,372.00	169,309,837	67,723,935	67,723,935	33,861,967
4	Mlele DC	2,005,917,240.00	200,591,724	80,236,690	80,236,690	40,118,345
5	Mpimbwe DC	2,724,000,000.00	272,400,000	108,960,000	108,960,000	54,480,000
	Jumla Ndogo	**15,324,127,562**	**1,532,412,756**	**612,965,102**	**612,965,102**	**306,482,551**
	Simiyu					
6	Bariadi TC	2,894,758,274.90	289,475,827	115,790,331	115,790,331	57,895,165
7	Bariadi DC	2,059,879,900.00	205,987,990	82,395,196	82,395,196	41,197,598
8	Maswa DC	1,839,577,000.00	183,957,700	73,583,080	73,583,080	36,791,540
9	Meatu DC	3,279,871,919.29	327,987,192	131,194,877	131,194,877	65,597,438
10	Busega DC	1,468,428,620.00	146,842,862	58,737,145	58,737,145	29,368,572
11	Itilima DC	2,930,449,000.00	293,044,900	117,217,960	117,217,960	58,608,980
	Jumla Ndogo	**14,472,964,714**	**1,447,296,471**	**578,918,589**	**578,918,589**	**289,459,294**
	Njombe					
12	Njombe TC	8,333,474,000.00	833,347,400	333,338,960	333,338,960	166,669,480
13	Makambako TC	3,350,000,000.00	335,000,000	134,000,000	134,000,000	67,000,000
14	Njombe DC	4,790,720,000.00	479,072,000	191,628,800	191,628,800	95,814,400
15	Ludewa DC	2,511,100,000.00	251,110,000	100,444,000	100,444,000	50,222,000

Na.	Mkoa/ Halmashauri	Makisio ya Mwaka 2024/25				
		Makisio ya Mapato Yasiyolindwa	Jumla ya Makisio ya Asilimia 10	Mchanganuo wa 4:4:2		
				Wanawake Asilimia 4	Vijana Asilimia 4	Watu Wenye Ulemavu Asilimia 2
16	Makete DC	3,100,000,000.00	310,000,000	124,000,000	124,000,000	62,000,000
17	Wanging'ombe DC	4,283,211,000.00	428,321,100	171,328,440	171,328,440	85,664,220
	Jumla Ndogo	**26,368,505,000**	**2,636,850,500**	**1,054,740,200**	**1,054,740,200**	**527,370,100**
	Geita					
18	Geita TC	10,786,142,210.00	1,078,614,221	431,445,688	431,445,688	215,722,844
19	Geita DC	4,649,831,579.50	464,983,158	185,993,263	185,993,263	92,996,632
20	Bukombe DC	1,963,329,000.00	196,332,900	78,533,160	78,533,160	39,266,580
21	Chato DC	2,539,134,800.00	253,913,480	101,565,392	101,565,392	50,782,696
22	Mbogwe DC	2,659,103,000.00	265,910,300	106,364,120	106,364,120	53,182,060
23	Nyang'hwale DC	3,132,685,607.50	313,268,561	125,307,424	125,307,424	62,653,712
	Jumla Ndogo	**25,730,226,197**	**2,573,022,620**	**1,029,209,048**	**1,029,209,048**	**514,604,524**
	Arusha					
24	Arusha CC	47,884,774,689.00	4,788,477,469	1,915,390,988	1,915,390,988	957,695,494
25	Monduli DC	2,238,896,220.00	223,889,622	89,555,849	89,555,849	44,777,924
26	Ngorongoro DC	2,473,700,000.00	247,370,000	98,948,000	98,948,000	49,474,000
27	Karatu DC	4,424,571,000.00	442,457,100	176,982,840	176,982,840	88,491,420
28	Meru DC	4,326,870,000.00	432,687,000	173,074,800	173,074,800	86,537,400
29	Arusha DC	4,012,081,492.00	401,208,149	160,483,260	160,483,260	80,241,630
30	Longido DC	2,299,569,191.00	229,956,919	91,982,768	91,982,768	45,991,384
	Jumla Ndogo	**67,660,462,592**	**6,766,046,259**	**2,706,418,504**	**2,706,418,504**	**1,353,209,252**
	Pwani					
31	Kibaha TC	6,730,018,000.00	673,001,800	269,200,720	269,200,720	134,600,360
32	Bagamoyo DC	3,724,696,189.00	372,469,619	148,987,848	148,987,848	74,493,924
33	Mafia DC	1,885,552,800.00	188,555,280	75,422,112	75,422,112	37,711,056
34	Kisarawe DC	2,500,000,000.00	250,000,000	100,000,000	100,000,000	50,000,000

Na.	Mkoa/ Halmashauri	Makisio ya Mwaka 2024/25				
		Makisio ya Mapato Yasiyolindwa	Jumla ya Makisio ya Asilimia 10	Mchanganuo wa 4:4:2		
				Wanawake Asilimia 4	Vijana Asilimia 4	Watu Wenye Ulemavu Asilimia 2
35	Kibaha DC	2,589,616,527.00	258,961,653	103,584,661	103,584,661	51,792,331
36	Rufiji DC	4,231,181,000.00	423,118,100	169,247,240	169,247,240	84,623,620
37	Mkuranga DC	11,819,219,000.00	1,181,921,900	472,768,760	472,768,760	236,384,380
38	Chalinze DC	12,736,997,000.00	1,273,699,700	509,479,880	509,479,880	254,739,940
39	Kibiti DC	2,800,000,000.00	280,000,000	112,000,000	112,000,000	56,000,000
	Jumla Ndogo	**49,017,280,516**	**4,901,728,052**	**1,960,691,221**	**1,960,691,221**	**980,345,610**
	Dodoma					
40	Dodoma CC	40,325,100,000.00	4,032,510,000	1,613,004,000	1,613,004,000	806,502,000
41	Kondoa TC	1,599,432,000.00	159,943,200	63,977,280	63,977,280	31,988,640
42	Kondoa DC	1,450,000,000.00	145,000,000	58,000,000	58,000,000	29,000,000
43	Mpwapwa DC	2,026,707,000.00	202,670,700	81,068,280	81,068,280	40,534,140
44	Kongwa DC	3,420,000,000.00	342,000,000	136,800,000	136,800,000	68,400,000
45	Bahi DC	1,840,000,000.00	184,000,000	73,600,000	73,600,000	36,800,000
46	Chamwino DC	2,435,000,000.00	243,500,000	97,400,000	97,400,000	48,700,000
47	Chemba DC	1,900,000,000.00	190,000,000	76,000,000	76,000,000	38,000,000
	Jumla Ndogo	**54,996,239,000**	**5,499,623,900**	**2,199,849,560**	**2,199,849,560**	**1,099,924,780**
	Iringa					
48	Iringa MC	5,452,119,000.00	545,211,900	218,084,760	218,084,760	109,042,380
49	Mafinga TC	4,617,231,030.00	461,723,103	184,689,241	184,689,241	92,344,621
50	Iringa DC	3,353,010,104.00	335,301,010	134,120,404	134,120,404	67,060,202
51	Mufindi DC	7,767,530,492.04	776,753,049	310,701,220	310,701,220	155,350,610
52	Kilolo DC	4,253,698,850.00	425,369,885	170,147,954	170,147,954	85,073,977
	Jumla Ndogo	**25,443,589,476**	**2,544,358,948**	**1,017,743,579**	**1,017,743,579**	**508,871,790**
	Kigoma					
53	Kigoma MC	3,731,182,500.00	373,118,250	149,247,300	149,247,300	74,623,650
54	Kasulu TC	2,078,824,000.00	207,882,400	83,152,960	83,152,960	41,576,480

Na.	Mkoa/ Halmashauri	Makisio ya Mwaka 2024/25				
		Makisio ya Mapato Yasiyolindwa	Jumla ya Makisio ya Asilimia 10	Mchanganuo wa 4:4:2		
				Wanawake Asilimia 4	Vijana Asilimia 4	Watu Wenye Ulemavu Asilimia 2
55	Kigoma DC	1,018,135,000.00	101,813,500	40,725,400	40,725,400	20,362,700
56	Kasulu DC	2,868,472,500.00	286,847,250	114,738,900	114,738,900	57,369,450
57	Kibondo DC	2,345,312,500.00	234,531,250	93,812,500	93,812,500	46,906,250
58	Kakonko DC	1,239,420,000.00	123,942,000	49,576,800	49,576,800	24,788,400
59	Buhigwe DC	1,123,700,000.00	112,370,000	44,948,000	44,948,000	22,474,000
60	Uvinza DC	1,931,200,000.00	193,120,000	77,248,000	77,248,000	38,624,000
	Jumla Ndogo	**16,336,246,500**	**1,633,624,650**	**653,449,860**	**653,449,860**	**326,724,930**
	Kilimanjaro					
61	Moshi MC	7,318,036,892.72	731,803,689	292,721,476	292,721,476	146,360,738
62	Hai DC	2,525,074,000.00	252,507,400	101,002,960	101,002,960	50,501,480
63	Moshi DC	3,142,550,000.00	314,255,000	125,702,000	125,702,000	62,851,000
64	Rombo DC	2,486,662,279.00	248,666,228	99,466,491	99,466,491	49,733,246
65	Same DC	2,746,706,611.80	274,670,661	109,868,264	109,868,264	54,934,132
66	Mwanga DC	2,511,369,604.00	251,136,960	100,454,784	100,454,784	50,227,392
67	Siha DC	1,422,783,000.00	142,278,300	56,911,320	56,911,320	28,455,660
	Jumla Ndogo	**22,153,182,388**	**2,215,318,239**	**886,127,296**	**886,127,296**	**443,063,648**
	Lindi					
68	Lindi MC	3,202,455,809.00	320,245,581	128,098,232	128,098,232	64,049,116
69	Nachingwea DC	3,157,744,100.00	315,774,410	126,309,764	126,309,764	63,154,882
70	Kilwa DC	5,529,700,000.00	552,970,000	221,188,000	221,188,000	110,594,000
71	Liwale DC	3,442,945,000.00	344,294,500	137,717,800	137,717,800	68,858,900
72	Mtama DC	1,986,400,000.00	198,640,000	79,456,000	79,456,000	39,728,000
73	Ruangwa DC	4,110,000,000.00	411,000,000	164,400,000	164,400,000	82,200,000
	Jumla Ndogo	**21,429,244,909**	**2,142,924,491**	**857,169,796**	**857,169,796**	**428,584,898**
	Mara					
74	Musoma MC	1,988,394,000.00	198,839,400	79,535,760	79,535,760	39,767,880

Na.	Mkoa/ Halmashauri	Makisio ya Mwaka 2024/25				
		Makisio ya Mapato Yasiyolindwa	Jumla ya Makisio ya Asilimia 10	Mchanganuo wa 4:4:2		
				Wanawake Asilimia 4	Vijana Asilimia 4	Watu Wenye Ulemavu Asilimia 2
75	Tarime TC	2,784,097,000.00	278,409,700	111,363,880	111,363,880	55,681,940
76	Bunda TC	1,995,909,000.00	199,590,900	79,836,360	79,836,360	39,918,180
77	Bunda DC	1,959,848,000.00	195,984,800	78,393,920	78,393,920	39,196,960
78	Musoma DC	1,954,693,000.00	195,469,300	78,187,720	78,187,720	39,093,860
79	Serengeti DC	2,770,781,000.00	277,078,100	110,831,240	110,831,240	55,415,620
80	Tarime DC	7,548,148,000.00	754,814,800	301,925,920	301,925,920	150,962,960
81	Rorya DC	1,880,332,000.00	188,033,200	75,213,280	75,213,280	37,606,640
82	Butiama DC	1,698,788,000.00	169,878,800	67,951,520	67,951,520	33,975,760
	Jumla Ndogo	**24,580,990,000**	**2,458,099,000**	**983,239,600**	**983,239,600**	**491,619,800**
	Mbeya					
83	Mbeya CC	11,077,398,571.43	1,107,739,857	443,095,943	443,095,943	221,547,971
84	Chunya DC	6,440,021,666.67	644,002,167	257,600,867	257,600,867	128,800,433
85	Kyela DC	3,689,910,000.00	368,991,000	147,596,400	147,596,400	73,798,200
86	Mbeya DC	4,239,360,000.00	423,936,000	169,574,400	169,574,400	84,787,200
87	Rungwe DC	4,482,002,500.00	448,200,250	179,280,100	179,280,100	89,640,050
88	Mbarali DC	7,510,000,000.00	751,000,000	300,400,000	300,400,000	150,200,000
89	Busokelo DC	1,386,010,000.00	138,601,000	55,440,400	55,440,400	27,720,200
	Jumla Ndogo	**38,824,702,738**	**3,882,470,274**	**1,552,988,110**	**1,552,988,110**	**776,494,055**
	Songwe					
90	Tunduma TC	13,087,637,000.00	1,308,763,700	523,505,480	523,505,480	261,752,740
91	Momba DC	2,707,630,000.00	270,763,000	108,305,200	108,305,200	54,152,600
92	Mbozi DC	5,173,055,246.00	517,305,525	206,922,210	206,922,210	103,461,105
93	Ileje DC	2,020,175,000.00	202,017,500	80,807,000	80,807,000	40,403,500
94	Songwe DC	4,176,145,025.00	417,614,503	167,045,801	167,045,801	83,522,901
	Jumla Ndogo	**27,164,642,271**	**2,716,464,227**	**1,086,585,691**	**1,086,585,691**	**543,292,845**
	Morogoro					

Na.	Mkoa/ Halmashauri	Makisio ya Mwaka 2024/25				
		Makisio ya Mapato Yasiyolindwa	Jumla ya Makisio ya Asilimia 10	Mchanganuo wa 4:4:2		
				Wanawake Asilimia 4	Vijana Asilimia 4	Watu Wenye Ulemavu Asilimia 2
95	Morogoro MC	13,054,554,531.00	1,305,455,453	522,182,181	522,182,181	261,091,091
96	Ifakara TC	4,922,767,900.00	492,276,790	196,910,716	196,910,716	98,455,358
97	Morogoro DC	5,776,098,000.00	577,609,800	231,043,920	231,043,920	115,521,960
98	Kilosa DC	5,602,275,272.00	560,227,527	224,091,011	224,091,011	112,045,505
99	Mlimba DC	4,833,800,750.00	483,380,075	193,352,030	193,352,030	96,676,015
100	Ulanga DC	2,803,650,000.00	280,365,000	112,146,000	112,146,000	56,073,000
101	Mvomero DC	3,787,254,050.00	378,725,405	151,490,162	151,490,162	75,745,081
102	Gairo DC	1,704,013,203.00	170,401,320	68,160,528	68,160,528	34,080,264
103	Malinyi DC	3,875,490,503.00	387,549,050	155,019,620	155,019,620	77,509,810
	Jumla Ndogo	**46,359,904,209**	**4,635,990,421**	**1,854,396,168**	**1,854,396,168**	**927,198,084**
	Mtwara					
104	Mtwara MC	4,962,892,000.00	496,289,200	198,515,680	198,515,680	99,257,840
105	Masasi TC	2,367,380,000.00	236,738,000	94,695,200	94,695,200	47,347,600
106	Newala TC	1,719,057,000.00	171,905,700	68,762,280	68,762,280	34,381,140
107	Nanyamba TC	1,313,596,000.00	131,359,600	52,543,840	52,543,840	26,271,920
108	Mtwara DC	3,727,509,000.00	372,750,900	149,100,360	149,100,360	74,550,180
109	Newala DC	1,148,630,000.00	114,863,000	45,945,200	45,945,200	22,972,600
110	Masasi DC	3,253,880,000.00	325,388,000	130,155,200	130,155,200	65,077,600
111	Tandahimba DC	3,482,600,000.00	348,260,000	139,304,000	139,304,000	69,652,000
112	Nanyumbu DC	1,989,163,000.00	198,916,300	79,566,520	79,566,520	39,783,260
	Jumla ndogo	**23,964,707,000**	**2,396,470,700**	**958,588,280**	**958,588,280**	**479,294,140**
	Mwanza					
113	Mwanza CC	26,308,586,000.00	2,630,858,600	1,052,343,440	1,052,343,440	526,171,720
114	Ilemela MC	13,447,186,667.00	1,344,718,667	537,887,467	537,887,467	268,943,733
115	Ukerewe DC	3,333,245,600.00	333,324,560	133,329,824	133,329,824	66,664,912
116	Sengerema DC	2,462,372,583.40	246,237,258	98,494,903	98,494,903	49,247,452

Na.	Mkoa/ Halmashauri	Makisio ya Mwaka 2024/25				
		Makisio ya Mapato Yasiyolindwa	Jumla ya Makisio ya Asilimia 10	Mchanganuo wa 4:4:2		
				Wanawake Asilimia 4	Vijana Asilimia 4	Watu Wenye Ulemavu Asilimia 2
117	Kwimba DC	2,947,714,400.00	294,771,440	117,908,576	117,908,576	58,954,288
118	Magu DC	3,731,850,096.00	373,185,010	149,274,004	149,274,004	74,637,002
119	Misungwi DC	3,951,871,816.78	395,187,182	158,074,873	158,074,873	79,037,436
120	Buchosa DC	3,509,337,000.00	350,933,700	140,373,480	140,373,480	70,186,740
	Jumla ndogo	**59,692,164,163**	**5,969,216,416**	**2,387,686,567**	**2,387,686,567**	**1,193,843,283**
	Ruvuma					
121	Songea MC	6,130,608,420.00	613,060,842	245,224,337	245,224,337	122,612,168
122	Mbinga TC	2,541,672,407.81	254,167,241	101,666,896	101,666,896	50,833,448
123	Songea DC	1,968,400,000.00	196,840,000	78,736,000	78,736,000	39,368,000
124	Tunduru DC	3,419,893,000.00	341,989,300	136,795,720	136,795,720	68,397,860
125	Mbinga DC	7,395,000,000.00	739,500,000	295,800,000	295,800,000	147,900,000
126	Namtumbo DC	2,003,840,000.00	200,384,000	80,153,600	80,153,600	40,076,800
127	Nyasa DC	1,494,787,970.00	149,478,797	59,791,519	59,791,519	29,895,759
128	Madaba DC	1,297,999,732.00	129,799,973	51,919,989	51,919,989	25,959,995
	Jumla Ndogo	**26,252,201,530**	**2,625,220,153**	**1,050,088,061**	**1,050,088,061**	**525,044,031**
	Shinyanga					
129	Shinyanga MC	5,178,580,000.00	517,858,000	207,143,200	207,143,200	103,571,600
130	Kahama MC	8,787,372,000.00	878,737,200	351,494,880	351,494,880	175,747,440
131	Shinyanga DC	3,477,401,000.00	347,740,100	139,096,040	139,096,040	69,548,020
132	Ushetu DC	3,785,777,000.00	378,577,700	151,431,080	151,431,080	75,715,540
133	Kishapu DC	4,159,951,000.00	415,995,100	166,398,040	166,398,040	83,199,020
134	Msalala DC	6,000,000,000.00	600,000,000	240,000,000	240,000,000	120,000,000
	Jumla Ndogo	**31,389,081,000**	**3,138,908,100**	**1,255,563,240**	**1,255,563,240**	**627,781,620**
	Singida					
135	Singida MC	5,549,688,895.00	554,968,890	221,987,556	221,987,556	110,993,778
136	Itigi DC	1,840,742,151.00	184,074,215	73,629,686	73,629,686	36,814,843

Na.	Mkoa/ Halmashauri	Makisio ya Mwaka 2024/25				
		Makisio ya Mapato Yasiyolindwa	Jumla ya Makisio ya Asilimia 10	Mchanganuo wa 4:4:2		
				Wanawake Asilimia 4	Vijana Asilimia 4	Watu Wenye Ulemavu Asilimia 2
137	Singida DC	1,753,811,350.00	175,381,135	70,152,454	70,152,454	35,076,227
138	Iramba DC	2,243,443,269.00	224,344,327	89,737,731	89,737,731	44,868,865
139	Manyoni DC	2,478,593,350.00	247,859,335	99,143,734	99,143,734	49,571,867
140	Ikungi DC	3,025,300,000.00	302,530,000	121,012,000	121,012,000	60,506,000
141	Mkalama DC	1,643,983,500.00	164,398,350	65,759,340	65,759,340	32,879,670
	Jumla Ndogo	**18,535,562,515**	**1,853,556,252**	**741,422,501**	**741,422,501**	**370,711,250**
	Tabora					
142	Tabora MC	6,732,317,118.00	673,231,712	269,292,685	269,292,685	134,646,342
143	Nzega TC	2,838,004,000.00	283,800,400	113,520,160	113,520,160	56,760,080
144	Igunga DC	4,128,589,000.00	412,858,900	165,143,560	165,143,560	82,571,780
145	Nzega DC	3,191,372,000.00	319,137,200	127,654,880	127,654,880	63,827,440
146	Uyui DC	4,887,579,100.00	488,757,910	195,503,164	195,503,164	97,751,582
147	Urambo DC	3,867,723,800.00	386,772,380	154,708,952	154,708,952	77,354,476
148	Sikonge DC	3,951,000,000.00	395,100,000	158,040,000	158,040,000	79,020,000
149	Kaliua DC	6,508,158,600.00	650,815,860	260,326,344	260,326,344	130,163,172
	Jumla Ndogo	**36,104,743,618**	**3,610,474,362**	**1,444,189,745**	**1,444,189,745**	**722,094,872**
	Tanga					
150	Tanga CC	16,873,290,000.00	1,687,329,000	674,931,600	674,931,600	337,465,800
151	Korogwe TC	1,571,470,000.00	157,147,000	62,858,800	62,858,800	31,429,400
152	Handeni TC	1,316,511,000.00	131,651,100	52,660,440	52,660,440	26,330,220
153	Muheza DC	2,764,310,000.00	276,431,000	110,572,400	110,572,400	55,286,200
154	Pangani DC	1,379,381,000.00	137,938,100	55,175,240	55,175,240	27,587,620
155	Korogwe DC	1,829,620,000.00	182,962,000	73,184,800	73,184,800	36,592,400
156	Handeni DC	2,257,000,000.00	225,700,000	90,280,000	90,280,000	45,140,000
157	Lushoto DC	1,897,502,000.00	189,750,200	75,900,080	75,900,080	37,950,040
158	Kilindi DC	2,922,271,000.00	292,227,100	116,890,840	116,890,840	58,445,420

Na.	Mkoa/ Halmashauri	Makisio ya Mwaka 2024/25				
		Makisio ya Mapato Yasiyolindwa	Jumla ya Makisio ya Asilimia 10	Mchanganuo wa 4:4:2		
				Wanawake Asilimia 4	Vijana Asilimia 4	Watu Wenye Ulemavu Asilimia 2
159	Mkinga DC	1,999,900,000.00	199,990,000	79,996,000	79,996,000	39,998,000
160	Bumbuli DC	897,418,000.00	89,741,800	35,896,720	35,896,720	17,948,360
	Jumla Ndogo	**35,708,673,000**	**3,570,867,300**	**1,428,346,920**	**1,428,346,920**	**714,173,460**
	Kagera					
161	Bukoba MC	3,274,768,974.00	327,476,897	130,990,759	130,990,759	65,495,379
162	Karagwe DC	4,075,499,875.00	407,549,988	163,019,995	163,019,995	81,509,998
163	Biharamulo DC	2,489,404,914.00	248,940,491	99,576,197	99,576,197	49,788,098
164	Muleba DC	7,255,808,362.00	725,580,836	290,232,334	290,232,334	145,116,167
165	Bukoba DC	2,500,452,266.00	250,045,227	100,018,091	100,018,091	50,009,045
166	Ngara DC	4,502,468,608.00	450,246,861	180,098,744	180,098,744	90,049,372
167	Missenyi DC	6,287,500,000.00	628,750,000	251,500,000	251,500,000	125,750,000
168	Kyerwa DC	3,664,741,792.00	366,474,179	146,589,672	146,589,672	73,294,836
	Jumla Ndogo	**34,050,644,791**	**3,405,064,479**	**1,362,025,792**	**1,362,025,792**	**681,012,896**
	Dar Es Salaam					
169	Kinondoni MC	60,390,726,000.00	6,039,072,600	2,415,629,040	2,415,629,040	1,207,814,520
170	Temeke MC	39,338,705,547.14	3,933,870,555	1,573,548,222	1,573,548,222	786,774,111
171	DSM CC	98,012,326,782.86	9,801,232,678	3,920,493,071	3,920,493,071	1,960,246,536
172	Kigamboni MC	13,853,158,083.56	1,385,315,808	554,126,323	554,126,323	277,063,162
173	Ubungo MC	26,750,361,000.00	2,675,036,100	1,070,014,440	1,070,014,440	535,007,220
	Jumla Ndogo	**238,345,277,414**	**23,834,527,741**	**9,533,811,097**	**9,533,811,097**	**4,766,905,548**
	Rukwa					
174	Sumbawanga MC	2,521,780,000.00	252,178,000	100,871,200	100,871,200	50,435,600
175	Sumbawanga DC	3,286,238,000.00	328,623,800	131,449,520	131,449,520	65,724,760
176	Nkasi DC	2,599,713,000.00	259,971,300	103,988,520	103,988,520	51,994,260
177	Kalambo DC	2,252,468,000.00	225,246,800	90,098,720	90,098,720	45,049,360
	Jumla Ndogo	**10,660,199,000**	**1,066,019,900**	**426,407,960**	**426,407,960**	**213,203,980**

Na.	Mkoa/ Halmashauri	Makisio ya Mwaka 2024/25				
		Makisio ya Mapato Yasiyolindwa	Jumla ya Makisio ya Asilimia 10	Mchanganuo wa 4:4:2		
				Wanawake Asilimia 4	Vijana Asilimia 4	Watu Wenye Ulemavu Asilimia 2
	Manyara					
178	Babati TC	1,946,582,500.00	194,658,250	77,863,300	77,863,300	38,931,650
179	Mbulu TC	1,422,435,000.00	142,243,500	56,897,400	56,897,400	28,448,700
180	Babati DC	3,220,000,000.00	322,000,000	128,800,000	128,800,000	64,400,000
181	Hanang DC	4,926,915,000.00	492,691,500	197,076,600	197,076,600	98,538,300
182	Kiteto DC	2,583,205,000.00	258,320,500	103,328,200	103,328,200	51,664,100
183	Mbulu DC	2,681,860,000.00	268,186,000	107,274,400	107,274,400	53,637,200
184	Simanjiro DC	3,191,545,000.00	319,154,500	127,661,800	127,661,800	63,830,900
	Jumla Ndogo	**19,972,542,500**	**1,997,254,250**	**798,901,700**	**798,901,700**	**399,450,850**
	Jumla Kuu	**1,010,538,104,602**	**101,053,810,460**	**40,421,524,184**	**40,421,524,184**	**20,210,762,092**

Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania Mhe. Dkt. Samia Suluhu Hassan akiweka jiwe la msingi katika Jengo la Utawala la Halmashauri ya Wilaya ya Masasi mkoani Mtwara ikiwa ni moja ya majengo ya utawala 72 yanayoendelea kujengwa kwenye halmashauri mbalimbali nchini.

Waziri wa Nchi, Ofisi ya Rais Tawala za Mikoa na Serikali za Mitaa, Mhe. Mohamed O. Mchengerwa akimkabidhi Mkuu wa Wilaya ya Bariadi, mkoani Simiyu Mhe. Simon Simalenga ufunguo wa gari la usimamizi na ufuatiliaji wa shughuli za afya ikiwa ni moja ya magari 214 yaliyokabidhiwa kwenye sekretarieti za mikoa na mamlaka za serikali za mitaa.

Waziri wa Nchi, Ofisi ya Rais Tawala za Mikoa na Serikali za Mitaa Mhe. Mohamed Mchengerwa akijibu hoja za wananchi katika Halmashauri ya Wilaya ya Nanyumbu mkoani Mtwara wakati wa ziara ya Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania Mhe. Dkt. Samia Suluhu Hassan Mwezi Septemba, 2023.

Mji wa Serikali - Mtumba
Mtaa wa TAMISEMI
S.L.P 1923
41185 - Dodoma

Simu: +255 26 232 1234
Barua pepe: ps@tamisemi.go.tz
Tovuti: www.tamisemi.go.tz